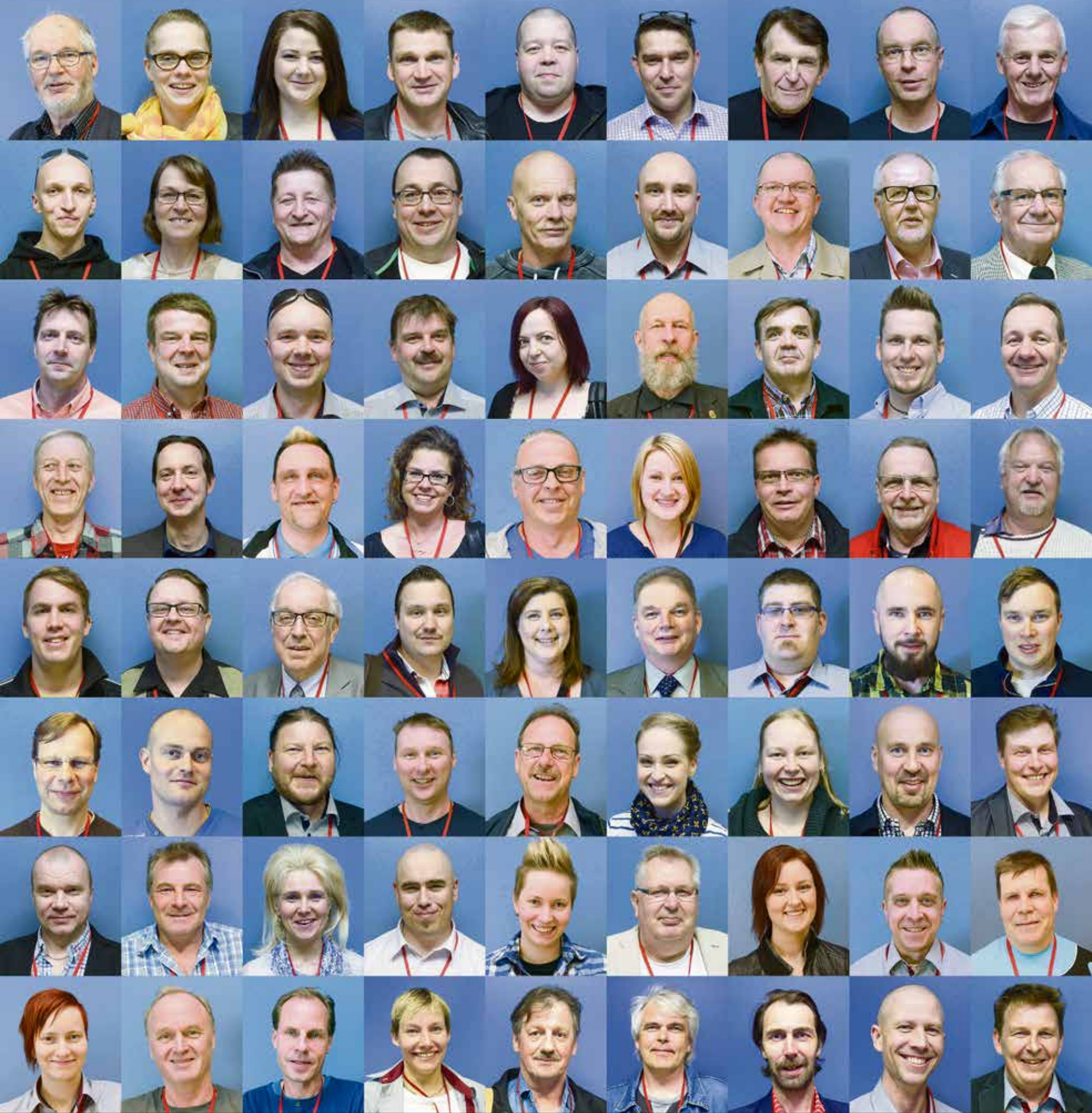

RAKENTAJA

Numero **6**
Perjantai 12.6.2015

MP2 Itella Oyj

10 **LVI-asennuksen** luvanvaraisuus säästäisi rahaa ja parantaisi laatua.

12 **Liittokokous** otti tiukasti kantaa työntekijöiden tulevaisuuden puolesta.

28 **Työturvallisuusviikkoa** vietettiin tapaturmien synkässä varjossa.

HERÄÄ!

Kukkahattudädi, Paleface, kysyy; milloin suomalaiset heräävät tähän todellisuuteen?

Teksti: Maija Ulmanen

Kuva: Antti Kirves

Tilanne on hälyttävä. Duunari ei ole koskaan ollut näin ahtaalla. Jo **Kataisen** hallituksen aikaan meno alkoi luisua huolestuttavaan suuntaan. Ja loppua ei näy, toteaa juuri Brasiliasta työmatkaltaan kotiutunut, kantaaottavan räpin isähahmo **Karri Miettinen**, tuttavallisemmin Paleface.

– Häikäilemätön amerikkalaisperäinen vapaan markkinatalouden ideologia ja hyvin aggressiivinen oikeistopolitiikka on tullut Suomeen. Sama suuntaus on nähtävillä ympäri Eurooppaa. Jotkut uskovat, että nämä seikat on sisäänrakennettu EU-toimintaan, Miettinen sanoo painokkaasti.

Miettinen uskoo kuitenkin demokratiaan ja siihen, että ihmiset havahtuvat kyllä tähän yhteiskunnan tilanteeseen jossain vaiheessa.

– Perussuomalaiset, valeoppositio, joiksi heitä leikkisästi kutsun, tulee yksi kerrallaan nielemään lupauksensa ja paljastamaan todellisen karvansa. Vasemmiston on tulevan neljän vuoden aikana koottava rivinsä, joten tässä mielessä Perussuomalaisilla on myös tervehdyttävä vaikutus politiikkaan. Yritän nähdä asioiden valoisan puolen. Vanha totuus siitä, että hyvässä on pahan siemen, pahassa on hyvän siemen ja niin edelleen, on hyvä ohjenuora. Oppositiossa marinoituneet persut joutuvat totuuden eteen. Voi olla, että siitä kuuma-ilmapallosta pääsee ilmat pihalle hyvin äkkiä, kun suomalaiset ymmärtävät, että puolue onkin

Naton kannalla ja he ovat naimisissa oikeistolaisen politiikan kanssa, Miettinen selventää.

Räppärin mukaan suomalaisilla on kyllä käsissään avaimet siihen, että pystytään rakentamaan jotain parempaa ja kestävämpää.

– Vasta sitten kun tilanne menee riittävän epätoivoiseksi, ihmiset ymmärtävät oman parhaansa. Sehän on ihan pelkkää kuumaa ilmaa, leivänmuruja ja silkkaa paskaa, että Perussuomalaiset olisivat jonkinlainen työväen puolue. Se ei pidä paikkaansa. Tähän kun vielä ympätään retorinen sumutus, jonka seurauksena jopa pienyritykset kuvittelevat, että Kansallinen Kokoomus on jollain tavalla heidän asiallaan. Ja että köyhät muka äänestäisivät kokoomusta, niin onhan se sanottava, ettei tässä ole enää mitään järkeä.

”Vapaa markkinatalous on maailman suurin uskonto”

”Nyt on piru merrassa”

Miettisen mukaan muutos kuvaa poliittisen kulttuurin muutosta ja toisaalta myös sitä, minkälaiset asiat ja mielikuvat ohjailevat meitä. Klassinen esimerkki tilanteesta olivat viimeisimmät Presidentinvaalit; kaikin puolin järkevempi ehdokas, jonka elämäntapa tai seksuaalinen suuntautuneisuus ei resonoi suurimmissa kansanriveissä, häviää.

– Ihmiset äänestivät ehdokasta, joka muka näytti siltä, miltä presidentin kuuluu näyttää. Silloinhan ei tehdä valintaa järkisyistä. Tämä on suurin ongelma poliittisessa järjestelmässä, Miettinen täsmentää.

Jälkikäteen on aina hyvä jossitella, mitä olisi pitänyt tehdä toisin, mutta Miettinen myöntää, että **Paavo Arhinmäellä** on peiliin katsomisen paikka. Vasemmistoliitolla oli eduskuntavaaleissa talouspoliittinen linja, joka ei ollut suuren massan mielestä uskottava, vaikka talouden nobelisti **Krugman** ja Ruotsin Keskuspankki on todennut, että leikkaukset ovat väärä tapa tasapainottaa taloutta.

– Lähtemällä siihen talouspoliittiseen jargoniin messiin Arhinmäki alensi itsensä pukumiehien massaan ja menetti uskottavuutensa. Toisin kuin että hän olisi ollut se adduihin pukeutuva radikaali, mikä hän oikeasti on.

Miettisen mukaan radikaalimman politiikan aika on nyt.

– Vedetään vain liinat kiinni! Joku irvileuka voisi sanoa, että Jyrki Katainen onnistui silmäkääntötempussa, jossa hän sitoutti puolueet mukaan hankalaan tilanteeseen kastroimalla oppositiopuolueita.

Hän tukee poliittista vasemmistoa. Se on hänen mielestään tehokkain tapa taistella milton friedmanilaista älyttömyyttä ja tehokkuusajattelua vastaan.

Päivityksen paikka

– Meidän yhteiskunnallisen järjestelmä on päivittyttävä. Me tarvitsemme ohjelmistopäivityksen, demokratia 2.0:n. Jos vain reilu neljäkymmentä prosenttia suomalaisista äänestää Eurovaaleissa, se tarkoittaa, että yli puolet suomalaisista ei äänestä. Mikä tahansa järjestelmä, joka epäonnistuu sitouttamaan ihmisiä, on epäonnistunut. Silloin valtiollaan pitäisi kelata, mikä tässä oikein on. Kun yli puolet ihmisistä ei äänestä, niin kuka silloin pärjää? Ne kellä on leveimmät hymyt, parhaimmat mainostoimistot ja joilla on provosoivimmat ajatukset.

Kun nuorella miehellä on teräpiirtotelevisio ja vesipiippu, ei hänen tarvitse osallistua yhteiskunnallisesti. Hän myös uskoo siihen, ettei mies lori kotonaan ikuisesti. Ihmisellä on sisäsyntyinen tarve olla hyödyllinen. Mikä taas tekee Miettisen mukaan tyhjäksi oikeistolaisen väitteen kannustinloukusta.

– Ihmiselle ei mukamas saisi antaa fyrkkaa, jos hän on työttömänä. Ihminen vain laiskottelee ja on sosiaalipummi. Ihminen ei ole lähtökohtaisesti sosiaalipummi. On aivan puppua kuvitella, oikeistolaisittain, että Suomessa olisi tuhansien

ihmisten oleskeluyhteiskunta, missä heittäytytään yhteiskunnan turvalliseen syliin. Eihän se näin ole!

Miettisen mielestä suurimpia ongelmia on se, että yhteiskunnallisesta keskustelusta puuttuu juuri tämä toinen ääni.

– Totuus on se, että vapaa markkinatalous on maailman suurin uskonto, ei se ole mihinkään tieteseen perustuva asia. Ne ovat arvioita. Ne ovat spekulointia. Maassa, jossa johtavan pankin pääekonomisti käyttää poliittista päätösvaltaa, voidaan kysyä, kuinka terveellä pohjalla yhteiskunnallinen keskustelu voi olla, Miettinen aprikoi.

Passivoituminen

– Ihmiset, jotka elävät jatkuvassa puutteessa ovat tavattoman kärsivällisiä, yhteisöllisiä, kekseliäitä ja aika hyväntuulisia. Toisin sanoin tyytyväisiä suhteellisen vähään. Ihmiset, jotka elävät yltäkylläisyydessä, niin kuin me elämme, jopa köyhimmät suomalaiset tällä globaalilla mittarilla, olemme suhteellisen tyytymättömiä. Me olemme helvetin kärsimättömiä. Meitä rupeaa heti kyrsimään, jos joku ohittaa meidät kaupan jonossa. Meidän perusvire on apaattinen. Lisäksi tällä kaikella on meihin passivoiva vaikutus, Miettinen listaa.

Miettinen haluaa heittää ilmoille kysymyksen; minkä takia ihminen ei ymmärrä omaa parastaan?

– Jopa duunareiden suusta kuulee välillä outoa ay-kritiikkiä. Ihmisiltä, joiden asioita liittojen pitäisi ajaa. ”Ne vain vaikeuttavat asioita”, olen kuullut monesti sanottavan. Näistä puheista tulee aivan sellainen olo kuin taistelevan työväenliikkeen toiminnalla olisi ollut heidän oikeuksiinsa negatiivinen vaikutus.

Miettinen on kuitenkin sitä mieltä, että tämä ilmapiiri johtuu yhteiskunnassamme hyvin aktiivisesta oikeistolobbauksesta, joka tulee nimenomaan viihteen puolelta.

– Oikeistolobbauksen tehtävä on viedä ay-liikkeeltä se vahva asema, mikä sillä on aikaisemmin ollut. Luulen, että tähän kaikkeen vaikuttaa myös se, että muutos on tapahtunut hyvin lyhyessä ajassa. 90-luvulla, jolloin ay-liike oli vielä vahva, tehtiin pääomaverouudistus, joka oli lähtölaukaus valtavalle eriarvoistumiselle. Suomi oli tuolloin vielä pienten tuloerojen maa, jolloin meillä oli vielä terveellinen yhteiskuntarakente. Mutta kuinka siten kävikään.

Miettinen on erityisen huolestunut siitä, kuinka kaikista heveintä propagandaa tulee juuri nuorelta sukupolvelta.

– Tuntuu, että jäpät, jotka ovat vallankahvassa, ovat aika liberaalia jengii, verrattuna uuteen, kasvavaan polveen. Tekisi mieli vain sanoa nuorille – oppikaa perusasiat – ,vaikka se onkin haastavaa tässä viihteen ja kuluttamisen kuoruttamassa yhteiskunnassa.

Miettinen peräänkuuluttaa ennen kaikkea lähdekritiikkiä ja sitä, että tulee ymmärtää tekojensa seuraukset. Hänen mielestään maailmankaikkeuden hirveimmät teot eivät johdu lähtökohtaisesti tottelemattomuudesta, vaan tottelevaisuudesta. Miettisen mukaan elämme yhteiskunnassa, jossa

ihmiseltä on otettu pois valta ymmärtää omien valintojensa seuraukset. Aivan kuin yksittäisellä ihmisellä ei olisi vaikutusmahdollisuuksia, koska on esimerkiksi ”vain” duunari.

– Ihmiset eivät suhtaudu kriittisesti siihen, mitä heille sanotaan. Tämä on myös peruskoulun problematiikka. Se näkyy yksinkertaisuudessaan esimerkiksi kuluttamisessa. Täytyy muistaa, että jos ostat tämän tuotteen, kannatat sen valmistajaa. Kysynkin; tuotammeko me peruskoulussa tottelevaisia kuluttajia, jotka eivät kysy hankalia kysymyksiä? Vai koulutamme me kriittisiä ajattelijaita, joilla on luovaa ongelmanratkaisukykyä ja helvetinmoinen palo tietää, mitä kulussien takana tapahtuu? ■

Palefaceen poliittisesti vaikuttaneet musiikintekijät

PUBLIC ENEMY

Ilman tätä bändiä en varmastiakaan tekisi tätä työtä. Bändin musiikin kautta muun muassa ymmärsin orjakaupan merkityksen, kolonialismin ja kansan-oikeustaistelun.

MIKKO PERKOILA

Arvostan valtavasti niin työväenlaulujen- kuin lastenlaulujentekijänä. Aivan liian väheksytty hahmo.

GIL SCOTT-HERON

Jotta hip-hop-musiikki on pystynyt syntymään, siihen on tarvittu tämä jäp. Gil on vaikuttanut viime vuosina paljon omaan tuotantooni ja tekemisiini.

Koko ensimmäinen suomalaisen rokin sukupolvi: DAVE LINDHOLM, HECTOR, JUICE LESKINEN ja JARKKO LAINE.

Arvoastan Lainetta siitäkin huolimatta, että hän oli 80-luvulla kokoomuksen listoilla. Vanhat vasemmistokaverit kysyivät häneltä aikoinaan, että ”mitä helvettiä, Jarkko?” ja hän vastasi ”Ei, ei, olen kokeillut hassista ja LSD:tä. Miksi siis en myös kokkeliä?”

JOHN LENNON

Tulee usein palattua Lennonin tuotantoon. Se lataus, jonka lauluntekijä on saanut biiseihin on kerrassaan uskomaton.

Nykynuorilla on paljon vaikeampaa

YLEENSÄHÄN tässä keski-ikäen kynnyksellä kuuluu päivitellä sitä, miten paljon helpompaa nykynuorisolla on verrattuna omaan sukupolveen. Tarinaan kuuluu se, että kuvataan, kuinka kouluun piti hiihtää kesällä kymmenen kilometriä ja selkäänkin saatiin vain kerran viikossa. Mitä enemmän olen jutellut aikuiselämäänsä aloittelevien teinien kanssa, sitä vakuuttuneempi olen siitä, että meillä oli kyllä helpompaa.

Otetaanpa esimerkiksi kesätyöt tai työttömyys. Vaikka olen itse suuren lama-ajan lapsi, löytyi 1990-luvulla vielä ahkeralle nuorelle jonkinlaista fiksua tai vähemmän fiksua kesätyötä. Itse olin taiduhuutokaupassa apulaisena, videovuokraamossa vetelehtimässä ja täysi-ikäiseksi päästyäni rahoit-

tamassa opintojani Alkon myyjänä. Se oli muuten hyvä homma; palkkaa tuli yli oman tarpeen, työvuorot olivat joustavia ja porukka mukavaa. Ja viininmaistajaisia oli kerran viikossa.

Tällä hetkellä ylioppilaaksi kirjoittanut ei saa kesätöitä oikein mistään, koska mitään sellaista osaamista, mitä nykyinen työelämä kaipaa, ei vielä saa lukiopohjalta. Ammattikoululaisilla tilanne on hiukan helpompi, mutta kun rakennusalan työttömyys huutelee reippaasti yli 20 prosentin, jää rakennusalan opiskelijoista iso osa vaille kesätyötä ja sitä kautta myös ilman todella tärkeää käytännön kokemusta työmaalta.

Sitten kun töitä ei joko kesällä tai valmistumisen jälkeen saa, on aivan turhaa yrittää heittäy-

tyä työttömyyskortiston hellään huomaan. Toisin kuin 1990-luvulla, alle 25-vuotiaan on hyvin vaikea saada työttömyysetuuksia. Jonnekin on pakko hakea opiskelemaan ja on pakko suostua erilaisiin aktivointitoimenpiteisiin. Mikäli ammatillisen tutkintonsa on saanut valmiiksi, eikä ole löytänyt töitä, on kyllä oikeutettu normaaliin työttömyyskorvaukseen saman tien, mutta aktivoinnilla heidän ei tarvitse säästyä.

Me siis saimme olla joko töissä tai vetelyksiä. Molempiin oli yhtäläinen mahdollisuus. Eikä poliisikaan soittanut heti ensimmäisenä sossuntadeille, jos saivat meidät kiinni juomasta kaljaa. Nykyään puhelin soi kuulemma tiuhaan. Joten rakkaat nuoret; otan osaa. ■

Dagens ungdom har det så mycket svårare

NÄR MAN når medelåldern hör det vanligen till att himla sig över hur mycket lättare dagens ungdom kommer undan jämfört med den egna generationen. Till berättelsen hör det att beskriva hur man på sommaren var tvungen att skida en mil till skolan och stryk fick man bara en gång i veckan. Ju mer jag har talat med tonåringar som inleder sitt vuxenliv, desto säkrare är jag på att vi nog hade det lättare.

Låt oss ta sommarjobb eller arbetslöshet som ett exempel. Trots att jag växte upp under den stora depressionen kunde de flitiga unga ännu på 1990-talet hitta mer eller mindre vettiga sommarjobb. Själv arbetade jag som biträde vid konstauktioner, latade mig i ett videouthyrningsföretag och

när jag blev myndig finansierade jag mina studier genom att jobba som försäljare på Alko. Det var förresten ett bra jobb; mera lön än man behövde, flexibla arbetsturer och trevliga arbetskamrater. Och en gång i veckan var det vinprovning.

Nu får en nybliven student inte sommarjobb någonstans, eftersom sådana kunskaper som krävs i dagens arbetsliv inte fås från gymnasiet. För elever från yrkesskolan är det lite lättare, men när arbetslösheten inom byggbranschen är dryga 20 procent blir även en stor del av studenterna inom branschen utan sommarjobb och därför också utan väldigt viktig praktisk erfarenhet från bygget.

När man sedan inte får jobb under sommaren eller efter utexaminering är det onödigt att söka

trygghet hos arbetslöshetsregistret. I motsats till 1990-talet är det väldigt svårt för någon under 25 år att försöka få arbetslöshetsförmåner. Man måste söka in någonstans och man måste gå med på olika aktiveringsåtgärder. Om man har fått sin yrkesexamen gjord och inte hittat ett jobb är man berättigad till normal arbetslöshetsersättning, men man besparas inte aktiveringsåtgärderna.

Vi fick alltså antingen arbeta eller slappa. Vi hade lika bra möjligheter till båda. Polisen ringde inte heller direkt socialen om de hittade oss med ölflaskor i handen. Nuförtiden sägs det att telefonen går het. Så kära ungdomar; jag deltar. ■

Kannen kuvat: Kimmo Brandt

Kyösti Suokas
Varapuheenjohtaja

Antakaa meidän sopia

Hallitus takapiruineen on synnyttänyt ennen näkemättömän sähläyksen. Kansaan lietsotaan ”kriisitietoisuutta”, jotta voitaisiin toteuttaa Elinkeinoelämän Keskusliiton ideologiset tavoitteet työntekijöiden aseman heikentämiseksi. Menneen maailman haikailut, jotka Suomen talouskasvun kanalta ovat täysin merkityksettömiä.

Ammattiyhdistysliikkeelle on pantu ase ohimolle. On kuitattava ”yhteiskuntasopimus”, viiden prosentin palkka-ale työelämän heikennyksillä höyrytettyä. Muussa tapauksessa hallitus tekee kansalaisille kauheuksia ja syntipukiksi julistetaan ay-liike. Työmarkkinatoiminta on heikoimmillaan tällaista, asiaperusteilla kestävämpiä vaatimuksia, uhkailuja ja häikäilemättömyyttä propagandaa.

Rakennusala voi näyttää toisenlaisen esimerkin sopimisesta. Rakennustyössä kohdataan koko ajan ennakkoimattomia tilanteita. Ne voivat johtua säästä, teknisistä ongelmista, vaikeuksista saada tarvikkeita. Silti homma sujuu järjellä käyttäen. Ei betonivalua keskeytetä työehtosopimuksen pykälään, vaikka kello tulisi puoli neljä.

Samanlaista maalaisjärjellä on pyritty käyttämään myös liittojen välisessä työmarkkinatoiminnassa. Ra-

kennusalan viimeisin merkittävä, kuuden viikon lakkotaistelu käytiin vuonna 1986. Kolme vuosikymmentä on vallinnut jokseenkin keskeytymätön työrauha.

Rakennusalan työehtosopimusneuvotteluissa haetaan käytännön ratkaisuja, ei pikavoittoja, ja välteetään törmäyskurssille ajautumista. Vaikeatakin on ollut, mutta tulokset puhuvat puolestaan. Työehtosopimukset ovat kehittyneet ja harmaan talouden torjunnassa liittojen välinen yhteistyö on ainutlaatuisista koko maailmassa.

Rakennusalan työmarkkinaosapuolet pystyvät sopimaan keskenään seuraavankin työehtosopimuksen ilman teatteria ja taisteluvaurioita. Kunhan ulkopuoliset kokit malttavat olla sotkeutumatta soppaan.

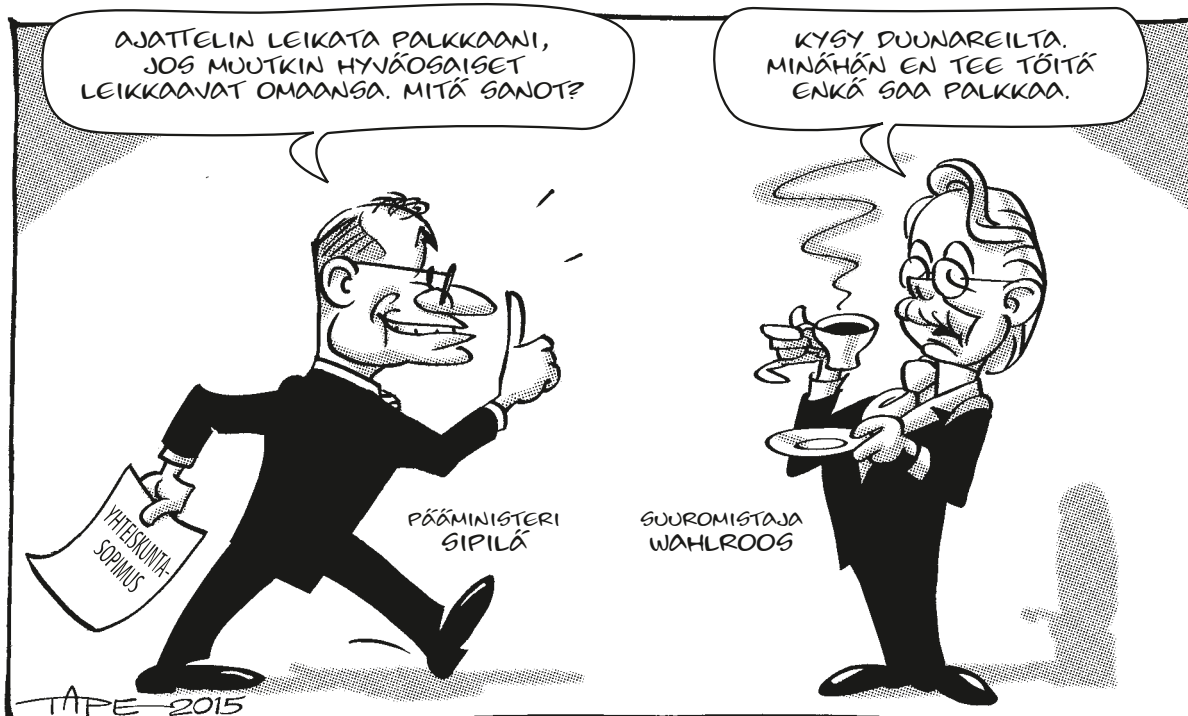
Yhteiskuntasopimus, joka edellyttää kaikille aloille palkkojen alentamista tai työajan pidentämistä, tarkoittaa lakkokevättä 2016. Rakennusliitto heikentää sopimuksiaan vasta hävityn lakkotaistelun jälkeen. Tätä kannattaa hallituksen avokonttorin ja työnantajalinnakkeiden viisastelijoiden mieltä. Rakennusyrietykset eivätkä alan työntekijät täysin turhaa tappelua kaipaa. Onko hallituksella jokin erityinen syy ne siihen pakottaa?

Kuukauden rakennuskuva

Kuvaaja: Johanna Hellsten
Paikka: Helsinki, Suomi
Aika: Kesäkuu 2015

Mitä? Tätä raksan leppoisaa ja aurinkoista ruokailuhetkeä on mukavaa muistella ne loput yhdeksän kuukautta, kun Suomen sää näyttää pahintaan.

RAKENTAJA

Julkaisija
 Rakennusliitto ry

vt. päätoimittaja
 Johanna Hellsten

toimittaja/toimitussihteeri
 Maija Ulmanen
 Heikki Korhonen

taitto
 Aste Helsinki Oy

tiedottaja
 Eeva Pulkkinen

toimituksen sihteeri
 Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
 Siltasaarekatu 4, Helsinki
 Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
 Puhelin, vaihde 020 774 003
 Fax 020 774 3061
 Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
 etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
Helsingin Editele Oy/Jyväskylä
 Tuomo Kuusiniemi
Puhelin (014) 411 2128,
 045 136 0005
Sähköposti:
 tuomo.kuusiniemi@editele.fi

Tilauhintaa
 12 kk 30 €

Painopaikka
 Sanomapaino Oy, Forssa

Helsinki 2015 ISSN 0355-8614

Seuraava numero ilmestyy 17.7.2015

Tähän numeroon tarkoitettua materiaalia on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 3.7.2015**.

2015

Numero	Aineisto-päivä	Ilmestyy
7	3.7.	17.7.
8	31.7.	14.8.
9	28.8.	11.9.
10	2.10.	16.10.
11	30.10.	13.11.
12	27.11.	11.12.

Osastojen, ilmoittajien ja avustajien kannattaa huomioida, että viimeinen lehden aineiston toimituspäivä on kaksi viikkoa ennen lehden ilmestymistä.

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse!

Osastojen kokous- ja tapatuma-ilmoitukset toimitetaan osoitteella:
 ilmoitukset@rakennusliitto.fi tai
 Rakentaja-lehti/ilmoitukset
 PL 307, 00531 Helsinki
 Osasto-ilmoitusten hinta 1 €/mm.

RAKENNUSALAN TYÖNJOHTAJAN KOULUTUS -rakennustuotannon ammattitutkinto

Koulutus on tarkoitettu sinulle, joka
- olet kokenut rakennusalan ammattimies ja haluat kouluttautua TYÖNJOHTAJAKSI
- olet AMK-insinööri ja työmaamestari ja haluat lisäkoulutusta
- toimit työnjohtajana tai esimiehenä ja haluat kehittää ammattitaitoasi
- toimit yrittäjänä talonrakennus- tai infra-alalla

Voit käydä koulutuksen työsi ohessa, sillä noin 1,5 vuoden pituisessa koulutuksessa on lähipäiviä 17. Lisäksi käytössäsi on sähköinen oppimisympäristö. Koulutuksen voit suorittaa omaehtoisena, jossa omarahoitusosuus on 800€ tai oppisopimuskoulutuksena.

Rakennustuotannon ammattitutkintoon valmistavat koulutukset käynnistyvät neljällä eri paikkakunnalla. Ehtona riittävä ryhmäkoko. Valitse paikkakuntasi ja tule mukaan:

pääkaupunkiseutu 1.9.
Oulu 3.9.

Jyväskylä 2.9.
Seinäjoki 9.9.

Katso lisää www.jakk.fi/rat tai soita Martti Luoro p. 040 546 8118 tai Harri Syrjälä p. 0400 904 671, etunimi.sukunimi@jakk.fi

KOULUTA ASENTAJASI SERTIFIOIDUIKSI MUOVIPUTKIHITSAAJIKSI

Miksi hitsaajien kouluttaminen kannattaa?

- muoviputkien hitsaaminen vaatii erityisosaamista
- vuotava liitos on tyypillisin virhe muoviputkijärjestelmässä
- liitoksen peittäminen voi aiheuttaa tuhansien eurojen vanhingin
- koulutettu muoviputkihitsaaja osaa välttää tyypillisimmät virheet asentamisessa
- sertifioidut hitsaajat ovat osaavan ja korkeaan laatuun sitoutuneen yrityksen tunnusmerkki
- hitsaajat ja yritykset on merkitty Inspecta Sertifiointi Oy:n rekisteriin

Sertifioidulla hitsaajalla on muoviputkihitsaajan pätevyyskortti, joka on tunnus työpätevyydestä ja hitsausmenetelmien tuntemuksesta. Muoviputkihitsaajien koulutus- ja sertifiointijärjestelmän yhtenäinen koulutusohjelma pätevytymiskokeineen varmistaa osaamisedellytykset luotettavasti pitäviin liitoksiin.

Toteutamme yrityksille räätälöityä koulutusta myös yrityksen omissa tiloissa.
Ota yhteyttä: Esa Martonen p. 040 550 7604 tai Tero Koski p. 044 735 5519, etunimi.sukunimi@jakk.fi

 www.jakk.fi

Puuttuuko Sinulta tutkinto?

Tartu nyt tilaisuuteen ja hakeudu koulutukseen.
Toteutamme koulutuksia hyvin käytännönläheisesti ja niissä huomioidaan muualla hankkimasi osaaminen.
TTS tarjoaa mm. seuraavia koulutusvaihtoehtoja:

Hae
koulutukseen,
www.tts.fi/nao

Huom!
Koulutus sopii myös työssä
oleville, joilta puuttuu
tutkinto.

- RAKENNUS- JA KIINTEISTÖALA (Vantaa)**
- Kiinteistöpalvelujen perustutkinto, kiinteistöhoitaja
 - Rakennusalan perustutkinto, talonrakentaja
 - Talonrakennusalan ammattitutkinto
 - Pintakäsittelyalan perustutkinto
 - Maalarin ammattitutkinto
- NOSTOALA (Vantaa)**
- Ajoneuvonosturinkuljettaja
 - Torninosturinkuljettaja
 - Kuormaautosurin käyttö asennustöissä
 - Kurottajan käyttö nostotyössä
 - Valmiuksia nostoalalle
- PUU- JA SISUSTUSALA (Nurmijärvi, Vantaa, Järvenpää)**
- Puualan perustutkinto, puuseppä
 - Verhoilu- ja sisustusalan pt, sisustaja
- MAARAKENNUSALA (Nurmijärvi, Vantaa)**
- Rakennusalan perustutkinto, maarakennuskonekuljettaja
 - Rakennusalan perustutkinto, maarakentaja

Ota yhteyttä, niin kerromme lisää:
Jaana Lehdonvirta, 050 3870 072
Jenni Hytönen, 050 3601 624

 TTS Työteho

www.tts.fi/nao | (09) 2904 1200

Suositus ohjeistaa ehkäisemään pähdeongelmat ajoissa

Tehostaakseen päihdeongelmien ehkäisyä, käsittelyä ja hallintaa työpaikoilla työmarkkinakeskusjärjestöt ovat uudistaneet vuonna 2006 asiasta annetun suosituksensa. Uusi suositus *Päihdehaitat hallintaan!* painottaa ennaltaehkäisyä, päihdeongelmien tunnistamista, varhaista puuttumista ja työpaikkakohtaisten toimintamallien rakentamista.

Työnantajat ja esimiehet ovat keskeisiä toimijoita päihdekysymyksissä, mutta ilman työyhteisön tukea on asiassa vaikea saavuttaa hyviä tuloksia. Toimihenkilökeskusjärjestö STTK:n sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija **Riitta Työläjärvi** pitääkin tärkeänä, että uusi suositus korostaa työpaikan yhteistoiminnan merkitystä päihdehaittojen ehkäisyssä. Myös työpaikan ja työterveyshuollon välinen hyvä yhteistyö korostuu uudessa suosituksessa.

– Työterveyshuollon panos on merkittävä niin päihdeongelmien varhaisessa tunnistamisessa ja niiden hoidossa, kuin hoidon tuloksellisuuden ja saavutettujen hoitotulosten pysyvyyden seurannassa, Työläjärvi sanoo.

Alkoholin ja muiden päihteiden käytön aiheuttamat haitat työ-

paikoilla ovat merkittäviä. Ne ilmevät terveysongelmina, poissaoloina, työtehon ja työn laadun heikkenemisenä, työyhteisöongelmina, työturvallisuuspuutteina ja työtapa-turmina sekä pysyvinä terveyden ja työkyvyn menetyksinä. Työterveyslaitoksen toteuttaman Työ ja terveys Suomessa 2012 -kyselytutkimuksen mukaan 39 prosenttia työssäkäyvistä miehistä on alkoholin riskikäyttäjiä ja työssäkäyvistä naisistakin riskikäyttäjiin kuuluu 14 prosenttia.

Päihdehaittojen kustannukset ovat huomattavat niin työpaikoille kuin yhteiskunnalle, inhimillisiä menetyksiä unohtamatta. On arvioitu, että pelkästään alkoholihaittoihin liittyvät välittömät kustannukset ovat vuositasolla noin 1,4 miljardia euroa ja välilliset kustannukset, joihin sisältyvät tuotannonmenetykset sekä menetettyjen elinvuosien arvo, ovat noin 4–6 miljardia euroa vuodessa.

Suosituksen ovat hyväksyneet: Akava, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Kirkon työmarkkinalaitos KiT, KT Kuntatyönantajat, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK, ja Valtion työmarkkinalaitos VTML. ■

Tilaajavastuulaki muuttuu

Tilaajavastuulaki muuttuu 1.9.2015 alkaen. Muutoksia tulee muun muassa selvitysvelvollisuuden laajuuteen, lähetettyjen työntekijöiden sosiaaliturvan selvittämiseen sekä laiminlyöntimaksuihin.

Lakimuutokset koskevat alihankinta- ja vuokratyösopimuksia, jotka solmitaan 1.9.2015 tai sen jälkeen. Muutosten noudattamista valvotaan heti syyskuun alusta alkaen.

Tilaajavastuulakia tulee noudattaa kaikilla aloilla, joissa käytetään alihankintaa tai vuokratyöntekijöitä.

Lakimuutoksen jälkeen tilaajan on hankittava muiden selvitysten lisäksi myös selvitys työterveyshuollon järjestämisestä. Selvitysvelvollisuus voidaan täyttää esimerkiksi hankkimalla jäljennös työterveyshuoltosopimuksesta.

Lähetetyn työntekijän sosiaaliturvan varmistaminen

Jos ulkomainen yritys lähettää Suomeen työntekijöitä, tilaajan on selvitettävä työntekijöiden sosiaalitur-

van määräytyminen viimeistään ennen työn aloittamista. Jatkossa tilaajan on lisäksi sopimusta tehdessään edellytettävä, että sopimuspuoli toimittaa koko sopimussuhteen ajan lähetettyjen työntekijöiden osalta todistukset sosiaaliturvan määräytymisestä ennen kuin nämä aloittavat työnteon. Tilaajalla on velvollisuus ottaa asia esille sopimusta tehtäessä, ja tilaaja on myös velvollinen osoittamaan, että velvollisuus on täytetty. Siksi asiaa on käsiteltävä kirjallisesti. Säännöksen laiminlyönnistä voidaan määrätä laiminlyöntimaksu.

Rakentamistoimintaan liittyvisä sopimuksissa tilaajan vastuu on laajempi. Tilaajalla on jatkuva velvoite varmistua siitä, että sopimus-kumppanin lähetetyillä työntekijöillä on voimassa olevat todistukset sosiaaliturvan määräytymisestä. Pelkkä asian esiin ottaminen sopimusta solmittaessa ei riitä täyttämään rakentamistoimintaan liittyvän tilaajan velvollisuutta. ■

Toukokuussa työttömiä 20,5 %

Rakennusliiton jäsenistä oli työttömänä vuoden 2015 toukokuussa 20,5 prosenttia. Vastaava luku vuoden 2014 toukokuulta oli 20,8 prosenttia. Työttömyys on siis laskenut hitusen viime keväästä.

Vuoden 2015 toukokuussa korkeinta työttömyys oli asfalttialalla (41,6%), kivenjalostusalalla (35,2) ja talonrakennusalalla (22,6%). Vuonna 2014 samaan aikaan kor-

keinta työttömyys oli samoin asfalttialalla (45,6%), vedeneristysalalla (24,4%) ja kivenjalostusalalla (24,0%).

Korkein työttömyysprosentti koettelee edelleen Kainuuta, jossa työttömänä on 35,7 prosenttia Rakennusliiton jäsenistä. Matalin työttömyysprosentti on edelleen Uudellamaalla (13,2%). ■

Iloiset voittajat alkaen oikealta Aleksii Arjalahti, Jenni Kangas, Petri Roivas, Tino Tähtinen ja Nestori Räisänen.

Täyspotti!

Historiallisesti Taitaja2015-kisan kaikkien sarjojen voitot menivät Rakennusliiton omalle nuorisolle. Rakentaja-lehti onnittelee voittajia.

Teksti: Maija Ulmanen
Kuvat: Jouni Ruotsalainen

1. Miltä kilpailu tuntui?
2. Miten valmistauduit kisaan?
3. Mikä kilpailussa on vaikeinta?

Jenni Kangas
Kilpailusarja: Maalaus ja tapetointi

1. Kilpailu tuntui aika vaikealta, koska koko ajan oli kauhea hoppu ja kiire eri paikkoihin.
2. Harjoittelimme koulussa erilaisia tehtäviä, joita arvelimme, että kisoissa saattaisi ehkä olla. Jotkut arvaukset menivät nappiin.
3. Vaikeinta oli sietää painetta ja kiirettä.

Tino Tähtinen
Kilpailusarja: Talonrakennus, kirvestyöt

1. Tosi hyvä kisa. Meidän kilpasarjassa tehtiin tasaista laatua ja taso oli kaiken kaikkiaan erittäin korkealla. Katsojia oli sankoin joukoin.
2. Tein ennakkotehtävän, joka kuului osana kilpailuumme. Opiskelen tällä hetkellä oppisopimuksella, joten työ on parasta harjoitusta.
3. Minulle tämän vuoden kisa oli vähän niin kuin kotikisa, joten tuttuja riitti yleisössä. Se toi itse asiansa oman haastavuutensa, koska olisi halunnut jäädä rupattelemaan, mutta oli pakko keskittyä omaan suori-

tukseen. Tuomareiden pörräys ympärillä aiheutti myös oman paineensa tekemiseen.

Aleksii Arjalahti
Kilpailusarja: Talonrakennus, muuraus ja laatoitus

1. Kisa oli rankka. Meillä oli tosi pitkiä päiviä. Lopussa tuntui kyllä siltä, että oli antanut kaikkensa.
2. Koulussa harjoittelimme edellisten vuosien tehtäviä. Minulla oli myös kilpailukokemusta edellisen vuoden kisasta.
3. Vaikeinta oli aikatauluttaa oma tekeminen. Koko ajan täytyi olla kartalla siitä, kuinka paljon aikaa on vielä jäljellä, jotta pystyi saamaan omat työnsä valmiiksi.

Nestori Räisänen
Kilpailusarja: Putkiasennus

1. Kilpailussa oli mukava meininki. Oli mukava tehdä omia tehtäviä.
2. Koulussa harjoittelimme jonkun verran viime vuoden kisatehtäviä. Tosin viime vuoden kisakokemus oli myös valtini.
3. Aikaraja. Itse kilpailutehtävät olivat ainakin minulle sopivan haastavia. Tieto oman sarjan voitosta sai kyllä hymyn huulille.

Petri Roivas
Kilpailusarja: Ilmastointiasennus

Hyödynnä kokemus

MUUNTOKOULUTUS TALONRAKENNUS TT-RAT

Muuntokoulutuksessa hyödynnät oman osaamisesi ja kokemuksesi. Koulutuksen tavoitteena on kouluttaa pitkän työuran ja kokemuksen omaavista työntekijöistä osaavia työnjohtajia. Kolmivuotisen monimuoto-opiskelun aikana suoritetaan Rakennustuotannon ammattitutkinnon (RAT). TT-RAT 9 alkaa 22.9.

Lisätietoja www.rateko.fi tai Juha Riihimäki, puh. 040 574 8676, juha.riihimaki@rateko.fi tai Janne Mäenpää, puh. 050 342 7832, janne.maenpaa@rateko.fi

TEEMAKOULUTUS

Rakennusten sisäilmaongelmien ja kosteusvaurioiden korjaaminen, Vantaa 26.8.
Puhtausluokka P1 rakennus- ja ilmanvaihtotyössä, Vantaa 1.9.
Onnistu pölynhallinnassa, Vantaa 15.9.

HENKILÖSERTIFIOINTIKOULUTUS

Rakenteiden kosteuden mittaaja, Vantaa 9.9.
Rakennusten lämpökuvaaja, Hämeenlinna 22.9.
Rakennusten tiivyyden mittaaja, Hämeenlinna 22.9.
Asbesti- ja haitta-aineasantuntija, Vantaa 27.10.

Katso lisätietoja koulutuksista ja tutkinnoista www.rateko.fi tai soita 09 12 991

Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO www.rateko.fi

Yhdessä osaamistasi rakentaen

Rakennusliiton työmaakäynnit tulevat tarpeen, sanovat Mika Rissanen ja Jani Kinni.

”Jatkuvaa painimista”

Työturvallisuusviikolla Rakennusliiton toimitsijat tekivät tehotarkastuksia Uudellamaalla sijaitseville rakennustyömaille. Mitä kaikkea tuli nähtyä? Mikä työmailla huolestuttaa rakentajia ja toimitsijoita? Tarkastuksien aikana tuli vastaan pieniä työmaita, joissa kaikki asiat olivat pielessä – palkanmaksusta työturvallisuuteen.

Maija Ulmanen

Kurvaamme autolla etelähaagalaisen kerrostalon pihaan.

– Nyt ei näytä kovin hyvältä, tuumaa takapenkillä istuva Rakennusliiton työsuojelusihteeri **Tapio Jääskeläinen**.

Jälleen kerran rakennustelineissä on puutteita. Sosiaalitiilat ovat kuitenkin tässä kohteessa poikkeuksellisen asialliset.

– Mielestäni suurimmat puutteet julkisivutyömaille kohdistuvat juurikin sosiaalitiiloihin ja telineisiin. Tuntuu, että sosiaalitiiloista luistetaan aina, vaikka tonttitilaa olisi reilusti. Firmojen pitäisi tuoda kunnan parakit, missä työntekijät voisivat elpyä päivän aikana. Ennen kaikkea tilat kuuluisi pitää siistinä. Mistä johtuu, ettei sosiaalisia tiloja arvosteta, vaikka tauot ovat tärkeitä

niin fyysisen kuin pään sisäisenkin elpymisen kannalta, Jääskeläinen kysyy.

Työsuojelusihteeri on nähnyt pahimmallaan sosiaalitiiloja, jotka ovat olleet pannuhuoneessa. Hänestä tuntuu, että eläimiäkin pidetään välillä paremmissa oloissa kuin työntekijöitä. Jääskeläisen mukaan työnantajilla on vain voiton maksimointi silmissään.

Myös henkilönostimet huolestuttavat miestä.

– Edelleen näkyy paljon sitä meininkiä, että henkilönostimista pompitaan pois ja takaisin. Henkilönostimet on tarkoitettu ainoastaan itse työskentelyyn, ei siirtymiseen esimerkiksi parvekkeelle. Näin tehdessä tapahtuu valitettavia onnettomuuksia ja syntyy vaaranpaikkoja. Tämä on ollut monta kertaa esillä, mutta se ei tunnu menevän kaaliin,

Jääskeläinen sanoo painokkaasti.

Vaikka telinemateriaalit ovat parantuneet huomattavasti viime vuosien aikana, huolestuttaa Rakennusliiton aluetoimitsijoita telineiden rakennusvaihe ja ammattitaito, mutta myös telinekorttien puuttuminen.

– Niin siirrettävien kuin julkisivutelineiden telinekortit ja määräaikaistarkastuksien merkitseminen on erittäin puutteellista. Näimme myös tarkastuskäyntien aikana pientyömaa-alueilla nojatikkaiden käyttöä. Tikkaiden avulla tehdään edelleen paljon töitä ja se on hyvin huolestuttavaa, Jääskeläinen täsmentää.

Ei niin huonoa, etteikö jotain hyvääkin

Kierroksemme jatkuu kohti Pohjois-Haagaa ja päätämmekin pysähtyä erälle hieman isommalle julkisivutyömaalle. Siellä meidät vastaanot-

tavat iloiten saumamiehet **Mika Rissanen** ja **Jani Kinni**. Miesten mukaan heidän alallaan ollaan hieman salamyhkäisiä myrkkujen suhteen.

– Olen joutunut painimaan monta kertaa oikeuksieni puolesta. Olen halunnut tietää, onko työmaalla työskentely terveydelleni haitallista. Poikkeuksetta näistä asioista syntyy sota, Rissanen kertoo.

Miehet neuvovatkin rakentajia olemaan tarkkoina työoloista ja työmaan myrkyistä.

– Kyllä meidän pitää olla valmiita vaatimaan parempaa ja haluamaan läpinäkyvyyttä työmaille, Kinni täsmentää.

Rissanen ja Kinni ovat erittäin tyytyväisiä siihen, että liitto tekee työmaakäyntejä.

– Tokihan olisi mukavaa, jos kävisitte hieman useammin. Ja se liksa. Siitä voitaisiin puhua vaikka koko päivä, sanovat miehet.

Miehet myös muistuttavat, ettei pelkästään se, että käydään monttu- vaiheessa työmaatarkastuksilla, riitä antamaan osviittaa siitä, minkälainen tilanne työmaalla on vuoden kulluttua.

Kansainvälisyys näkyy työmailla

– Päällimmäisenä minulle jäi mieleen työmaiden kansainvälisyys. Yhden päivän aikana näimme vain yhden työmaan, joka oli suomalaisvetoinen, aluetoimitsija **Jari Lindqvist** sanoo.

Lindqvistin mukaan ongelma ei ole kansainvälisyys, vaan työturvallisuusmääräysten puutteellinen noudattaminen ja ulkomaalaisten työntekijöiden riisto.

– Tapasimme kahden päivän aikana muun muassa italialaisia, marokkolaisia, romanialaisia, puolalaisia, perulaisia, virolaisia ja kosovolaisia, Lindqvist listaa.

Lindqvist tietää kertoa, että vuosien varrella julkisivupuoli oli mennyt yhä enemmän ja enemmän alurakoinnin puolelle.

– Pääurakoitsija voi olla iso ja kaunis, mutta tekijä onkin sitten jostain aivan muuta. Palkkojen lisäksi myös työturvallisuus on surkeissa kantoissa. Erityisesti telineiden pystytyksessä puuttuu ammattitaito. Tehdään sinne päin! Olisi tärkeää, että olisi joku keino jolla pystyttäisiin osoittamaan ammattipätevyys telineiden pystyttämisessä, Lindqvist sanoo.

Tämän vuoden aikana on työtaturmissa menettänyt henkensä jo seitsemän työntekijää. Lindqvist toivoi, ettei määrä kasvaisi.

– Totta kai päivittäinen palkkojen ja työehtojen parissa tehtävä työ on tärkeää, mutta mitä väliä sillä on, jos työntekijät eivät pysy hengissä?, Lindqvist kysyy.

Uudenmaan aluetoimiston toimitsija kokee kuitenkin haasteeksi sen, että julkisivutyömaat ovat ajallisesti niin nopeita, ettei kukaan kerkeä sanomaan, kun työmaa on jo valmis. Tällöin valvontaa on vaikeaa suorittaa.

– Julkisivupuolen alurakointi pitäisi kieltää. Rakennuttajan, eli tässä kohtaa taloyhtiön, pitäisi velvoittaa, että rakentaja tekee projektin itse. Silmiinpistävää tehotarkastuksien aikana oli se, että monella työmaalla on hienon ja ison firman pressut, mutta itse työn tekee ihan joku toinen. Työ on saatettu myydä kahteen, kolmeenkin kertaan eteenpäin, Lindqvist kertoo.

Lindqvistin mukaan taloyhtiöiden tietotaito ei yksinkertaisesti riitä rakennuttamaan. Hän peräänkuuluttaa esimerkiksi Kiinteistöliiton asemaa. ■

Telineiden ja sääsuojien rakentaminen on ammattilaisten työtä

TELINEASENTAJIEN henkilösertifiointikoulutus käynnistyi vuonna 2013 siirtymävaiheen koulutuksella, jonka kohderyhmänä olivat kokeneet telineasentajat (Taso 1). Tämän vuoden keväällä päättyneen siirtymävaiheen aikana sertifikaatin oli suorittanut reilut 300 telineasentajaa.

Koulutusta telineasennustyöhön ei Suomessa juuri ole ollut. Ruotsissa tilanne on toinen. Maassa on ollut jo vuosia käytössä laaja-alainen koulutusjärjestelmä telineasentajille. Kuusitasoisen järjestelmän taustalla ovat maan viranomaisen (Arbetsmiljöverket) laatimat määräykset, joissa edellytetään muun muassa telineiden ja sääsuojien asentajilta työn vaativuuden mukaan määräytyviä eritasoisia ja -pituisia koulutusjaksoja. Lisäksi laki edellyttää todistusta hyväksytystä tutkinnosta. Myös Englannissa ja Saksassa on omat koulutusjärjestelmät telinerakentajille.

Siirtymävaiheen koulutuksessa telineasentajat saivat sertifikaatin osallistuttuaan päivän mittaiseen koulutukseen ja läpäistyään hyväksyttävästi kirjallisen kokeen sekä noin puolen päivän mittaisen näyttökokeen.

Etumieskoulutuksen osalta valmistelut ovat käynnistyneet ja sertifiointikoulutuksen on tarkoitus käynnistyä syksyllä 2015. Osallistumisen perusvaatimus on 1-tason suorittaminen, jonka päälle tulee kolmen päivän mittainen koulutus ja teoriakoe.

Sertifikaatti on voimassa viisi vuotta. Sertifiointin voimassaoloa voidaan jatkaa uudeksi viisivuotiskaudeksi edellyttäen, että toiminta on ollut jatkuvaluonteista ja muut sertifiointiedellytykset ovat olemassa. Lisäksi asentajan on osallistuttava viiden vuoden välein täydennyskoulutukseen, jonka järjestää joko kouluttaja tai työnantaja.

Talonrakennusteollisuus ry:hyn perustettiin helmikuussa 2012 telinejaosto, joka on kehittänyt yhdessä Inspectan kanssa telineasentajan henkilösertifiointijärjestelmän. Tavoitteena on alalla toimivien yritysten ja henkilöstön ammattiosaamisen parantaminen ja luoda luotettava järjestelmä, jolla pätevyys pystytään osoittamaan. ■

Lähde: Rakennusteollisuus ja Inspecta

PEURUNKAAN KUNTOUTUMAAN

Kuntoutus Peurunka järjestää yhteistyössä Kansaneläkelaitoksen ja Rakennusliiton kanssa valtakunnallisesti työkykyä ylläpitävän ja parantavan kuntoutuksen (TYK). Kurssin kesto on 33 vrk.

RAKENTAJIEN TYK-KURSSI 60763

Selvitysjakso
5.10.-16.10.2015

Valmennusjaksot
5.4.-15.4.2016
17.10.-21.10.2016
15.3.-19.3.2017

Tämän kuntoutuksen (TYK) **tavoitteena on edistää** osallistujien työ- ja toimintakykyä sekä mahdollistaa työssä jatkaminen.

Kuntoutus on tarkoitettu rakennustyöntekijöille, joiden työsuhte on voimassa.

Kurssille hakeutuminen tapahtuu oman paikkakunnan Kelan paikallistoimiston kautta, joka tekee hakijoista myös kuntoutuspäätökset. Kurssille otetaan 8 kuntoutujaa. Kurssille hakeutuessa tarvitaan voimassaoleva lääkärin B-lausunto. Kurssi on osallistujille maksuton ja Kela maksaa kuntoutusjakson ajalta kriteerinsä mukaisesti kuntoutusrahaa.

Yhteyshenkilönä Peurungassa lisätietoja antaa asiakkuuspäällikkö Jarna Ahonen, puh. 020 751 6401, etunimi.sukunimi@peurunka.fi

Peurungantie 85, 41340 Laukaa
puh. 020 751 601 www.peurunka.fi

KUNTOUTUS

Peurunka

Putkihommissa saa pelleillä kuka tahansa

Talotekniikka- ja vakuutusala toivovat putkifirmoille ja -asentajille pätevyysvaatimuksia.

Teksti: Johanna Hellsten
Kuva: Johanna Hellsten

Sekä työntekijäpuoli että työnantajapuoli ovat täysin samoilla linjoilla: putkiurakointia ei pitäisi saada tehdä kenen tahansa ja asentajille olisi hyvä saada edes jonkinlaiset pätevyysvaatimukset. Samaa mieltä ovat myös vakuutusyhtiöt; ne korvaavat vuosittain 160 miljoonan euron arvosta erilaisia vuotovahinkoja.

Rakennusliitto ja lvi-urakoitsijoiden etujärjestö LVI-Tekniset urakoitsijat ry ovat antaneet monenlaisia lausuntoja ympäristöministeriölle siitä, että putkiurakoinnista pitäisi tehdä luvanvaraista ja putkiasentajilta pitäisi voida vaatia jonkinlaista yhteismitallista pätevyyttä.

– Rakennuslalla yleisesti näyttää entinen pöltsämaalainen sikopaimen pätevöityvän puolitoistatuntisen Tallinnan-lautan matkan aikana ammattimieheksi, LVI-TU:n toimitusjohtaja **Jari Syrjälä** lohkaisee.

– Aika harva ala tulee mieleen,

jossa voisi tehdä kouluttamattomana tällaisia töitä, jotka voivat vaikuttaa ihmisten terveyteen. Esimerkiksi sähköalalla kaikki on säädeltyä ja homma näyttää toimivan hyvin, vakuutusyhtiöitä edustavan Finanssialan keskusliiton johtava asiantuntija **Petri Mero** sanoo.

– Me tietysti haluamme, että putkihommat pysyisivät alan ammattilaisten käsissä. Me olemme LVI-TU:n mukana tässä asiassa, Rakennusliiton talotekniikkapuolen työehtotoimitsija, neuvottelupäällikkö **Kimmo Palonen** sanoo.

– Olisihan se parasta, että putkityöt olisivat luvanvaraisia töitä, kuten sähköhommat ovat. Ettei kuka tahansa pääsisi suoraan heinäpellolta niitä tekemään. Tarvittaisiin jonkinlainen ammattipassi tai lvi-asennuslupa, Are Talotekniikka Oy:n pääluottamusmies **Teemu Honkanen** toteaa.

Kun kaikenlaiset häsläjät saavat tehdä putkiremonteissa ja -asennuksissa tuhojaan, koko alan maine kärsii.

– Alan maine on tärkeä tekijä. Vaikka kosteus- tai vuotovahingot johtuisivat rakenteista tai mistä tahansa muusta, kun vedestä on kysymys, tulee ihmisille silti ensimmäisenä mieleen lvi-ala. Ajatellaan, ettei lvi-puoli osaa tehdä hommiaan oikein, Jari Syrjälä sanoo.

Syrjälän mielestä se, että alalla saisivat toimia vain osaavat yritykset ja työntekijät, hilaisi koko alan mainetta ylöspäin.

Rahaa palaa

Finanssialan keskusliiton tilastojen mukaan vakuutusyhtiöt korvaavat vuosittain noin 160 miljoonalla eurolla vuotovahinkoja koti-, kiinteistö- ja yritysvakuutuksista.

Vuonna 2013 kotivakuutuksista korvattiin vuotovahinkoja 91 miljoonalla eurolla ja kiinteistövakuutuksista 46 miljoonalla eurolla. Näiden vuotovahinkojen yhteismäärä oli 32 500 kappaletta. Päävahinkotyyppinä olivat käyttövesiputkistojen vuodot, viemäritukokset ja astianpesukoneiden vuotovahingot.

– Kun kylmävesiputki saa vuotaa päivän rauhassa, voivat vahingot olla isoja. Viemäriveresi on tietysti vielä pahempi, sillä se on täynnä ties

mitä ja niiden vahinkojen korjaaminen on todella tyyristä. Astianpesukoneiden aiheuttamia vesivahinkoja voitaisiin osin välttää, jos koneet vaihdettaisiin ajoissa, eikä vasta sitten, kun ne ovat jo hyvin lähellä käyttökänsä päätepestettä, Petri Mero sanoo.

Meron mukaan viimeisen kymmenen vuoden aikana on vuotovahinkokorvauksien summassa ollut huimaa kasvua. Vielä vuonna 2003 niitä korvattiin kotivakuutuksesta 64 miljoonalla eurolla eli kasvua on ollut noin 41 prosenttia.

– Virheelliset asennukset eivät toki ole ainoa syy vahinkoihin. Kiinteistötekniikan vanheneminen koko maan tasolla on suurin syy kasvuun. Putkiremontit ovat kalliita ja vaivalloisia remonteja, joten niihin lähdeään vasta, kun on ihan pakko, Mero toteaa.

Meron mukaan kaikki teot ovat kuitenkin kotiin päin.

– On otettava kaikki keinot käyttöön, jotta näitä vahinkoja voitaisiin välttää. Ja osaamisen kasvattaminen putkialalla on joka tapauksessa olennaista. Kyllä tekijöillä pitäisi jonkinlainen putkialan perustutkinto olla. Periaatteessa silloin voidaan saada

putkihommat järkeville urakointiliikkeille.

Mero muistuttaa, etteivät vakavimmat ongelmat edes näy vakuutusyhtiöiden korvaustilastoissa, sillä esimerkiksi kotivakuutuksista korvataan vain äkilliset ja ennalta-arvaamattomat vuotovahingot. Hitaasti hiipivät kosteus- ja homeongelmat, jotka muodostavat ihmisten terveydelle ison riskin, eivät edes kuulu kotivakuutuksen piiriin.

Riskit haltuun

Kimmo Palosen mukaan voi olla aika varma, että halvin mahdollinen putkifirma saa urakan, on siinä jotain pielessä.

– Harmaa talous kukoistaa, kun putkityöt eivät ole luvanvaraisia ja kuka tahansa voi tehdä niitä, Syrjäläkin sanoo.

Palosen mukaan kaikessa siinä, mikä rakennuksessa jää piiloon, piilee melkoinen riski; vesijohdoissa ja viemäreissä.

– Tietysti niin kauan, kun ihmiset tekevät töitä, vahinkoja sattuu. Nyt näyttää siltä, että paljon tällä hetkellä käytettävät puristusliitokset ovat riskin paikkoja; puristusta ei tehdä kunnolla loppuun asti tai putkien kannakointi on tehty huonosti, Palonen kertoo.

Riskit eivät myöskään vähene uusien energiamääräysten myötä.

– Mitä pidemmälle mennään lähes nollaenergiarakentamisessa, on sitä suurempi riski, jos kaikki palikat eivät ole kohdallaan. Hukkaan menee silloin kaunis tavoite. Jos jossain ketjun vaiheessa on ammattitaidottomia tekijöitä, ei kokonaisuus toimi, Syrjälä sanoo.

Teemu Honkasen mukaan nykyäänä asennustyöhön liittyy niin paljon uusia määräyksiä, että niitä ei välttämättä aina tiedä kaikki suomalaisetkaan.

– Ulkomaalaiset vielä huonommin, vaikka on heissäkin hyviä ja ammattitaitoisia tekijöitä, Honkanen sanoo.

Ei suurta byrokratiaa

Nyt, kun enemmän puhutaan erilaisesta sääntelyn purusta, ei liene helppoa toivoa lisää sääntelyä.

– Tietysti niin sanottua turhaa sääntelyä on hyvä purkaa, mutta sellainen sääntely ei ole turhaa, jolla ennaltaehkäistään isoja taloudellisia ja terveydellisiä vahinkoja ja vakuutetaan harmaata taloutta, Kimmo Palonen muistuttaa.

Jari Syrjälä toivoo, että tuore hallitus ottaisi huomioon, miten valtava vaikutus vedellä ja ilmalla on ihmisten terveyteen. Syrjälän mielestä pätevyysvaatimusten tuominen lainsäädäntöön ei olisi toteutukseltaan monimutkainen juttu. Järjestelmän tulisi olla kolmitasoinen; yrityksille putkiurakointi olisi luvanvaraista ja työnjohdolta ja työntekijöiltä vaadittaisiin pätevyyttä.

– Putki- ja ilmastointipuolelle on jo olemassa ammatillinen koulutus. Lisäksi pätevyitä voisi oppisopimuksella tai näyttötutkinnolla. Käytössä olisi myös siirtymäaika vanhoille, kokeneille tekijöille. Jos siirtymäajan aikana ei siirry eläkkeelle, silloin olisi sitten hankittava pätevyys jollakin tapaa. Saavutetut pätevyydet säilytettäisiin, samoin kuin aikaisempi kelpoisuus. Loppujen kohdalla voitaisiin käyttää tapauskohtaista harkintaa.

Syrjälän ehdotuksessa yritysten luparekisteristä voisi pitää huolen TUKES.

– Tämä perustuisi jo nyt olemassa olevaan järjestelmään. TUKES on jo olemassa ja tämän rekisterin ylläpito olisi aika kevyt lisätehtävä, joka ei juurikaan toisi lisärasitteita tai kustannuksia, Syrjälä sanoo. ■

Ympäristöministeriö: Rakennusala voisi itse lähteä auktorisointiin

Johanna Hellsten

Rakennusneuvos **Aila Korpivaara** ympäristöministeriöstä ymmärtää alan huolen.

– Maankäyttö- ja rakennuslaissa ei ole työntekijätasolle mitään pätevyysvaatimuksia. Sähkötoiden luvanvaraisuudesta säädetään sähköturvallisuuslaissa, Korpivaara kertoo.

Korpivaaran mukaan ympäristöministeriön hallinnoimassa laissa säädetään ainoastaan suunnittelijoiden ja työmaajohdon pätevydestä. Kun maankäyttö- ja rakennuslakia uusittiin 2000-luvulla, mietittiin, mitkä olisivat tehokkaimmat keinot vaikuttaa rakentamisen laatuun.

– Tuolloin tärkeimpänä pidettiin suunnittelijoiden osaamista sekä paikan päällä työmaalla tapahtuvaa

työnjohtoa. Linjaus on ollut, että työntekijöille tai yrityksille ei laissa ole vaatimuksia. Aiheesta on kuitenkin keskusteltu aika ajoin.

Korpivaaran mukaan vaatimuksia kuitenkin pitäisi vaatia ja jonkinlainen auktorisointijärjestelmä voisi olla paikallaan.

– Se on koko rakennusalan isomman keskustelun paikka. Sama ongelman koskee kuntotutkijoita ja tarkastajia, että pitäisikö olla tarkempaa sääntelyä ja auktorisointia.

Korpivaara toivoisikin, että rakennusala lähtisi itse pohtimaan asiaa.

– Tilaa ja urakoitsijoiden välillä sopimuksilla asiaan voisi vaikuttaa. Siihen voisi samalla liittyä uudenlaisia vakuutustuotteita, mikäli töitä tekevät pätevät ja koulutetut henkilöt, Korpivaara toteaa. ■

Kouluttautumalla

VERKOSTOITUMISTA VARMUUTTA VOIMAA

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PERUSKOULUTUS, Imatran Valtionhotelli, Imatra

Yhteysmieskurssi	21.-22.9.
Luottamusmiesten peruskurssi, osa 1	21.- 23.9.
<i>Luottamusmiesten peruskurssi, osa 2</i>	<i>2.- 3.11.</i>
Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 1	21.- 23.9.
<i>Työsuojeluvaltuutettujen peruskurssi, osa 2</i>	<i>2.- 3.11.</i>

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN JATKOKOULUTUS, Siikaranta, Kirkkonummi

Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 1	28.- 30.9.
<i>Luottamusmiesten jatkokurssi, osa 2</i>	<i>19.- 21.10.</i>
Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 1	28.- 30.9.
<i>Työsuojeluvaltuutettujen jatkokurssi, osa 2</i>	<i>19.- 21.10.</i>

Kurssista ei aiheudu kuluja yrityksen tai työmaan luottamustehtävissä toimivalle Rakennusliiton jäsenelle. Koulutussopimuksen mukaan työnantaja maksaa tehtäväkohtaisen koulutuksen ajalta täyden palkan.

Rakennusliitto maksaa opetuksen, ruokailun ja tarvittaessa majoituksen. Matkakustannukset korvataan julkisen kuluneuvon mukaan tai omalla autolla 0,25 €/km.

Lisäksi kurssin järjestäjä laskuttaa ruokarahan työnantajalta koulutussopimuksen mukaisesti.

Toimita kurssihakemuksesi viimeistään 3 viikkoa ennen koulutus@rakennusliitto.fi tai Rakennusliitto/ kurssisihteeri, PL 307, 00531 Helsinki.

Pyydäthän työnantajaltasi allekirjoituksen lisäksi merkinnät niihin kurssihakemuksen kohtiin, jotka käsittelevät ansionmenetystä ja opintovapaata.

Kaksiosaisen kurssin eri osille riittää yksi hakemus, merkitse siihen molempien kurssien ajankohdat.

Lisätietoja: koulutus@rakennusliitto.fi
 Juhani Lohikoski puh. 050 366 1171
 Sissi Kähkönen puh. 020 774 3076

 Rakennusliitto

Liittokokous 2015: Harjuniemi ja Suokas saivat jatkopestin

Hallitukseen ja valtuustoon saatiin monia uusia kasvoja.

Teksti: Johanna Hellsten
Kuvat: Kimmo Brandt

Matti Harjuniemi, 56, jatkaa seuraavat neljä vuotta Rakennusliiton puheenjohtajana. Harjuniemi valittiin tehtäväänsä toisena liittokokouspäivänä, lauantaina 23. päivä toukokuuta. Harjuniemi voitti äänestyksessä vastaehdokkaana olleen pääluottamusmies **Jari Jääskeläisen** selvin numeroin 189–25.

Harjuniemi on kirvesmies ja Tampereen yliopistosta valmistunut maisteri. Hän on johtanut Rakennusliittoa vuodesta 2005 lähtien.

Rakennusliitto ohensi hieman johtoaan ja uusien sääntöjen mukaan liittosihteerin tehtävä lakkautettiin kokonaan. Samoin lakkautettiin valtuuston II varapuheenjohtajan tehtävä.

Rakennusliiton varapuheenjohtajaksi valittiin vuodesta 2003 liiton II puheenjohtajana toiminut 56-vuotias varatuomari **Kyösti Suokas**.

Rakennusliiton liittokokous pidettiin 22.–24.5.2015 Helsingin Katajanokalla, Marina Congress Centerissä. Kolmipäiväiseen liittokokoukseen osallistuu 224 vaaleilla valittua edustajaa. He päättivät liiton seura-

vien neljän vuoden suunnasta ja johdosta.

Uusi hallitus

Rakennusliiton hallituksessa tapahtui paljon muutoksia. Edellisestä hallituksesta vain seitsemän henkilöä jatkaa hallituksessa. Uuden hallituksen varsinaisia jäseniä ovat:

Johanna Elonen, maalari os. 002 Uusimaa, **Hannu Glad**, kirvesmies os. 342 Keski-Suomi, **Janne Gren**, rakennusmies os. 003 Uusimaa, **Ari Hanttu**, kirvesmies os. 060 Kymi, **Mika Hast**, rakennusmies os. 203 Oulu, **Kimmo Hirvonen**, kermieristäjä os. 091 Itä-Suomi, **Esko Huhtala** mittakirvesmies os. 123 Satakunta, **Kalle Hyötynen**, kirvesmies os. 010 Häme, **Jari Jääskeläinen**, kirvesmies os. 001 Uusimaa, **Jorma Katajamäki**, rakennusmies os. 095 Pohjanmaa, **Mikko Kotilainen**, putkiasentaja os. 494 Itä-Suomi, **Harri Lahdenperä**, kirvesmies os. 100 Häme, **Väinö Laine** kirvesmies os. 015 Turku, **Erkki Leppälä**, kirvesmies os. 041 Pohjanmaa, **Titta Mansikkamäki**, kirvesmies os. 059 Oulu, **Jarkko Matikainen**, kirvesmies/rak.tuote os. 159 Itä-Suomi, **Timo Mikkonen**, putkiasentaja os. 390 Uusimaa, **Arto Moilanen**, kirvesmies os. 008 Kainuu, **Timo Niemelä**, kirvesmies os. 066 Häme, **Antti Sirppiniemi**, mittakirvesmies os. 033 Kymi, **Timo Tuominen**, muurari os. 603 Turku, **Antti Uusi-**

Matti Harjuniemi (vas.) ja Kyösti Suokas jatkavat liiton vetovastuussa. Suokkaan titteli muuttuu II puheenjohtajasta varapuheenjohtajaksi.

maa, rakennusmies os. 209 Lappi.

Yleisvarajäseniksi valittiin:

Harri Anttila, kirvesmies os. 131 Lappi, **Toni Anttila**, kalkin- ja sementin valmistaja os.224 Satakunta, **Ari Harlamow**, muurari os. 626 Jyväskylä, **Jarmo Järvinen**, muurari os. 601 Uusmaa, **Juha Lappi**, kirvesmies os. 028 Itä-Suomi, **Juha Mahalakoivu**, kirvesmies os. 078 Kymi.

Uusi Valtuusto

Rakennusliiton liittovaltuuston puheenjohtajaksi valittiin **Jari Renlund**, kirvesmies, os. 288, Uusimaa ja varapuheenjohtajaksi **Mika Kivi-oja**, kirvesmies os. 010, Häme.

Liittovaltuuston uusi kokoonpano:

Teemu Honkanen	putkiasentaja	os. 390	Uusimaa
Tuomo Heinonen	putkiasentaja	os. 390	Uusimaa
Helmut Jurgensson	kirvesmies	os. 007	Uusimaa
Martin Adorf	maa- ja vesirakennus- alan työntekijä	os. 007	Uusimaa
Esko Karhu	muurari	os. 601	Uusimaa
Matti Ihanus	kirvesmies	os. 042	Uusimaa
Jukka Keino	mattomies	os. 039	Uusimaa
Kari Jurmu	kivenjal.alan työntekijä	os. 232	Uusimaa
Manu Kivisaari	mittakirvesmies	os. 001	Uusimaa
Auli Hannele Mäkimartti	kirvesmies	os. 001	Uusimaa
Susan Lindblom	torninosturinkuljettaja	os. 006	Uusimaa
Ari-Pekka Löfberg	koneenhoitaja	os. 190	Uusimaa
Kai Myllymäki	asfalttityöntekijä	os. 104	Uusimaa
Jorma Raunio	rakennusmies	os. 020	Uusimaa
Niina Tommila	maalari	os. 007	Uusimaa
Urmet Aru	tasoitemies	os. 007	Uusimaa
Susanna Turkulainen	rakennussiivoaja	os. 003	Uusimaa
Aleksi Auer	rakennusmies	os. 003	Uusimaa
Ari Pajunen	putkiasentaja	os. 395	Keski-Suomi
Kalle Vankka	kirvesmies	os. 342	Keski-Suomi
Mikko Pieksämäki	kirvesmies	os. 093	Keski-Suomi
Arttu Maukonen	rakennusmies	os. 093	Keski-Suomi
Mika Tourunen	rakennusmies	os. 051	Keski-Suomi
Seppo Nieminen	rakennusmies	os. 051	Keski-Suomi
Jouko Kannusmäki	muurari	os. 608	Häme
Ilkka Kivimäki	rakennusmies	os. 010	Häme
Tapani Kantola	putkiasentaja	os. 392	Häme
Laura Ahola	putkiasentaja	os. 392	Häme
Sari Luopa	maalari	os. 177	Häme
Taisto Ohtonen	kirvesmies	os. 066	Häme
Satu Mäkinen	rakennustyöntekijä	os. 066	Häme
Jori Knuutila	putkiasentaja	os. 405	Häme
Suvi Partinen	talonrakentaja	os. 100	Häme
Jarmo Kaunisto	kirvesmies	os. 150	Häme
Jani Salminen	asfalttityöntekijä	os. 100	Häme
Mikko Syhlman	varastotyöntekijä	os. 150	Häme
Tapani Syrjänen	kirvesmies	os. 171	Häme
Janne Helenius	kirvesmies	os. 082	Häme
Kari Ahvenainen	kirvesmies	os. 115	Itä-Suomi
Viljo Rissanen	kirvesmies	os. 311	Itä-Suomi
Petra Jokilinna	maalari	os. 091	Itä-Suomi
Niina Rytkönen	koneenkäyttäjä	os. 091	Itä-Suomi
Mikko Ollikainen	putkiasentaja	os. 399	Itä-Suomi
Tuomo Pietikäinen	kirvesmies	os. 091	Itä-Suomi
Juha Piitulainen	kirvesmies	os. 024	Itä-Suomi
Kari Vanninen	maalari	os. 211	Itä-Suomi
Janne Rautiainen	betonimies	os. 113	Itä-Suomi
Antti Tuominen	hioja	os. 208	Itä-Suomi

Auvo Rouvinen	kirvesmies	os. 420	Itä-Suomi
Hannu Turunen	kirvesmies	os. 381	Itä-Suomi
Pertti Torvinen	muurari	os. 623	Itä-Suomi
Leo Surakka	koneenkäyttäjä	os. 545	Itä-Suomi
Veli-Matti Poola	mittakirvesmies	os. 041	Pohjanmaa
Harri Uitto	kirvesmies	os. 345	Pohjanmaa
Janne Saari	betonimies	os. 064	Pohjanmaa
Antti Haaparanta	putkiasentaja	os. 064	Pohjanmaa
Lasse Smedlund	kirvesmies	os. 075	Pohjanmaa
Risto Järvi	rakennusmies	os. 086	Pohjanmaa
Riku Buuri	putkiasentaja	os. 033	Kymi
Marko Lajunen	rakennusmies	os. 034	Kymi
Reijo Kettunen	muurari	os. 034	Kymi
Leo Perälä	maalari	os. 033	Kymi
Kai Korhonen	putkiasentaja	os. 579	Kymi
Niina Simola	maalari	os. 162	Kymi
Mika Päivelin	muurari	os. 029	Kymi
Mika Kolehmainen	prosessinhoitaja	os. 173	Kymi
Pasi Airaksinen	putkiasentaja	os. 404	Satakunta
Timo Fagerdahl	kirvesmies	os. 043	Satakunta
Arto Koivula	kirvesmies	os. 043	Satakunta
Kirsi-Maria Puhakka	mittakirvesmies	os. 043	Satakunta
Sirpa Ek	maalari	os. 014	Turku
Jari Malmi	kirvesmies	os. 015	Turku
Lassi Kosonen	koneenkäyttäjä	os. 533	Turku
Aki Haapanen	putkiasentaja	os. 391	Turku
Ossi Pasanen	rakennusmies	os. 016	Turku
Pasi Walve	elementtiasentaja	os. 094	Turku
Teuvo Peltoniemi	putkiasentaja	os. 391	Turku
Reijo Jääskeläinen	kirvesmies	os. 015	Turku
Seppo Lindgren	kirvesmies	os. 099	Kainuu
Tommi Rönkkö	kirvesmies	os. 099	Kainuu
Olli Seppänen	kivenjal.alan työntekijä	os. 008	Kainuu
Pinja Toivanen	talonrakentaja	os. 008	Kainuu
Jyrki Lipponen	putkiasentaja	os. 406	Lappi
Markku Unto Tapani Gullsten	kirvesmies	os. 131	Lappi
Juha Pikkuhookana	kirvesmies	os. 345	Lappi
Susanna Kauppila	maalari	os. 131	Lappi
Petri Vilen	ilmastointiasentaja	os. 210	Lappi
Antti Satta	kirvesmies	os. 200	Lappi
Mikko Lehtelä	koneenkäyttäjä	os. 223	Oulu
Lauri Kiuttu	muurari	os. 614	Oulu
Veli Paasimaa	kirvesmies	os. 059	Oulu
Kari Halkola	kirvesmies	os. 059	Oulu
Tuomo Saari	mattomies	os. 295	Oulu
Tapio Saarilampi	raudoittaja	os. 286	Oulu
Jukka Tauriainen	kirvesmies	os. 234	Oulu
Taisto Puurunen	mittakirvesmies	os. 425	Oulu

Rakennusliitto ei suostu palkanalennuksiin

Teksti: Heikki Korhonen

Rakennusliiton liittokokouksen mukaan rakentajat eivät suostu palkanalennuksiin tulevissa neuvotteluissa.

– Rakentajat vaativat seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa asiallisia palkankorotuksia.

Liittokokouksen antamassa kannanotossa tähdennetään, että rakentajat tarvitsevat lisää palkkaa, eivät työajan pidennystä.

Rakennusliiton liittokokous alkoi Helsingissä keskustelemalla työvoiman liikkeistä Euroopassa ja rakentamisen määrästä. Kokouksen avanneen puheenjohtaja **Matti Harjuniemen** mukaan Suomessa pelätään nyt turhaan uusia, yhteiskunnan rahalla tehtäviä panostuksia.

– Syömävelasta ei kukaan tietenkään pidä, mutta miksi julkisia, taloutta kehittäviä investointejakin kamotaan? Onhan historiallinen tosiasia, että lukuisat innovaatiot on saavutettu julkisella rahankäytöllä, joka

on samalla ollut elvytystä. Talouden ja yhteiskunnan muutokset vaativat nimittäin uusia panostuksia, joihin yksityistä rahaa ei löydy. Koulutus, tutkimus, tuotanto, liikenne ja asuminen tarvitsevat yhteistä satsausta, Harjuniemi korosti kokousta avatesaan.

Matti Harjuniemen mukaan Suomen nihkeä suhtautuminen uusiin investointeihin ja panostuksiin on alentanut tuotantoa, lisännyt työttömyyttä ja siksi nimellispalkat ovat pysyneet monessa maassa paikallaan tai suorastaan alentuneet.

– Koska erityisesti euromaissa kotimaista kysyntää ei sallita lisätävän, ainoa mahdollisuus kysynnän lisäämiseen on yrittää saalistaa ulkomaista kysyntää, käytännössä Euroopasta. Kaikkia yritysten kustannuksia pyritään laskemaan kaikissa maissa. Niinpä tulot laskevat kaikkialla ja tuloerot kasvavat niissäkin maissa, joiden väitetään pärjäävän ja päässeen talouskasvun kelkkaan.

Harjuniemen mukaan samalla

suurimmaksi ongelmaksi vedetään esiin kilpailukyyn puute, jonka sanotaan johtuvan liian korkeista palkkoista.

– Silmänkääntötemppele on valmis: Kysynnän puute käännetäänkin työn tarjontaongelmaksi ja työelämän rakenneongelmaksi. Tuotantokustannuksia pyritään laskemaan kaikissa maissa, joten minkään maan hintakilpailukyky ei parane ja julkisten menojen leikkaukset näkyvät vain kaikkien markkinoiden yhtäaikaisena supistumisena.

Harjuniemen mukaan hallituksen ja kuntien pitää nyt tarttua Pisaraan, Tampereen ratikkaan, Raidejokeriin, Espoon kaupunkirataan, Lahden eteläiseen kehätiehen, Oulu-Kemi-tieosuuden ja Mikkeli-Lusi välin parannukseen, Helsinki-Riihimäkiradan välityskyvyn parantamiseen, Helsingin ratapihan töihin, Imatra-Luumäki rataosuuden parantamiseen, Kokkolan meriväylään, Hailuodon kiinteään yhteyteen ja Jännevirran siltaan. Kaikki ovat kannat-

tavia. Tämän lisäksi on huolehdittava perusväylänpidon tason nostosta 200 miljoonalla tuleviksi vuosiksi.

Rakentajat tarvitsevat lisää palkkaa

Ensimmäisen päivän loppuun annettussa kannanotossa korostetaan, että vuosina 2011–2014 rakentajat olivat 8 871 000 päivää työttöminä. Suomessa hukataan vuosittain yli kaksi miljoonaa ammattirakentajan työpäivää, vaikka maassa on huutava tarve rakentaa uusia asuntoja ja korjata vanhoja. Tuottavuutta ja talouskasvua lisätään työllistämällä työttömät, ei pidentämällä työssä käyvien työaika.

Elinkeinoelämä ja työnantajat vaativat työntekijöiden palkkojen alennusta. Itse he eivät ole valmiita luopumaan mistään. Palkkojen alennus ei luo hyvinvointia, se pienentää palkansaajien ostovoimaa ja vaurastuttaa rikkaita. Rakentajat tulevat vaatimaan seuraavissa työehtosopimusneuvotteluissa asiallisia palkan-

Kovaa puhetta liittokokouksessa

Teksti: Johanna Hellsten
Kuvat: Kimmo Brandt

Liittokokousedustajien puheenvuoroja hallitsivat työväenpuolueiden vaalitappio, EK:n rajut ulostulot ja sitä kautta uuden keskusjärjestön perustamishanke sekä Rakennusliiton aseman ja näkyvyyden vahvistaminen. Myös liiton nuorisotoiminnasta käytettiin useita kiinnostavia puheenvuoroja.

Huoli poliittisesta tilanteesta

Moni edustaja ilmaisi huolensa työväenpuolueiden kärsimästä vaalitappiosta viime eduskuntavaaleissa. Liittokokous järjestettiin hallitusneuvottelujen tunnusteluvaiheessa, mutta jo silloin moni näki, että työläinen on saamassa kylmää kyytiä.

– Työväenpuolueet saivat turpiin oikein olan takaa. Turpiinsaamisen seurauksena ollaan entistä enempi työnantajien ja oikeiston paineessa ja paineet hyvinvointivaltion purkamiseksi voimistuvat entisestään, **Matti Piirainen** (os. 1) sanoi.

Piiraisen mukaan ei ole ihme, että vasemmistolainen viesti ei mennyt perille, kun puolueet olivat Kataisen-Stubbin hallituksessa mukana toteuttamassa uusliberalistista politiikkaa.

– Tuleva hallitus tulee leikkaamaan menoja noin 4–10 miljardia euroa. Mitä pakettiin kuuluu? Leikkaukset työttömyysturvaan, poistetaan-ko työtaisteluoikeus? Mikä riittää, mikä ei? Toteutuuko jatkossa enää työmarkkinoiden kolmikanta, **Jari Jääskeläinen** (os.1) kysyi.

Lassi Kirjavaisen (os. 490) mu-

kaan on tuntunut todella kylmältä kuulla jo hallituksen valmisteluvaiheessa vaateita, joita työntekijöille on asetettu.

– Työväenpuolueiden edustajat pullautettiin jo varsin varhaisessa vaiheessa neuvotteluista ulos. Ollaanko nyt menettämässä vuosikymmenten aikana saavutetut etuudet? Työajan pidentäminen, työttömyysturvan heikentäminen sekä sosiaali-etuuksien leikkaaminen tuo vain yhä pahenevia luokkaeroja, Kirjavainen totesi.

– Kaikkien vasemmistolaisten puolueiden vaalimenestys tai liittomme liittokokousvaalien huono äänestysviikkoa kertovat hälyttävästi siitä alennustilasta, jossa työtätekevän luokan etuja ajavat organisaatiot ovat. Tarvitaan peiliin katsomista. Työtä tekevän luokan etujen ajajat ovat vieraantuneet työnteon arjesta, **Alexi Auer** (os. 3) täräytti.

Eduskuntaan kansanedustajaksi viime eduskuntavaaleissa valittu **Matti Semi** (os.28) on kovien haasteiden edessä.

– Toivoisin, että julkilausumamme ottaisi kantaa työehtojen heikentämissyrkimyksiin ja työehtojen tason ylläpitämiseen, Semi totesi.

Sari Luopa (os. 177) sanoi, että esimerkiksi työtaistelutoimenpiteistä ja lakko-oikeudesta ei pidä antaa tuumaakaan periksi.

EK:lle vastavoimaa

Uuden keskusjärjestön perustamishankkeeseen suhtauduttiin yleisesti ottaen myönteisesti, kunhan Rakennusliiton omakin päätävävalta säilyy. EK:n rajulle vyörytykselle kaittettiin painavaa vastavoimaa.

– Me tiedämme, että isäntäval-

lan otteet työpaikoilla ovat vahvistuneet ja ennen kaikkea siihen vaikuttaa se, että meillä ovat epätyypilliset työsuhteet lisääntyneet, **Matti Piirainen** totesi.

Esko Huhtalan (os. 123) mukaan työntantajapuolelta on esitetty jatkuvasti heikennyksiä työehtoihin.

– Esimerkiksi työajan pidennys sadalla tunnilla vuodessa tarkoittaisi Pekkaspäivien poistoa eli palkanalennusta. Se on torjuttava. Uuden palkansaajakeskusjärjestön ja siinä mukana olevan Rakennusliiton ja muiden liittojen yhteistyöllä saa-

taisiin vahvempi vastavoima EK:n heikennysesityksiä vastaan, **Huhtala** muistutti.

– Elinkeinoelämän eli EK:n hyökkäys on viime aikoina ollut hyvin voimakasta, **Eero Salonenkin** (os.82) totesi.

Jouni Karekiven (os. 59) mielestä ei ole muuta mahdollisuutta, kuin kerätä rivejä kasaan, sillä se on se oikea juttu.

– Työnantajat myllyttää joka suunnalta aivan hirveästi, että heikentäkää, heikentäkää. Kaikki on niin saatanaa surkeaa ja köyhää, työnte-

Jari Jääskeläistä (os. 1) mietitytti, toteutuuko jatkossa enää työmarkkinoiden kolmikanta.

Manu Kivisaari (os. 1) toivoi keskustelua alueiden hallitusvalinnoista.

ALUEIDEN HALLITUSVALINTOIHIN EI PUUTUTTU

Johanna Hellsten

Ei kunnan liittokokousta ilman pientä sähinää. Lauantai-päivänä liittokokousedustaja **Manu Kivisaari** (os.1) esitti, että liittokokous äänestäisi siitä, onko yhden alueen esitys Rakennusliiton hallituksen jäseneksi ollut oikein.

Liittokokous keskusteli siitä, millä tavoin ehdotukset hallitukseen tehdään; olisiko reilua ja demokraattista, että eniten ääniä saanut henkilöä esitetään hallitukseen, vai voidaan valinnat tehdä myös muunlaisin perustein. Vilahtipa puheenvuorojen lomassa myös syytöksiä siitä, että sukupuolella olisi merkitystä.

Olenneiseksi kysymykseksi muodostui kuitenkin se, alkaako liittokokous puuttua alueiden tekemisiin hallituksen jäsenehdotuksiin jonkin toisen alueen vaatimusten pohjalta. Asiasta järjestettiin koeäänestys, jonka tulos oli yksiselitteisesti se, ettei ylivoimainen liittokokousenemmistö pitänyt alueiden valintoihin puuttumista järkevänä tekona. Alueet saavat siis jatkossakin päättää itsenäisesti omista asioistaan.

Kaikki käytetyt puheenvuorot voit lukea netistä <http://liittokokous.rakennusliitto.net/>

kijät maksavat, Karekivi sanoi.

Mika Päivelin (os. 29) piti erinomaaisena asiana sitä, että Rakennusliitto on mukana uuden keskusjärjestön perustamiskuvioissa.

– Suureen ja mahtavaan, vaikutusvaltaiseen ja tietysti säästöihin tällaisella hankkeella pyritään, Päivelin sanoi. Päivelin piti kuitenkin vaarana sitä, että uuden järjestön myötä lakkautettaisiin SAK:n aluepalvelukeskuksia ja toivoi Rakennusliiton pitävän huolta siitä, että keskusteluissa säilyisi myös vahvan aluetoiminnan merkitys.

Liittoa ja näkyvyyttä vahvemmaksi

Monelle puhujista liiton näkyvyyden lisääminen sekä mediassa että työmaalla, jäsenien määrän lisääminen erityisesti nuoremmasta päästä, sekä yleisestikin liiton vahvistaminen oli tärkeä kommentoinnin aihe. Perekäytös työmaalla on tehtävä kunnolla ja saatava väki liittoon mukaan positiivisella kierteellä.

Jari Jääskeläinen totesi, että liiton tärkein tehtävä on ajaa jäsentensä etuja.

– Meidän tulee nostaa rakennusalan järjestäytymisastetta ja vastata kaikkiin heikennysvaatimuksiin kovin ottein. Me olemme liitto. Together we are strong, Jääskeläinen sanoi.

Tea Vikstedt (os.2) muistutti, että sekä liittoon että työttömyyskassaan liittyminen on tehtävä helpommaksi samoin kuin maksujen maksaminen. Myös esimerkiksi kassan sääntöjä pitäisi rustata ymmärrettävämpään muotoon.

– Se tekisi liiton ja työttömyyskassan jäsenyydestä houkuttelevamman, Vikstedt sanoi.

Liiton näkymistä työmailla ei

voinut liikaa painottaa.

– On tärkeää saada liitto näkymään työmailla. **Saija Kuivala** (os.1) sanoi.

Janne Kivioja (os. 82) toivoi liitolle näkyvyyttä Rakentaja-lehden lisäksi jossakin modernimmisissä välineissä.

– Pitäisikö tässä kääntyä nuorison puoleen ja kysyä heiltä, miten kuinka nykyään ihmisille tiedotetaan tehokkaammin?

Sari Luopa (os. 177) kehuikin liiton nuorisotoimintaa myös jäsenhankinnasta.

– Ihan loistavaa työtä on tehty, kiitos vaan. Mitä positiivisempi kuva ihmisille jää meistä edunvalvojista, niin sitä helpompi meidän on puhua sitä YTK:n porukkaa meidän onnellisten joukkoon tänne, Luopa sanoi.

Sirpa Ek (os. 14) piti Rakennus-

liiton modernisoitumista aikojen myötä kiitettävänä, mutta arveli päätöksenteon tuntuvalta monelle jäsenelle kaukaiselta.

– Olisi entistä tärkeämpää viedä toimintaa sinne missä jäsenistö on eli työpaikoille. Me emme motivoi emmekä käytä jäsenistöämme toimintaamme riittävästi tällä hetkellä. Meillä on iso potentiaali käyttämättä, Ek totesi.

Manu Kivisaari (os.1) toivoikin, että liiton järjestämä toiminta olisi jäsenistöä aktivoivaa.

– Meillä on paljon ”tavan vuoksi” -jäseniä ja työmailla on lisääntynyt myös liittovastainen ajattelu, Kivisaari muistutti. ■

Kaikki puheenvuorot kokonaisuudessaan netissä, <http://liittokokous.rakennusliitto.net/>

Asunnot, tiet ja hometalot rakentajien listaykkösinä

Teksti: Heikki Korhonen

Rakennusliiton mielestä Suomen rakentamisessa kannattaisi keskittyä kolmeen asiaan. Ne ovat hometalojen korjaaminen, tiestön parantaminen ja asuntorakentamisen lisääminen. Helsingissä päättyneen Rakennusliiton liittokokous ilmaisi tyytyväisyytensä ennakkotietoon, että Sipilän tuleva hallitus aikoo säilyttää kolmansista maista tulevan työvoiman tarveharkinnan.

Rakentajien aikovat antaa tukensa sellaisille poliittisille päätöksille, jotka aidosti lisäävät Suomen hyvinvointia, asuntotuotantoa ja tuottavuutta parantamalla tiestöä ja kuljetuksia.

Rakentamisen lisääminen oikeissa kohteissa elvyttää Suomen teollisuutta, ulkomaankauppaa ja kotimarkkinoita. Tämä totuus vain tahtoo peittyä sen alle, että lipsahdetaan tavoitteilemaan esimerkiksi ostovoimaa leikkaavia palkkaratkaisuja tai muita heikennyksiä työntekijöiden asemaan. Ne eivät rakenna vaan rikkovat.

Rakentajien mielestä kannattaa nyt keskittyä kolmeen asiaan:

1. Home- ja kosteusvaurioiden korjauksiin maamme kouluissa, päiväkodeissa ja muissa julkisissa rakennuksissa.
2. Suomen liikenneväylien parantamiseen siten kuin parlamentaarinen korjausvelkatoryhmä on laskenut.
3. Asuntorakentamisen edellytysten lisäämiseen erityisesti kasvukeskuksissa.

Rakennusliiton mielestä julkisissa hankkeissa tulee käyttää Suomessa luotettavaksi tunnettuja yrityksiä ja työntekijöitä. Se tulee varmasti edullisimmaksi ja huolehditaan paremmin myös rakentamisen laadusta.

Rakennusliitto on ottanut tyytyväisenä vastaan ennakkotiedon siitä, että tuleva hallitus aikoo säilyttää kolmansista maista tulevan työvoiman saatavuusharkinnan. Rakennusliiton mielestä olennainen ongelma ei ole työvoiman vähyys työmarkkinoilla, vaan työpaikkojen puute.

Ruotsissa saatavuusharkinnasta luovuttiin kahdeksan vuotta sitten. Tällöin työolupien määrä lisääntyi merkittävästi etenkin siivous- ja raken-

nusaloilla. Samalla yleistyi työolupien laitton kauppa ja suoranainen ihmiskauppa. Siksi saatavuusharkintaa ei saa poistaa.

Nyt alkaneen eduskuntakauden aikana ei kannata romuttaa lamatalkoisiin vedoten työmarkkinoiden toimivia sopimusmalleja. Sen sijaan Rakennusliiton mielestä on oikein ja hyvä keskustella myös rakennusalan tuottavuudesta. Rakentajien äänen ja vahvan kokemuksen kuunteleminen olisi silloin varmasti eduksi myös rakennusalan yrityksille, poliittisille päättäjille ja koko rakennusosalalle.

Rakennusliiton liittokokouksen hyväksymässä asiakirjassa korostetaan siinäkin voimakkaasti asunto- ja tieverkon rakentamista ja parantamista. Palkkapolitiikassa Rakennusliitto tavoittelee ansiotason nostamista.

– Ostovoiman parantaminen palkkoja korottamalla on valtion ja kuntien talouden kannalta kestävämpää kuin verojen alentaminen ja tulee olemaan siten liittomme keskeisenä tehtävänä työehtosopimuksia sovittaessa, korostetaan asiakirjassa. ■

Titta Mansikkamäki on ehtinyt olla monessa mukana. Nyt hän pääsee vaikuttamaan taas Rakennusliiton hallituksessakin.

Meeri Piispanen päätyi rakennusalalle ja Rakennusliiton toimintaan mukaan puolivahingossa. Hän on kuitenkin oikein tyytyväinen sattumaan.

”Ay-liikkeen on pysyttävä kiinni ajassa”

On aika antaa puheenvuoro liittokokouk-
konkarille ja ensikertalaiselle.

Teksti: Maija Ulmanen
Kuvat: Kimmo Brandt

Vuonna 1990 ensimmäisen ker-
ran Rakennusliiton osastohal-
lituksessa mukana olleen liit-
tokokoukonkonkarin, kirvesmies **Titta**
Mansikkamäen, mielestä liittoon
kuuluminen on itseäänselvyys.

– Olin jo nuorena hyvin kiinnos-
tunut työntekijän edunvalvonnasta.
Työmailla viilataan linssiin aivan lii-
an usein, Mansikkamäki kertoo.

Liittokokouksessa ensimmäistä
kertaa mukana oleva maalari **Meeri**
Piispanen on Mansikkamäen kansa-
samoilla linjoilla.

– On tärkeää kuulua ammattiliit-
toon. Koen, että pystyn vaikutta-
maan asioihin, kun minulla on voi-
makas tuki takanani.

Naiset sanovat melkein samasta
suusta – yhdessä pystymme vaikut-
tamaan, yksin olemme heikkoja.

Mansikkamäki kokee, että on en-
sisijaisen tärkeää, että hän on ollut
mukana ay-toiminnassa pitkään. Tä-
mä on naisen mielestä mahdollistanut
oppimisen ja oikean vaikuttamisen.
Konkarin mukaan myöskään ryhmä-
henkeä ei Rakennusliitosta puutu.

– Kyllä meillä on täällä sellainen
yhdessä tekemisen meininki. Myös

porukan vaihtuvuus vaikuttaa siihen,
että välillä puhaltavat uudet tuulet.
Se on hyvä asia, Mansikkamäki ki-
teyttää.

Ikuisuuskysymys on tietenkin
myös Mansikkamäen mukaan se,
kuinka nuoria saadaan mukaan toi-
mintaan. Nainen kuitenkin näkee
suunnan positiivisena.

– Kyllä nuoria tulee joka alueel-
ta pikku hiljaa. Aina voisi olla enem-
män, mutta onneksi kehityssuunta
on kuitenkin hyvä.

Vahingossa rakennusalalle pää-
tynyt Piispanen toteaa samaan hen-
genvetoon, että myös Liittokokouk-
seen tuleminen oli erilaisten sattui-
minen summa.

– Lähdin kaverin painostuksesta
Raksanuorten sähköturnaukseen vii-
me vuoden alussa ja se oli menoa sit-
ten. Huomasin, että Raksanuorissa
oli samanhenkistä porukkaa ja mu-
kava tunnelma, joten siitä lähtien
olen ollut mukana liiton toiminnas-
sa. Ajatus liittokokoukseen lähtemi-
sestäni tuli toimitsija **Niko Seppä-
seltä**. Kävi niin onnekaasti, että
sain tarpeeksi ääniä ja täällä ollaan.

”Ajassa mukana pysyminen”

Kahdeksankymmentäluvun lopusta
ay-toiminnassa mukana ollut Man-

sikkamäki huomaa muutoksia hie-
man jäykissä liiton rakenteissa.

– Tokihan on nähtävissä muutok-
sia, jos vertaa viime vuosikymme-
neen. On tärkeää mennä eteenpäin.
Liitto yrittää selkeästi pysytellä ajan
hengessä kiinni. Näin pystymme pi-
tämään nuoretkin mukana toimin-
nassa. Nykyaikaisuus on tärkeää.
Näin ollen nuorenkin on helpompi
lähestyä liittoa.

Mansikkamäki itse hieman ka-
vahtaa tietoyhteiskuntaa ja sen mu-
kanaan tuomia välineitä.

– Myönnä olevani hieman vasta-
hankaaja tässä asiassa. En aivan hel-
polla lähde mukaan esimerkiksi so-
siaaliseen mediaan, mutta ymmär-
rän hyvin sen merkityksen. Ajassa
mukana pysyminen vaatii välillä
oman mukavuusalueensa ulkopuo-
lulle astumista. Eli kyllä minäkin
täältä perästä tulen, Mansikkamäki
sanoo ja naurahtaa.

N niin kuin nainen

Naisten määrän kasvu raksalla läm-
mittää Mansikkamäen mieltä.

– Alan miehisyyspeilatussa
on naisten määrä alalla kuitenkin
ihan kelpo. On muistettava, että nai-
sia tulee koko ajan lisää rakennus-
alalle. Muistelkaamme yhdeksän-
kymmentälukua, jolloin naisten
määrän työmaalla pystyi laskemaan
parin sormen avulla.

Piispanen on huomannut saman

suuntauksen myös maalauspuolella.

– Meidän vuosikurssiltamme
valmistui toukokuussa vain kaksi
poikaa. Loput olivat tyttöjä. Toki
välillä mietin, millaista olisi olla
töissä naisvaltaisella alalla. Olen
kuitenkin suorasanainen ja suhtau-
dun asioihin huumorilla, joten siksi
en ota miesten heittoja itseeni, Piis-
panen sanoo.

– Itse olen tehnyt miehille harvi-
naisen selväksi, mistä kana pissii,
Mansikkamäki toteaa.

Kahdeksan kertaa liittokokouk-
sessa mukana olleen konkarin vink-
ki ensikertalaiselle on:

”Suhtaudu asioihin avoimin mie-
lin ja ennakkoluulottomasti. Kuunte-
le tarkkaan ja opi.”

Mansikkamäki ei halua tuputtaa
neuvoja, vaan uskoa siihen, että itse
kokemalla saa parhaan käsityksen
liiton toiminnasta.

– Minua jännitti todella paljon
tänne tulo. Vielä Oulun lentokentällä
mietin, mitköhän tästä mahtaa tulla.
Entä jos minulta kysytään jotain, mi-
hin en osaa vastata, kun kaikki on
vielä minulle niin uutta. Yllätyin kui-
tenkin positiivisesti siitä, kuinka lep-
poisa ja mukava tunnelma täällä oli-
kaan, Piispanen toteaa.

Loppuun naiset haluavat lähettää
terveisensä Rakennusliiton jäsenille:
Kyllä asioita tapahtuu, kunhan ruve-
taan tekemään yhdessä ja puhalta-
maan samaan hiileen! ■

”Maahan muuttaminen sapettaa”

Kansainvälisen vieraan mukaan työvoiman liikkuvuus on kaikkien yhteinen asia.

Teksti: Maija Ulmanen
Kuva: Kimmo Brandt

Euroopan rakennus- ja puutyöväen federaatiossa työskentelevä **Werner Buelen** puhui liittokokouksessa työvoiman liikkuvuudesta Euroopassa. Federaatio edustaa kaikkien alojen liittoja ja siihen kuuluu Euroopan laajuisesti 76 jäsenliittoa 31:stä eri maasta.

– Synnyin Belgiassa. Perheeni muutti Ranskaan ollessani aivan pieni poika. Ranskassa jouduin opettelemaan ranskan kielen. Muutimme takaisin Belgiaan flaamin kieliselle alueelle ollessani alle neljävuotias. Jouduin kohtaamaan tilanteen, jossa en ymmärtänyt ranskan kieltä ollenkaan. Tuplasin koulussa pari luokkaa, koska flaami oli minulle kuin hepreaa. Joten onko niin, että maahanmuutto sapettaa?, Buelen kysyi leikkisästi.

Buelen ei suinkaan tarkoita, että maahanmuutto itsessään sapettaisi, vaan maahanmuuttoon liittyvät ongelmat.

– Läntisen Euroopan palkat ovat melko korkeita. Suomen palkkataso

on hyvä verrattuna Itä-Euroopan palkkoihin. Ajatellaamme esimerkiksi bulgariaalaista työntekijää, jolle jää käteen palkasta noin 300 euroa kuukaudessa. Hän kuulee maasta, jossa hän voisi tienata kuukaudessa samasta työstä 2 000 euroa. Ei tarvitse pitkään aprikoida, lähtekö hän työn perässä uuteen maahan. Ongelmaksi kuitenkin muodostuu se, että hän ei osaa ottaa huomioon esimerkiksi Suomen asumis- ja elinkustannuksia, Buelen kertoi.

Buelen kiteytti puheenvuorosaan, kuinka vieras käsite ammattiliitto on Puolasta, Virosta, Liettuasta, Bulgariasta ja Romaniasta tuleville työntekijöille.

– He ovat tottuneet siihen, että työnantajat riistävät heitä ja että palkat maksetaan pimeänä. Myös kulttuurilliset ja uskonnolliset erot tuovat omat haasteensa. Välillä myös tuntuu siltä, etteivät ammattiliitot ymmärrä, kuinka eri taustoisia työntekijät tulevatkaan maihin. Kun työntekijän, työnantajan ja ammattiliittojen välillä on kuilu, jää maahanmuuttaja helposti eristyksiin uudessa kotimaassaan. Tämä tilanne ei palvele ketään, Buelen kertoi.

Buelenia huolestuttaa erityisesti epätasa-arvo, joka vallitsee työntekijän ja työnantajan välillä.

– Työntekijöiden, siis teidän, etunne ja vastaavasti yritysmaailman edut eivät ole tasapainossa. Yrityselämä on sitä mieltä, että työntekijät ovat vakava ongelma. Haluamme, että EU:ssa vallitsee tasapaino. Tällä hetkellä se ei ole sellainen ja haluamme tehdä kaikkemme, jotta tilanne muuttuu. Suurimmaksi ongelmaksi koen lainsäädännön, joka ei ole suotuista siirtotyöläiselle. Jos henkilö on maahanmuuttaja ja siirtotyöläinen, hän ei suinkaan ole mikään ongelmatapaus, vaan hän joutuu kaiken uhriksi. Hän kärsii syrjinnästä ja epätasa-arvoisesta. Hänen asemaansa ei pyritä edistämään, vaikka EU niin väittääkin. Me emme hyväksy tällaista toimintaa!

Buelenin mielestä lainsäädäntöön pystyy vaikuttamaan erilaisilla kampanjoilla, joita hänen edustamansa EFBWW tekeekin runsain mitoin. Lobbausta unohtamatta, kun puhutaan lainsäädäntötasolla tapahuvasta muutoksesta.

EFBWW:n uusimmat kampanjat ovat *Suljetaan valefirmat* ja *Seis palkkadumppaus*. ■

TYÖVOIMAN LIKKUVUUS

Rakennusliiton Kyösti Suokas puhui Werner Buelenin jälkeen liiton linjasta ulkomaalaista työvoimaa kohtaan.

– Rakennusliitto on alusta alkaen tehnyt täysin selväksi, että meillä ei ole mitään ulkomaisia työntekijöitä vastaan. Työväenliike on aina perustunut kansainvälisyyteen, ”kaikkien maiden työläiset liittykää yhteen”. Tämä vanha lause on tänä päivänä ajankohtaisempi kuin koskaan. Kansainvälinen markkinatalous ottaa koko ajan lisää kierroksia ja järjestelmä pitää sisällään sen lainalaisuuden, että mikään voitto ei koskaan riitä, rahan pitää tuottaa omistajille aina vain enemmän. Kustannuksia jauhetaan alaspäin markkinatalouden myllynkivissä eikä järjestelmää kiinnosta, kuinka paljon arvoketjun ääripäässä olevat työt tekevät köyhtyvät. Tilanne ei ole muuttunut ratkaisevasti sadassa vuodessa. Rakennusliitto taistelee työvoimaa laittomasti käyttäviä yrityksiä vastaan, ei koskaan työntekijöitä. Tämä on ymmärretty myös ulkomaalaistaustaisten Suomessa työskentelevien rakentajien keskuudessa. Rakennusliitolla on tuhansia ulkomaalaistaustaisia jäseniä ja esimerkiksi virolaisilla rakentajilla ei ole nykypäivänä mitään liiton jäsenyyttä vastaan. Tämä on ratkaisevan tärkeää. Ulkomaalaistaustaisten rakentajien määrä työmailla ei tule vähenemään. Liiton voiman kannalta on välttämätöntä, että kaikki Suomessa rakennustöitä tekevät saadaan liiton jäseneksi synnyinvaltiosta riippumatta, Suokas täsmentää.

Paljon on tehty, mutta paljon on vielä tehtävää

Yuson Ambet toi Rakennusliiton liittokokousvieraille kansainvälisen rakennus- ja puutyöväen järjestön terveiset.

Teksti: Maija Ulmanen
Kuva: Kimmo Brandt

BWI:n pääsihteeri **Yuson Ambet** kiitti heti puheensa alussa siitä tuesta ja solidaarisuudesta, jota Rakennusliitto on antanut kansainväliselle rakennus- ja puutyöväen järjestölle.

– Teidän solidaarisuutenne avulla lapsityövoiman käyttö on lopetettu useissa Nepal ja Intian kylissä. Solidaarisuutenne on mahdollistanut myös sen, että Länsi-Afrikan ammattiliitot ovat onnistuneet järjestämään työntekijöitä ja solmimaan työehtosopimuksia kiinalaisten monikansallisten yritysten kanssa monilla työpaikoilla. Solidaarisuutenne on myötävaikuttanut myös siihen, että ne rakennustyöntekijät,

jotka rakensivat stadionia vuoden 2014 Brasilian jalkapallon MM-ki-soihin, saivat 15 prosentin palkankorotuksen, Ambet sanoi.

BWI:n pääsihteerin mielestä on ollut upeaa nähdä, kuinka vahvasti Rakennusliitto on sitoutunut toimimaan kansainvälisen solidaarisuuden eteen. Liitto sai myös kiitosta siitä, ettei se vain puhunut, vaan se on ollut valmis tekemään konkreettisia asioita.

– Rakennusalan työntekijät kohtaavat suunnattomia haasteita. Miljoonien työntekijöiden tulevaisuus maailmassa on epävarma eikä heillä ole todellista työsuhdeturvaa, ei kunnollista työtä eikä palkkaa, jolla saisivat elannon. Maailmassa on 202 miljoonaa työntekijää ilman työpaikkaa. Työttömistä nuoria on

Yuson Ambet kiitti Rakennusliiton porukkaa tuesta ja solidaarisuudesta maailmanlaajuiselle rakentajayhteisölle.

73 miljoonaa maailmanlaajuisesti ja ainakin 5,7 miljoonaa eurooppalaisista työttömistä on alle 25-vuotiaita. 60 prosenttia kaikista työttömistä on heikossa ja turvattomassa asemassa. Ja niistäkin, joilla on työpaikka, monet tekevät osa-aikaisista työtä, urakkatyötä, toimivat valeyrittäjinä, ovat vuokratyössä, heillä on nollasopimus tai epätyypillinen työsuhde ilman työsuhde- ja sosiaaliturvaa, Ambet sanoi.

Tasa-arvo ei ole lisääntynyt

Pääsihteerin arvion mukaan maailmassa on 2,3 miljoonaa työläistä, jotka kuolevat vuosittain tapaturmiin ja työperäisiin sairauksiin. Lisäksi maailmassa on tuhansia ammattiliittojen johtajia, joita vainotaan.

– Uusliberaali globalisaatio jatkaa ay-liikkeen vuosikymmenten aikaisten saavutusten vesittämistä ja se aiheuttaa tuhoa sosiaaliselle turvaverkolle monissa maissa, kun yritykset vain tavoittelevat voittoa. Itse olen kotoisin Aasiasta. Aiemmin tänä vuonna uutistoimisto Bloomberg ennusti, että kymmenen 20:stä maailman nopeimmin kasvavasta taloudesta on tulevaisuudessa Aasian alueella, pääsihteeri kertoi.

Aasian nopeasta talouskasvusta

huolimatta tasa-arvo ei ole lisääntynyt, sen sijaan epätasa-arvo on kasvanut suuresti. Ambet kertoi puheessaan, että alueen kasvusta ovat hyötynneet vain harvat ja kasvu on suurentanut rikkaiden ja köyhien välistä eroa. Kasvu ei ole synnyttänyt kunnollisia, turvattuja ja pysyviä työpaikkoja. Se ei ole johtanut palkkatasoon, jolla voi elää, mikä on oleellista, kun halutaan päästä eroon köyhyydestä.

– Jopa Maailman valuuttarahasto, joka ei ole mikään ammattiliittojen suuri ihailija, on todennut, että liittojen rapautumisen ja epätasa-arvon lisääntymisen välillä on yhteys. Epätasa-arvo kasvaa siellä, missä liitot ovat heikkoja toiminnassaan. Liitot ovat tärkeitä, kun ihmisiä halutaan osallistaa. Siksi rakennusalan liittojenkin on lisättävä järjestäytymisastetta, kasvettava ja vahvistettava koko maailmassa, sillä meidän täytyy tavoittaa ne, jotka eivät vielä ole järjestäytyneet joukkoihimme. On järjestettävä nuoret työntekijät, siirtotyöläiset ja epävirallisen sektorin työntekijät. Meidän täytyy osoittaa heille, että liikkeessämme on heillekin tilaa ja että pyrimme parantamaan heidän elämäänsä ja teemme heidän kansa yhteistyötä. ■

Building and Wood Workers International (BWI) on maailmanlaajuinen federaatio, joka edistää demokratiaa ja auttaa kansallisia ammattiliittoja toiminnassaan. BWI perustettiin vuonna 2005, jolloin siihen sulautui International Federation of Building and Wood Workers (IFBWW) sekä World Federation of Building and Wood Workers (WFBW). BWI:ssa on tällä hetkellä 350 jäsenorganisaatiota 135 maassa. Jäseniä on kaiken kaikkiaan 12 miljoonaa.

BWI pitää päämajansa Genevessä, Sveitsissä. Aluetoimistoja sijaitsee muun muassa Panamassa, Malesiassa, Etelä-Afrikassa, Intiassa, Australiassa, Burkina Fasossa, Bulgariassa, Libanonissa, Keniassa, Etelä-Koreassa, Venäjällä, Argentiinassa, Perussa ja Brasiliassa. Järjestö tekee läheistä yhteistyötä International Trade Union Confederation (ITUC) ja muiden maailmanlaajuisen ammattiliittojen kanssa.

RAY TUKEE
ray
RAY STÖDER

ENSIMMÄINEN ASKEL

150€
/5 VRK 1 HH,
TÄYSIHOITO JA OHJELMA
TUTUSTU JA HAE:
WWW.PHT.FI

ELÄMYKSIÄ JA LIKUNNAN ILOA!

Oletko suunnitellut elämäntapamuutosta? Tarvitsetko apua aloittamisessa? Asiantuntijoiden avulla ja ryhmän tuella pääset vauhtiin ja saat vinkkejä hyvään oloon. Hae 1. askel-jaksolle yksin tai kaverin kanssa. Jaksoja tarjolla ympäri Suomen. Tutustu ja hae: www.pht.fi

kevyt kuntotesti • ohjatut lajikokeilut • ryhmän tuki • asiantuntijan ravintovinkit hyvään oloon • etenemissuunnitelma

ENSIMMÄINEN ASKEL ON TÄRKEIN.

Palkansaajien hyvinvointi ja terveys PHT ry, www.pht.fi, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki.

Spontaanit aplodit sekä nolostuttivat että koskettivat Vasyl Andrejeviä.

Boris Shosenkon mukaan rakennusalan kansainvälinen solidaarisuus ylittää poliittiset konfliktit.

Kansainvälistä vahvistusta

Ukrainan ja Venäjän ammattiliitot eivät unohda solidaarisuutta sodankaan keskellä.

**Teksti: Johanna Hellsten
Kuvat: Kimmo Brandt**

Kun Ukrainan rakennusliiton Profbudin puheenjohtaja **Vasyl Andrejev** esiteltiin salilliselle Rakennusliiton liittokokousedustajia, puhkesi yleisö spontaaneihin aplodeihin.

– Minua samaan aikaan nolotti ja toisaalta tällainen solidaarisuudenosoitus tuntui hyvältä. Tajuusin, että me Ukrainassa emme huuda yksin keskellä autiomaata, Andrejev sanoo liikuttuneena.

Vasta 34-vuotias Andrejev on kovan työn edessä. Liiton jäsenistä moni on työttömänä, ammattiliiton talo tuhoutui levottomuuksissa eikä liiton kassasta löydy rahaa ihmeiden tekoon.

– Sota pysäyttää koko talouden. Meillä ei ole virallista tilastotietoa asiasta, mutta näyttäisi siltä, että rakennusosalta on kadonnut 200 000 ihmisen työpaikka. Sillä on juurensa jo vuoden 1998 talouskriisissä. Kovimmin se on iskenyt korkeasti teollistuneisiin alueisiin Ukrainassa, Andrejev sanoo.

Kun koko maan talous on jumissa, on rahan arvo pudonnut 70 prosenttia. Niillä jäsenillä, jotka ovat töissä, on vaikeuksia pärjätä palkallaan. Ongelmia on myös yritysten palkanmaksukyvyssä.

– Ja me joudumme kyllä myös liitossa pohtimaan sitä, mistä ne ihmiset, jotka ovat menettäneet työpaikkansa, saivat uusia töitä. Olemme alkaneet kerätä joillain alueilla rekisteriä työttömistä jäsenistä ja heidän taidoistaan. Olemme sitten jakaneet listaa työnantajille sellaisilla alueilla, joilla on töitä, Andrejev kertoo.

Rakennusliitto on antanut Ukrainan tovereille suoraa tukea; Profbudin taloa jälleenrakennetaan BWI:n, Suomen, Ruotsin ja Tanskan avustuksella.

Andrejev on kaikista vaikeuksista huolimatta toiveikas. Hän sanoo, että on hyvä pitää mielessä se, miten köyhä maa Suomikin oli vielä sata vuotta sitten ja miten se on rakentanut sen jälkeen hyvinvointia.

– Olemme tulevaisuuden osalta optimistisia; jokainen sota loppuu joskus. Olemme esimerkiksi jo aloittaneet keskustelun kansallisesta minimipalkasta hallinnon kanssa. Elämä on prosessi. Asetat päämääriä ja yrität parantaa osaasi elämässä. Välillä asiat eivät mene suunnitelmien mukaan. Silloin on otettava pieniä, rauhallisia askelia eteenpäin.

Työturvallisuus ei toimi Venäjällä

Venäjän Rakennusliiton puheenjohtaja **Boris Soshenko** sanoo, että rakennusalan solidaarisuus ylittää poliittisetkin konfliktit.

– Jos Ukrainan liitosta tulee avunpyyntöjä, me tuemme heidän toimintaansa. Siitäkin huolimatta, että liittomme olisivat eri mieltä siitä, mistä näkökulmasta konfliktia pitää katsoa ja kenen syyt se on, Soshenko sanoo.

Yli satavuotiaan kattojärjestön puheenjohtajalla on monia muitakin huolenaiheita. Hän pitää tällä hetkellä tärkeimpinä asioina Venäjällä tulevia jalkapallon MM-kisoja vuonna 2018 ja niiden rakentamista sekä työturvallisuuskysymyksiä.

– Tällä hetkellä rakennetaan 11:ssä eri paikassa kisoja varten. On hyvin tärkeää vahtia, että näillä työmailla työskentelevien ihmisten työehdot ja palkkataso täyttäsivät edes minimivaatimukset, Soshenko sanoo.

Työturvallisuus on asia, jonka eteen paikallisen liiton on työskenneltävä jatkuvasti.

– Rakennusala johtaa edelleen työtaturmissa kuolleiden tilastoa. Vakavat onnettomuudet näkyvät erityisesti työmailla, joissa ei ole töissä liittomme jäseniä. Ne työmaat, jossa on edes pari jäsentä töissä, ovat turvallisempia tilastollisestikin. Liiton jäsenet vahtivat työturvallisuutta.

Soshenko kertoo, että Venäjällä työntajapuoli tuntee edelleen suurta epäluuloa ammattiliittoja kohtaan, eikä liiton miehiä haluttaisi töihin työmaille.

– Juridisesti työnantaja ei voi tietenkään kieltää liittymästä ammattiliittoon, mutta todellisuudessa harva työntekijä haluaa käydä työnantajaa vastaan.

Soshenko pudistelee päätään, kun häneltä kysytään rakennusalan työllisyydestä Venäjällä.

– Se riippuu hirvittävän paljon alueesta, kuinka paikallishallinnon elvytysohjelmat ovat lähteneet käyntiin. Monilla alueilla ei ole riittänyt rahaa edes hankesuunnitteluun, saati sitten rakentamiseen. Keskushallinto on velvoittanut alueita esimerkiksi asuntorakentamiseen, mutta jos rahaa ei ole, ei mitään lähde käyntiin.

Soshenkon mukaan pahin voi ollakin siis vasta tulossa, kun niiltäkin alueilta, jotka pysyivät aiemmin elvyttämään rakentamisella, alkavat rahat loppua. ■

Porukkaa ympäri Eurooppaa

Rakennusliiton liittokokoukseen oli saapunut väkeä pohjoismaista ja muualta Euroopasta. edustettuina olivat ainakin Ruotsi, Norja, Tanska, Belgia, Puola, Ranska, Unkari, Saksa, Sveitsi, Ukraina ja Venäjä.

Moni ei ollut ensimmäistä kertaa Suomessa, vaan Helsinki oli tullut tutuksi erilaisen kansainvälisen yhteistyön merkeissä jo aiemmin. Vieraille oli järjestetty simultaanitulkkaus kokouksen ajaksi ja iso osa heistä istua nakuttikin korvat höröllään pitkien kokoussessioiden ajan.

Tuttu historiikki pilkottaa Pietarin alueen rakennusliiton puheenjohtajan, Georgii Parankäden alla.

Laulaja Jari Sillanpää uskalsi ottaa yleisönsä.

Paleface sai yleisön laulamaan ja tanssimaan Grand Marinan yökerhossa.

Sillanpäästä Palefaceen

Liittokokousohjelmassa oli viihdettä moneen makuun.

Teksti: Johanna Hellsten
Kuvat: Kimmo Brandt

Kuten perinteenä on, ei liittokokouksessa vain istuta auditoriossa, vaan ohjelmassa on aina ollut tilaa myös viihteelle ja seurustelulle. Koska kokouksen osanottajakunta vaihtelee 19-vuodesta melkein 90 vuoteen, oli tietenkin varmistettu, että jokaiselle löytyy jo-

tain viihdyttävää.

Liittokokouksen avaajana perjantaina toimi varsinainen showmies, **Jari Sillanpää**, yhdessä orkesterinsa **Men in Blackin** kanssa. Ensimmäisenä kappaleena kuultiin Sillanpään versiointi räppäri **Cheekin** *Liekeissä*-biisistä ja loppukeikka oli Sillanpään omien biisien suvereenia tykitystä. Biisissä *Satulinna* Sillanpää sai lauluapua

yleisön joukosta ja mies flirttailikin hävyttömästi koko raksa-porukalle. Artistin uusin jättihitti, *Sinä ansaitset kultaa*, sai väen herkistymään.

Perjantai-illan viihdeosiosta vastasi yksi Suomi-räpin kuninkaista, **Karri Miettinen** aka **Paleface**, joka esiintyi pienellä kokoonpanolla, suorastaan trubaduuri-maisesti yleisölleen Grand Marinan yökerhossa. Palefacen laulaessa Helsinki Shangri-La -kappaletta, oli tämän yleisön helppo yhtyä säkeisiin:

*”Kun hyvinvointivaltiota
Helsingissä luodaan
julkisivuduunarit ne
Tallinnasta tuodaan
hurahuhhahhei, mistä
halvimmalla saadaan
sillä niin me tehdään
Helsingistä Shangri-La.”*

Lauantaina toisen liittokokouksen päivän aloitti jo viime liittokokouksesta monelle tuttu haitaristi **Jonna Pirttijoki**, jolle Rakennusliitto on aikoinaan teettänyt spesiaalain haitarinkin.

Kokouspäivä huipentui liittokokouspäivälliseen, jonka säestyksessä vastasi huumorilaulaja **Mikko Kartano**, joka tulkitsi muun muassa **Mikko Alatalon** ikivihreää *Mä maalaispoika oon*. Päivällisen jälkeen väkeä tanssitti legendaarinen **Eini** säestäjänään ammattimusiikoista koostuva **Boogie**-bändi. 54-vuotias, upean näköinen laulajatar veti shownsa sellaisella energialla, että nuoremmat olivat jäädä kyydistä. Ja liiton väki pyörähteli parkeilla sydämensä kyllyydestä.

Lauantai-illan lauluhaluille oli järjestetty vanha tuttu *Yöväen lauluilta*, jonka aikana **Reino Bäckström** ja **Sauli Malinen** laulattivat musikaalisempia liittokokousedustajia Marine Roomissa.

Sunnuntaina väkeä herättelivät jälleen haitaristi **Jonna Pirttijoki** sekä veljekset **Reino** ja **Petri Bäckström**. Pirttijoesta mainittakoon, että hänen versionsa **Gnarls Barkleyn** *Crazy*-biisistä oli aavemaisen hieno tulkinna ja soveltui yllättävän hyvin Pirttijoien tummalle äänelle.

Liittokokouksen päätti koko edustajaporukan laulama Rakentajain marssi. ■

Täydessä tällingissä ja hauskaa oli.

Eini veti pariskunnat parketille pyöräilemään.

Veljekset Reino ja Petri Bäckström antoivat uuden käsittelyn muun muassa klassikolle O Sole Mio.

Jonna Pirttijoki on tuttu artisti liittokokousveteraaneille.

Liittokokous-gallup

Haastattelut: Johanna Hellsten ja Maija Ulmanen
Kuvat: Kimmo Brandt

Rakentaja-lehti piinasi liittokokouksen osallistujia parilla kysymyksellä.

1. Monesko liittokokous tämä on sinulle ja mikä on tunnelma?
2. Mikä oli mielestäsi kokouksen tärkein päätös tai asia?

Petri Freman, Turku, 125

1. Kyseessä oli ensimmäinen kertani liittokokouksessa ja tunnelma kaikkina kokouspäivinä oli mielestäni hyvä.
2. Yksittäisistä asioista nostaisin tärkeimmäksi Rakennusliiton puheenjohtajan vaalin. Vaaleilla valitulla puheenjohtajalla on nyt vahva mandaatti johtaa liittoa seuraavat 4 vuotta kuten useissa puheenvuoroissakin todettiin.

Pinja Toivanen, Vuokatti, osasto 8

1. Tämä on minun ensimmäinen liittokokoukseni. Tämä on ollut mielenkiintoinen ja hyvä kokous. Asioita on nostettu rohkeasti esille.
2. Ulkomaalaiset puhujat ovat olleet parasta antia viikonlopussa. Ongelmia ei ole vain suomalaisilla, vaan myös ulkomaalaisilla.

Helmut Jurgenson, Vantaa, 7

1. Tämä on minulle ensimmäinen varsinainen liittokokoukseni. Vuonna 1999 olin kutsuvieraana liittokokouksessa.
2. Olen kovin iloinen siitä, että osasto 7 sain neljä valtuutettua.

Anne Järvi, Valkeakoski, 74

1. Ensimmäinen liittokokous. Toisin kuin mietin, ei täällä ole ollut ollenkaan tylsää. Tunnelma on ollut mukava ja rento. Olen kuullut paljon mielenkiintoisia puheenvuoroja.
2. Ketkä päättävät tulevaisuuden asioista.

Ville Lamberg, Jyväskylä, 52

1. Tämä on ensimmäinen liittokokoukseni. Tykkäsin kovasti.
2. Tärkein asia taisi olla se, että tultiin keskusteltua läpi liiton demokratia. Se oli iltainkin tärkein puheenaihe.

KUN TEET TÖITÄ YKSITYISILLE KOTITALOUKSILLE, KOKEILE UUTTA PALKKALASKURIA!

Rakennusliitto tarjoaa jäsenilleen Palkkaus.fi-palvelun kanssa palkkalaskurin, jolla voit helposti tehdä palkkalaskelman ja lähettää sen yksityiselle työnantajalle maksettavaksi.

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman itse työnantajalle maksettavaksi Palkkaus.fi-palvelun avulla. Palkkalaskuri ottaa huomioon myös TESin erät ja voit liittää laskelmaan myös kulut ja kilometrikorvaukset.

Palvelu on ilmainen työntekijälle, eikä palvelun käyttö sido tai velvoita mihinkään. Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

<p>1. Rekisteröidy ilmaiseksi</p> <p>Palkkaus.fi - palvelulla sinulle jää noin 30 % enemmän verrattuna laskutuspalveluihin tai oman yrityksen kautta tapahtuvaan laskutukseen.</p>	<p>2. Lähetä laskelma työnantajalle</p> <p>Voit tehdä palkkalaskelman valmiiksi itse ja lähettää työnantajalle palvelun kautta. Palkka on helppo maksaa ja kaikki velvoitteet tulevat hoidetuiksi.</p>	<p>3. Työnantajat löytävät sinut</p> <p>Markkinoi ja myy osaamistasi entistä näkyvämmiin Palkkaus-profiililla. Kotitalouksien on helppo löytää sinut!</p>
---	---	--

REKISTERÖIDY JA KÄYTÄ ILMAISEKSI OSOITTEESSA:
WWW.PALKKAUS.FI

Harmaa talous jyllää julkisivutyömailla

Julkisivutyömailla on meneillään vuoden kiireisin aika. Töitä on taas hyvin tarjolla, mutta muutama iso yritys on pilannut markkinat halvoilla urakointihinnoilla. Eihän siinä mitään jos hinnat laskevat, mutta tämä on johtanut loputtomiin aliurakointiketjuihin, kun omille työntekijöille ei ole varaa palkkoja tällä hintatasolla maksaa.

Ilmiö alkoi jo viime vuonna, kun pakollinen veronumero pakotti hämähärit yrittäjät pois isoilta rakennustyömailta. Samat yritykset siirtyivät tarjoamaan aliurakointia taloyhtiöihin tehtäviin töihin. Julkisivu- ym. taloyhtiöiden remontit ovat pääsääntöisesti rakennusvalvonnan ulkopuolella, joten viranomaiset ei näihin osaa tarkastuskäynnille mennä. Keväällä useampi liiton jäsen otti yhteyttä, kun huomasi veroilmoituksesta, ettei yrityksen tietoja näy työnantajana. Verottaja kyllä omansa ottaa joko yritykseltä tai työmieheltä, tarkkana saa siis olla kenen kanssa työsopimuksen tekee.

Itsekin olin aikoinaan kesät töissä julkisivutyömailla. Työ oli rankkaa kuumuuden ja isojen seinäpintojen käsittelyjen takia, mutta rahallisesti kannattavaa. Työstä tuli myös onnistumisen iloa, kun sai ison seinäpään tehtyä ilman silmää häiritseviä työsaumoja. Sosiaalililat olivat surkeita ja työturvallisuus hirvittäisi nykypäivän tekijöitä. Välillä saattoi muutama maalari haiskahtaa kotipolttolaiselta viinalta tai unohtui viikonlopun viettoon. Silti työmailla viihtyi mitä parhaiten tutussa työporukassa, kun yhdessä huolehdittiin liittoon kuulumisesta ja tilien oikeellisuudesta. Yrityksen ei tarvinnut epäillä, ettei työtä saatu ajoissa valmiiksi tai luovutuksessa olisi löytynyt puutteita.

Nyt on aika jättänyt vanhoista urakkamiehistä ja valtaosa ns. ammattimiehistä tuodaan laivalla Virosta tai Puolasta. Väliaikaisesti Suomeen tulevia ei verojen maksaminen kovin paljon kiinnosta, malliksi toki haetaan verokortti, jossa tuloveroprosentti on yleensä 1–2 prosenttia. Nuoret perustutkinnon suorittaneet eivät edes halua hakeutua julkisivutyömaille, sen verran kauhukuvia ovat alasta lehdestä lukeneet tai kuulleet tutuilta.

Olen silti kannustanut heitä kouluttautumaan alalle, sillä eiköhän tähän touhuun vielä järki löydy. Rakennusliiton tehtävänä on vaikeuttaa harmaata taloutta ja tehdä riittäviä toimia, että myös pienet työmaat saadaan rehellisille työnantajille. Samoin on uusittu maalauksen ja rakennusalan työehtosopimuksen urakkahinnoitteluja, joista selviää minimihinnat joiden alle ei ainakaan rappauksia ja maalauksia voi tehdä.

Olen miettinyt miten asioita saataisiin parannettua ja mitään kertaratkaisua asiassa ei taida olla. Monilla lukuisilla pienillä asioilla päästäisiin kyllä eteenpäin. Olisiko järkevää saada hintaraja remontille, jolloin sen pitäisi kuulua aina rakennusvalvonnan alle? Pitäisikö tekijöiltä vaatia suomen kielen taitoa työturvallisuuden nimissä? Pitäisikö viranomaisten keskittää tarkastuskäynnit kesäkaudella pienille työmaille? Entäpä asukkaiden, asunto-osakeyhtiön ja isännöitsijän vastuuseen saattaminen taloyhtiön remonteissa, jos tarkastuksissa selviää pimeitä palkkoja?

Faktaa asiaan saatiin Rakennusliiton Uudenmaan tarkastuskierroksessa, jossa tutkittiin 80 julkisivutyömaan tekijät ja heidän työsuhteensa ehdot. Yli puolet tekijöistä oli ulkomaan kansalaisia, eksoottisimmat telineasentajat oli kuskattu peräti Perusta asti. Selvitettäväksi jäi kymmenittäin alipalkattuja työntekijöitä ja lukuisia muita ongelmia. Osasta työmaista puuttui sosiaalililat kokonaan ja räjähdysherkkiä liuottimia säilytettiin kuumissa pannuhuoneissa, puhumattakaan lasten leikkipaikkojen lähelle heitetyistä asbestia sisältävistä purkujätteistä.

Siihen asti kunnes asiat on korjattu, säälitään yhdessä asukkaita, jotka sallivat asuntoyhtiössä harmaan talouden ja ammattitaidottoman työvoiman touhuamisen. Hyvä puoli tässä on, että nämä talot joudutaan korjaamaan taas muutaman vuoden päästä ja toivottavasti silloin jo ammattimaisesti. ■

Markus Ainasoja
Työehtotoimitsija

Cecilia Lindholm vaihtoi naisvaltaisen alan miesvaltaiseen. – Päiväkään en ole katunut. Toki välillä on raskasta, mutta raskasta on myös perushoitajan työ.

Sol Ottonsson haluaa kannustaa kaikkia pohjoismaisia naisia tulemaan rakennusalalle. – Vain me voimme muuttaa alaa ja heittää nurkkaan vanhan sukupuoli-ajattelun.

Naiset rikkovat stereotyyppisiä sukupuolirooleja

Maria Palo, Tukholma

Naismuurari ei ole enää harvinaisuus Ruotsissa. Naiset haluavat rikkaa ennakkoluuloja miesvaltaisten alojen sopimattomuudesta naisille.

– Yhtä raskasta on nostaminen ”tyypillisillä” naisaloilla kuin miesaloillakin, muurari **Cecilia Lindholm** sanoo.

Hänellä on kokemusta molemmista aloista. Muurari **Sol Ottonsson** taas rakentaa naismuurariverkostoa. Tarkoituksena on saada lisää naismuurareita Pohjolaan.

Naisten tuleminen stereotyyppisille miesvaltaisille aloille ei ole ollut eikä ole helppoa.

– Naiset ottavat tilaa. Naisten on otettava tilaa, jotta saadaan asenne-muutos aikaan yhteiskunnassa ja rakennusalalla. Rakennusalalla on hy-

vin mustavalkoinen kuva sukupuoli-rooleista. Kysymys ei ole pelkästään tasa-arvosta. Millään alalla ei ole mahdollisuuksia seuloa pois joukosta 50 prosenttia työvoimasta sukupuolen perusteella. Rakennuksilla on pulaa muurareista, Ruotsin rakennusliiton toimitsija **Christer Carlsson** sanoo.

Asenteet ovat muuttumassa. Tämä on naisten ansioita. Naiset eivät enää tyydy sivurooleihin. Naismuurareiden tuleminen on tästä hyvä esimerkki.

Perushoitajasta muurariksi

Kymmenen vuotta sitten, kun Cecilia Lindholm, tuolloin 28-vuotias perushoitaja, veti muurarin haalarit päälle, häntä pidettiin outona.

– Monet ihmettelivät ammatin vaihtoa. Ennen kaikkea sitä, että lähdin miesten alalle. Perushoitajan työ

ei sopinut minulle – kaipasin työtä, jossa on tilaa liikkua ja hengittää. Rakennustyömaat olivat tuttuja paikkoja lapsuudesta. Isä on muurari. Lapsuuden kultahetkiä oli, kun isä otti mukaansa työmaalle, muurari Lindholm sanoo nauraen.

Isän kautta Lindholm pääsi kiinni uuteen ammattiin. Aluksi isä empi.

– Isä kuuluu sukupolveen, jolla on selvät rajat miesten ja naisten töistä. Pienen miettimisen jälkeen isä otti minut oppiin. Isä oli vaativa opettaja. Isä teki heti selväksi, että työmaalla minä olen työntekijä, en tytär, Lindholm sanoo.

Oppiaika oli vuoden mittainen. Onko isä katunut ammatin siirtämistä tyttärelle, ovatko asenteet muuttuneet?

– Taitaa isä olla ylpeä, Lindholm arvelee.

Seksismi työmaalla

Ammatinvaihdosta muurari Lindholm ei ole katunut. Kymmenen vuoden ajan nainen on kiertänyt rakennustyömaalta toiselle paisteessa, tuulussa ja tuiskussa.

– Nostamisiin totuin jo perushoitajan työssä. Muurarina selviän itse muista työtehtävistä paitsi siporex-harkkojen nostamisesta. Siihen tarvitsen apua. Apua niiden nostamiseen tarvitsevat myös miehet. Ammatissa on kiehtovaa, että tapaa uusia ihmisiä. Työmaat vaihtelevat. Tämä on vielä miehinen ala. Se näkyy ja kuuluu. Jutut ovat miehisiä ja pukuhuoneissa on tyttökalentereita. Ne ovat kuitenkin vähentyneet. Monella työmaalla olen tehnyt selväksi, että minua ei kahvi- ja ruokatauoilla kiinnosta katsoa alastomia naisia. Kalenterit ovat hävinneet.

Lindholmin mukaan näiden vuosien aikana kukaan ei ole koskaan

taputtanut päälle tai takapuolelle. Sanallisia heittoja on riittänyt, mutta kun antaa takaisin, ne loppuvat. Jos jutut ovat menneet mahdottomiksi, Lindholm on nostanut karhun pöydälle.

– Naisia tarvitaan enemmän. Meitä olisi jo enemmän, jos koulujen ammatinvalinnanohjaajat ja työvoimatoimistot pääsisivät eroon sukupuolista ajattelusta. Eletään vuotta 2015. Vieläkin annetaan nuorten naisten ymmärtää, että hoitoala sopii naisille paremmin, Lindholm tuhahtaa.

Telineet vaihtuivat laastiämpäriin

Itseään poikatytöksi nimitävä Sol Ottonsson on kuin suoraos **Astrid Lindgrenin** Peppi Pitkätossusta. Pitkät punaiset hiukset ja nainen leiskahtelee. Sol Ottonsson on rakennusalan monitoimimainen.

– Lukiossa menin rakennuslinjalle. Meitä oli kaksi tyttöä ja loput poikia. Opettajat olivat miehiä – rooliajatteleminen alkaa jo lukiosta. Rakennuslinjan jälkeen pääsin koamaan rakennustelineitä. Rakastan kiipeämistä ja näköalat olivat välillä huikat.

Telineiden pystyttämisen jälkeen Ottonsson meni ammattiliiton tarjoamalle palo- ja turvallisuuskurssille. Muutama vuosi vierähti näissä tehtävissä kunnes hän kyllästyi.

– Halusin tehdä jotain käsilläni. Rakennustyömaita en halunnut jättää. Pääsin liiton muurarikursseille. Rakennuksilla seisoin monesti muurarin vieressä ja jotain kiehtovaa siinä oli jo tuolloin. Kahdenkymmenen viikon mittaisen kurssin jälkeen pääsin ensimmäiseen urakkaan. Kannoin laastia, sekoitin ja muurasin. Lopputuloksena oli miespuolisen ammattilaisen totea-

NAISET SELVÄNÄ VÄHEMMISTÖNÄ

Ruotsin Tilastollisen Keskustoimiston mukaan Ruotsissa on rakennusalalla 25 000 naista. Tämä vastaa 1 prosenttia kaikista työkykyisistä naisista. Vastaava luku miesten keskuudessa on 217 000 työkykyisistä miehistä.

Sukupuolijakautuminen alalla on vajaa 10 prosenttia naisia, 90 prosenttia miehiä. Ammattitutkinnon suorittaneita naismuurareita on ammatissa 86. He ovat suorittaneet ammattitutkinnon 2000-luvulla. Naismuurareista, joilla ei ole ammattitutkintoa, ei ole olemassa tilastoja.

Viimeisten kahden vuoden aikana on naisten kiinnostus alaa kohtaan kasvanut. Ruotsin Rakennusliitto on useaan otteeseen ottanut esiin alan epätasaisen sukupuolijakautuman. Rakennusliitto käynnisti 2003 Libra-projektin, jonka tarkoituksena on ollut saada naisia alalle enemmän.

– Osittain olemme onnistuneet. Vielä on kuitenkin paljon tehtävää. Liiton kannalta naisten tuleminen on selvästi voitollista. Naiset ovat ammattiliitossa erittäin aktiivisia, Ruotsin Rakennusliiton toimitsija **Christer Carlsson** kertoo.

mus – Sol on hyvä jätkä. Siitä asti olen muurannut itse, Ottonsson kertoo.

Naismuurarit verkottuvat

Sol Ottonsson on barrikadeilla. Vaikka hän viihtyy miehisessä työympäristössä, on naisia saatava alalle enemmän – alan itsensä vuoksi.

– Naismuurarit tuovat alle uudenlaisen näkemyksen. Emme ole niin paljon vanhoissa malleissa kiinni kuin miehet. Alalle on hyvä saada sekoitusta. Työpaikat muuttuisivat enemmän humanistisiksi ja vähemmän seksistisiksi. Ruotsin rakennustyömailla on paljon Itä-Euroopasta tulleita työntekijöitä, jotka kielitaidottomina tarvitsevat opastusta. Monet miehet toteavat, että ei ole heidän asiansa opastaa. Naiset näkevät asian koko työmaan yhteisenä asiana, Sol Ottonsson toteaa.

Hän ei pelkää puhua, vaan myös toimii. Hän on mukana monessa projektissa joiden päämääränä on saada alalle lisää naisia.

– Tarkoituksena ei ole pelkäämistä saada lisää naismuurareita vaan myös se, että saadaan alalla olevat naiset pysymään ammatissa. Sopeutuminen näin miesvaltaiselle alalle ei ole helppoa. Myös miesten on ollut vaikea niellä, että naiset valtaavat

alaa. Ammattiliitto on kuitenkin tehnyt upeaa työtä työmailla – luottamusmiehet ovat ottaneet tosissaan sen, että seksistiset lausumat eivät kuulu työpaikoille, Ottonsson sanoo.

Määrätietoiset tavoitteet

Sol Ottonssonilla on kokemusta verkottumisesta. Hän vetää jo nyt Pohjoismaiden suurinta naisverkostoa naistenaluerakentajille. Jäseniä on yli 2500. Nyt on tavoitteena saada enemmän naismuurareita Pohjoismaihin sekä taata naisille oikeus öljylautojen rakentamiseen.

– Se, että naisia on mukana rakennustelineverkostossa yli 2000, merkitsee paljon. Se on selvä osoitus siitä, että naiset haluavat alalle. Nyt käynnistyy Pohjoismaita käsittelevä naismuuriverkosto sosiaalisen median kautta. Kaksi vuotta sitten asetin tavoitteeksi avata naisille mahdollisuuden päästä Pohjanmeren öljylautoille rakennustöihin. Tästä olen taistellut. Puhunut, laittanut sähköpostia, soittanut ja välillä kiivastunut homeisesta rooliajattelusta. Nyt olen saanut lupauksen lentää helikopterilla yhdelle öljylautalle tutustumaan. He sanovat tutustumaan, minä ajattelin saada työpaikan, Ottonsson sanoo. ■

Tyk-valmennus Rakennusliiton jäsenille

JAKSA TYÖSSÄSI PAREMMIN

Valmennuksessa tarkastellaan, mitä työssä tapahtuu, mikä työssä on muuttunut ja kuinka muutokset vaikuttavat jaksamiseen. Muut sisältöalueet liittyvät terveyteen, terveystuntoon ja henkilökohtaiseen hyvinvointiin.

Valmennus on tarkoitettu pitkään työelämässä olleille työntekijöille, joiden työkyky on olennaisesti heikentynyt. Kurssi toteutetaan Verve Oulun toimipaikassa.

KURSSIAIKATAULU

Selvitysjakso on 2.-13.11.2015.

Muut jaksot sovitaan yhdessä ryhmän kanssa.

Kuntoutuksen kokonaiskesto on 32 vrk, jossa mukana yhteistyöpäivä, johon Rakennusliiton edustaja osallistuu

Kelan kurssinnumero: 58922

Vapaat paikat: www.kela.fi/kuntoutuskurssihaku

HAKUOHJEET JA LISÄTIEDOT

Rakennusliitto ry

Tiina Nurmi-Kokko 020 774 003

tiina.nurmi-kokko@rakennusliitto.fi

Verve

Petra Granroth 040 545 1639

kuntoutussihteeri@verve.fi

Leena Sankilampi 050 431 1530

leena.sankilampi@verve.fi

Katso myös

www.kela.fi

www.verve.fi

www.rakennusliitto.fi

Valmennuksen järjestävät Rakennusliitto ry, Verve ja Kela.

verve
omistautuu työillesi.

Dustcontrol Technology for Healthy Business

'Tunne Trombin teho'

Uutuus

DC Tromb 400

Uusi, yksivaiheinen pölynerotin hyödyntää maksimaalisesti ilman voiman – 400 m³/h puhdasta työn iloa! Kompakti, kestävä, varustettu tehokkaalla suodatinpuhdistuksella sekä Hepa H-13 suodattimella.

Dustcontrol Fin Oy puh 09 682 4330 dc@dustcontrol.fi www.dustcontrol.fi

TUTUSTU KOULUTUSTARJONTAAN

- **Rakennusalan perustutkinto**, talonrakentaja, vastuukouluttaja Aki Koski 0400 434 376, aki.koski@keuda.fi.
- **Talonrakennusalan monimuotokoulutus** (AT, EAT), vastuukouluttaja Aki Koski 0400 434376, aki.koski@keuda.fi.
- **Kiinteistöpalvelujen perustutkinto**, kiinteistönhoitaja, vastuukouluttaja Ilpo Pulkkinen 050 415 0917, ilpo.pulkkinen@keuda.fi.
- **Kiinteistöpalvelujen monimuotokoulutus** (AT ja EAT) vastuukouluttaja Ilpo Pulkkinen 050 415 0917, ilpo.pulkkinen@keuda.fi.
- **Korjausrakentaminen – asbestitöiden pätevyitysmiskoulutus** 7.9.15 – 30.4.2016, vastuukouluttaja Markku Kantola, 040 5654953, markku.kantola@keuda.fi.
- **Talotekniikan perustutkinto**, putkiasentaja opinto- ohjaaja Ulla-Riitta Kara 050 430 2753, ulla-riitta.kara@keuda.fi tai toimialapäällikkö Risto Asp 050 415 1470, risto.asp@keuda.fi
- **Tekniikan erikoisammattitutkinto**, korjausrakentamisen johtaminen, Jani Järvinen 050 415 0902, jani.jarvinen@keuda.fi.

Tutustu myös lyhytkursseihin

- Märkättilä- asentajan henkilösertifiointikoulutus 15.10.2015
- Tulityökurssit
- Työturvallisuuskorttikoulutukset
- Häätäensiapu ja EA1

HAE NYT!

Joustavat aloitukset henkilökohtaisen suunnitelman mukaan.

Keudan aikuisopisto
Wärtsilänkatu 7
04410 Järvenpää

Keudan oppisopimuskeskus
Kultasepänkatu 5 B
04250 Kerava

Juha Sipilän hallitus lupaa perusväylänpitoon vuosiksi 2017–2020 564 miljoonan euron korotusta.

Sipilä siistiä säätelyä ja tasoittaa teitä

Pääministeri Juha Sipilä haluaa siistiä ja vähentää asuntorakentamisen säätelyä ja päällystää teitä sadoilla miljoonilla. Vuokra-asuntojen rakentaminen saattaa lisääntyä uuden tukimallin ansiosta.

Teksti: Heikki Korhonen
Kuva: Johanna Hellsten

Sipilän johtama hallitus on tehnyt ”strategisessa ohjelmassa” muutaman ehdotuksen, joilla sen käsityksen mukaan voidaan lisätä rakentamista ja elvyttää Suomea. Ohjelman nimessä oleva ”strateginen” ilmaisee sen, että on maalattu isolla pensselillä ja vasta myöhemmin tuodaan näkyviin yksityiskohtia. Ohjelmassa on monia SAK:n ja rakennusalan yhteisestikin ehdottamia asioita. Ne liittyvät lähinnä kaavoituksen helpottamiseen, säätelyn vähentämiseen, tonttien tarjonnan lisäämiseen ja lupamenettelyn nopeuttamiseen.

– Nämä ovat pääsääntöisesti aivan hyviä ja kannatettavia hankkeita. Ne voivat toteutuessaan helpottaa ja nopeuttaa rakennushankkeiden läpimenoa, Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** sanoo.

Tavoitteena on esimerkiksi se, että tyhjien toimistotilojen muuttaminen asunnoiksi nopeutuisi. Tarkoitus on myös rajoittaa nyt varsin laajaa valitusoikeutta rakentamisessa ja kaavoituksessa. Samoin hallitus haluaa, että viranomaiset antaisivat omalta osaltaan päätökset ja luvat entistä nopeammin.

Hallitus aikoo antaa vuokra-asuntojen rakentajille käyttöön uudelleen kymmenvuotisen tukimallin. Tätä välimallia kokeiltiin jo **Matti Vanhasen** hallituksen aikana. Sen mukaan vuokra-asunnot vapautuvat rajoituksista kymmenen vuoden käytön jälkeen, jolloin ne ovat myytävissä vapaasti.

Tämä malli todennäköisesti lisää

vuokra-asuntojen rakentamista ja tuo pelikentälle myös uusia toimijoita.

Julkisuudessa on herättänyt intohimoja se, että hallitus ehdottaa ARA-rahoitteisiin vuokra-asuntoihin tulorajoja. Tulotasot tarkastettaisiin tietysti asuntoa myönnettäessä, mutta aina myös viiden vuoden välein.

– Tässä mallissa tulorajojen tarkastaminen on oikeudenmukaista ja todennäköisesti auttaa pienipalkkai- siakin samaan vuokra-asuntoja. Tulorajojen tarkastaminen sopii asuntoihin, joiden vuokra määräytyy omakustannusperiaatteen mukaan.

Hallitus puuttuu myös niin sanottuun yleishyödyllisyyteen eli se muutettaisiin hankekohtaiseksi. Nythän se on yhtiökohtainen. Myös tämä muutos voi merkitä sitä, että rakentamiseen tulee uusia toimijoita.

Julkisuudessa on hehkutettu hallituksen suurella infrapakettilla. On kerrottu, että hallitus käynnistää teiden korjausvelan vähentämiseksi 600 miljoonan euron ohjelman vuoden 2018 loppuun mennessä. Tähän on tarkoitus kerätä rahat muun muassa VR:n omaisuutta myymällä.

Tämä lisäksi perusväylänpitoon tulee vuosiksi 2017–2020 kaikkiaan 564 miljoonan euron korotus.

– Tämä kuitenkin rahoitetaan leikkaamalla 704 miljoonaa uusista liikennehankkeista. Käytännössä siis jo vuosia laiminlyötyä tienpitoa parannetaan hetkellisesti. Samalla leikataan ilmeisesti esimerkiksi pääkaupunkiseudun rataverkon tai liikenneinvestointien kehittämistä. Ei tätä voi pitää kovin suurena edistys- askeleena, vaikka perusväylänpitoon tuki tulee melkoinen satsaus, Harjuniemi sanoo. ■

Vesa Lummevuo (vas.) Henna Nurminen, Mari Suomi ja Pasi Taka-Anttila eivät olleet uskoa lopetusuutisen kuultuaan, että suomalainen kaakelilaattojen valmistus on tullut tiensä päähän.

Pukkilan laattatehdas suljetaan

Vajaa viisikymmentä työntekijää ja parisenkymmentä toimihenkilöä irtisanotaan, kun Pukkilan italialainen omistaja Ricchetti siirtää kaakelilaattojen tuotannon Portugaliin ja lopettaa Turun tehtaan.

Pekka Kuosmanen

Muste ei ollut kunnolla ehtinyt kuivua Rakentajan huhtikuun numerossa olleesta Pukkilan laattatehdasta koskevasta jutusta, kun julkisuuteen tuli tieto, että Aurajoen rannalla keskeytykseltä yli sataneljäkymmentä vuotta jatkunut kaakelilaattojen valmistus lopetetaan ja Pohjoismaiden ainoa kaakelilaattatehtaan toiminta päättyy. Tuotanto loppuu viimeistään elokuun viimeiseen päivään mennessä, kun taas varasto saa armonaikaa ensi vuoden loppuun saakka.

– Kun tieto tehtaan lopettamisesta kerrottiin, lienee järkytys oikea sana kuvaamaan porukan tunteja, kuvailee yt-neuvotteluryhmän jäsen **Pasi Taka-Anttila** tiedotustilaisuuden tunnelmia.

Työnantajan järjesti työntekijöille puolisen tuntia ennen tiedotusvälineille lähettämäänsä tiedotetta tilaisuuden, jossa kerrottiin tehtaan lopettamisesta.

– Uutinen tuntui niin uskomattomalta, että moni ei varmaan sitä edes käsittänyt ennen kuin luki

netistä tai seuraavan päivän lehdestä. Mutta nyt, kun alkujärkytyksestä on selvitty, tehtaalla on yllättävänkin rauhallista, pääluottamusmies **Mari Suomi** ihmettelee.

Ammattiosaston puheenjohtaja **Henna Nurminen** arvelee, että kyse saattaa olla jopa jostakin shokkireaktiosta tai yksinkertaisesti alistumisesta ja voimattomuuden tunteesta.

– Taitaa myös keväällä ja tällä aurinkoisella säällä olla osuutensa ihmisten mielialaan. Syksyn pimeydessä tämä tuntuisi varmaan vieläkin karneammalta, **Vesa Lummevuo** heittää.

Tulevaisuus hämärän peitossa

Vaikka Pukkilan työntekijöillä on pitkät työsuhteet, on väki silti kohtalaisen nuorta.

Mari Suomen mukaan ne henkilöt voidaan laskea yhden käden sormin, joiden työsuhde on alle kymmenen vuotta.

– Eläkkeelle pääsee kuitenkin vain kaksi henkilöä, samoin kuin työttömyysputkeen.

Varsinais-Suomen työttömyysaste on 12,5, joten uudelleentyöllistyminen on vaikeaa.

– Ainakaan meillä ei ole tiedossa ketään täältä tuotantopuolelta, jolla olisi uusi työpaikka tiedossa, Pasi Taka-Anttila toteaa.

Taistelua tuulimyllyjä vastaan

Kun omistaja on lopettamispäätöksensä tehnyt, ei neuvottelijoille ole jäänyt juurikaan mahdollisuuksia vaikuttaa lopputulokseen. Tähän mennessä yhteistoimintalain mukaisia neuvotteluja on käyty useita, pääluottamusmiehen mukaan kokoonnutaan ainakin kerran vielä.

– Ovathan ne olleet aika yksipuolisia tilaisuuksia, koska lopputulos on ollut jo ennakolta selvä, Pasi Taka-Anttila puuskahtaa.

– Siitä on väännetty neuvotteluissa, että oma porukka saisi hoitaa mahdollisimman pitkälle tehtaan alasajon, koneiden purkamisen ja siivoamisen. Eli suorittaisimme itse työpaikkojemme saatohoidon, Mari Suomi hymähtää.

Kiitosta liitolle

Mari Suomi haluaa kiittää julkisesti Rakennusliittoa siitä avusta, jota Pukkilan työntekijät ja edunvalvojat ovat saaneet.

– Meitä on tuettu, ja liitossa on ymmärretty ja otettu tosissaan vaikea tilanteemme. Olemme olleet puolin ja toisin jatkuvassa yhteydessä, saaneet neuvoja ja vinkkejä. Kiperimmissä tilanteissa liitosta on oltu myös suoraan yhteydessä työnantajan edustajiin. Kiitos siitä. ■

”Mä vähä vaan mene ilma valjai tuoho reunal”

Jaakko Jaskari

Telineiden kunnossapito, jälkien siivoaminen ja havaintojen kirjaaminen olivat työturvallisuusviikon teemoina Hartelan Lohjan keskustan työmaalla. Kirjattujen havaintojen määrän on todettu vaikuttavan suoraan vahinkojen määrään. Työntekijöillä on lomakkeita, joihin myös toivotaan täytettävän havaitut puutteet.

– Valitettavasti havaintoja ei saada riittävästi kentältä. Työturvallisuusviikolla painotettiin oma-aloitteisuutta telineiden korjaamisessa. Porukkaa eri tavoin aktiivimalla pyrimme lisäämään palautteen määrää, työsuojeluvastaava ja mittakirvesmies **Marko Niemi** valaisee.

Putoamiset aiheuttavat edelleen vakavia vammoja. Nuoret laittavat yleensä mukisematta sekä valjaat että köyden kiinni. Vanhemmatkin kaverit kiinnittävät valjaat, mutta köysi saattaa puuttua.

– Köysi kuulemma jarruttaa työntekoa. Se on huvittava peruste, sillä juuri vanhemmat kaverit teke-

vät työt turhia hötkyilemättä. Luulisi heidän myös arvostavan terveystään, Niemi naurahtaa.

Työsuojelun suurin ongelma on kahtiajakautuneisuus. Ammattilaiset toimivat useimmiten terveellä asenteella, mutta ”takapihojen toimijoilla” on parannettavaa. Alihankkijoille joudutaan huomauttamaan perusasioista henkilökohtaisista suojaimista alkaen. Tulokseton huomauttely syö myös omaa työaika. Turvallisuskulttuuri löystyy koko työyhteisössä, jos laiminlyönteihin ei puututa heti. Takaisin hyvään tasoon nouseminen vie aikansa.

– Erityisesti kielimuurin ja kulttuurierojen takia laiminlyönneistä joutuu huomauttamaan useaan kertaan, eikä viesti sittenkään tahdo mennä perille, Niemi harmittelee.

Alkoholin käyttö aiheutti menneinä aikoina ongelmia työmailla. 1990-luvun lama ja 2008–2009 talouskriisi karsi siemilua.

– En muista nähneeni yhtään juopottelutapausta moneen vuoteen, Niemi toteaa.

Tavara tulisi toimittaa oikeaan

kohteeseen kerralla onnettomuuksia aiheuttavien vaakasiirtojen välttämiseksi.

– Aikataulut puskevat aina päälle. Siitä huolimatta toimittajan väärin lastaama tavara tulisi uskaltaa lähettää takaisin. Muuten purkuvaiheessa voidaan joutua kohtalokkaiisiin tilanteisiin, Niemi muistuttaa.

Työturvallisuus on nimenomaan yhteistyötä. Vähäisemmiltäkään vaikuttavia viestejä ei kannata ohittaa. Työntekijän esille ottama suojalasiin käyttöön liittyvä ongelma kertoo ristiriidasta työn suojelun ja siltä vaaditun laadun välissä, Niemi pohtii.

– Itsekin jouduin joka käänteessä raottamaan perinteisiä suojalaseja nähdäkseen työn jäljen. Lopulta työnantaja kustansi kaksiteholasit, joilla turvallinen työnteko sujuu mutkitta.

Kesälomilta palataan uudelle työmaalle

Työturvallisuusviikko on suven kynnyksellä, jotta asiat muistuisivat kesätyöntekijöiden kanssa mieleen. Tilaustollisesti kuitenkin syksyllä sat-

tuu haavereita enemmän. Kesän jälkeen työmaalla on usein myös täysin eri tilanne. Työkaverit ja esimiekin on saattanut vaihtua. Työvaiheet saatetaan tehdä lähestyvän talven alta pois kiireessä.

– Aistit ovat kovilla, kun joudutaan mökiltä luonnonrauhasta meluun ja kiireeseen, Hartela Oy:n pääluottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu **Sirpa Ek** havainnollistaa.

Työurien pidentymistä ja ikääntymisen haasteita on ratkottu työmailla muun muassa optimoimalla hissien ja kuljetusvälineiden käyttöä. Ek patistaa työnantajia miettimään, miten työtä voidaan tarvittaessa keventää luovasti. Uhka työkyvyn menettämisestä lamaannuttaa kenet tahansa ikään katsomatta. Työkykyvalmentajan apu tulee työntekijän tueksi byrokratian ja uuvuttavan paperisodan kanssa. Mitä aikaisemmassa vaiheessa ohjataan oikealle taholle, sen parempi on lopputulos esimerkiksi uudelleen koulutuksessa.

– Rakennusala on tässä vielä lapsenkengissä. Vaihtoehtoja varmasti löytyy, se on tahdon asia, Ek sanoo.

Ek muistuttaa, että korkeasta TR-mittausasosta huolimatta työmaalla voi sattua paljonkin työturvallisuustapaturmia. Päivittäiset työturvallisuushavainnot ovat avainasemassa. Työturvallisuusviikolla yhtiön johto näytti Turussa esimerkkiä jalkautuen kohteisiin tekemään omia havaintojaan.

– Haettiin myös myönteisiä havaintoja. Kytääminen kääntyy itseään vastaan, joten työntekijöille tarjotaan mieluummin porkkanaa ja kannustusta. Niillä ne asenteet muuttuvat, Ek painottaa

Ek kaipaa TR-mittauksen lisäksi muitakin tapoja parantaa työturvallisuutta, kuten päivittäiset työturvallisuushavainnot. Hän muistelee, kuinka vielä 1990-luvun alussa työnjohtajat halusivat nähdä joka aamu jokaisen työntekijän ja käydä porukan kansa läpi päivän työtehtävät.

– Sellainen on jäänyt pois ja sähköinen kulunvalvonta on ottanut tämän roolin. Nyt entisaikojen hyvää kulttuuria vihdoon elvytetään. Esi- miestyö on johtamisasia, työmaa on vastaavan mestarinsa näköinen, Ek painottaa.

Raportointi johtaa konkreettisiin tuloksiin

Skanskan Työturvallisuusviikko alkoi Helsingin Lauttasaassa *Nolla tapaturmaa* -työturvallisuusriihellä, jossa analysoidaan muutama vuoden aikana sattunut tapaturma. Toimitusjohtaja **Tuomas Särkilahti** on tyytyväinen yhtiönsä alhaiseen tapaturmataajuuteen.

– Tämä on työntekijöidemme ansiota, sillä he osallistuvat aktiivisesti havainnointiin ja raportointiin, Särkilahti myhäilee.

Skanskan työturvallisuusriihessä mietitään toimintatapojen parannuksia kuluneen vuoden aikana sattuneiden tapaturmien ehkäisemiseksi.

Kansainvälinen työturvallisuusviikko nimettiin viime vuonna Skanskan aloitteesta Rakennusteollisuuden Työturvallisuusviikoksi. Ensimmäinen valtakunnallinen teemaviikko päättyi kuitenkin traagisesti kahden työntekijän kaivantokuolemaan Espoossa.

– Jatkossa teemme entistä enemmän yhteistyötä aliorakointijoiden kanssa, jotta työturvallisuuden laatu ulottuu koko verkostoon. Yhteistyö ja suunnittelu ehkäisevät jopa 95 prosenttia onnettomuuksista. Tuo-

kin tapaturma olisi voitu estää työturvallisuusohjeita noudattaen, Särkilahti huokaisee.

Myös Skanska Oy:n talorakennuksen Pohjois-Suomen työturvallisuuspäällikkö **Yrjö Juustila** kiittelee työntekijöiden aktiivisuutta. Havainnot käsitellään maanantai-aamuisin viikkopalaverissa, jotta ne päätyvät kentälle. Kuluneen vuoden aikana sovittiin muun muassa kypäriin tulevista leukahihnoista, joilla ne pysyvät kaaduttaessakin päässä. Nilkat nyrjähtelevät sepelissä ”jätkänpolulla” ja muilla epätasaisilla pinnoilla. Työmaatreenissä notkistellaan 1–2 kertaa viikossa nilkkoja ja jäseniä.

– Työturvallisuusviikolla jumppattiin joka aamu. Työntekijät tykäsivät jumppaan niin, että siitä toivottiin joka-aamuista käytäntöä, Juustila iskee silmää.

Joka neljäs tapaturma Skanskalta liittyy logistiikkaan. Ulkopuolisen palvelun arviointitilaisuuksissa keskustellaan siitä, miten tavara tuodaan työmaalle ja ovatko toimittajan työsuojeluasiat kunnossa.

– Järjestämme myös kilpailijoiden kanssa yhteisiä tilaisuuksia, joissa käymme asiat alihankkijoiden kanssa läpi. Täällä pohjoisessa alan toimijat tuntevat toisensa ja pelaavat yhteen, Juustila kertoo.

Työntekijät ovat hyvillään tarkastuksista

Rakennusliiton työsuojelusihteri **Tapio Jääskeläinen** kertoo mielisään, ettei yksikään työntekijä ole koskaan valittanut työturvallisuustarkastuksista. Ollaan kiitollisia kun joku huolehtii. Toimeksiantajat saattavat rypistellä otsaa. Ulkomaalaisella voi olla pelkoja vieraassa kulttuurissa, jos tulee isoja äijä tiukkaamaan vieraalla kielellä vaikeita asioita.

– Alihankkija joutuu toteuttamaan isojen hankkijoiden tahtotilaa.

Sekalaiset pienyritykset taistelevat sääitä ja muuta vastaan ”kunhan selvitään” -asenteella.

Maailmalla liikkuvat rakennusalan ammattilaiset arvioivat Suomen olevan monia länsimaita hieman jäljessä työsuojelussa. Syitä haetaan eteläisempiin maihin verrattuna rajuimmista vuodenaikojen ja sään vaihteluista, joka kiristää osaltaan aikatauluja. Monissa maissa myös sarkotetaan heti, jos ilmenee laiminlyöntejä. Suomessa uhkasakkoja annetaan harvoin.

– Työturvallisuudesta valistaminen on tärkeää, mutta tärkeintä on eri henkilöstöryhmien yhteistyö nimenomaan työpaikoilla. Ala on niin tehokkaasti aliorakoitu että vuoro- vaikutus puuttuu.

Ammattikoululaiset mukaan TR-mittauskierroksille

Lemminkäinen Talo Oy Turun työsuojeluvaltuutettu **Jari Malmi** kaipaa ammattikoulujen opetukseen työsuojelun osalta vieläkin napakampaa otetta. Malmi kuuluu Peltolan koulutalon neuvottelukuntaan, joka tekee Raison ammattikoulun kanssa yhteistyössä alueellisia TR-mittauksia. Kerran viikossa pyritään vierailemaan kolmen oppilaan kanssa Hartelan, Lemminkäisen ja NCC:n kohteissa, jotta nämä oppivat mitä työturvallisuus käytännössä edellyttää.

Telinetorstain (21.5.) aamupäivällä Turun alueen NCC:n, Hartelan, Lemminkäisen ja YIT:n työsuojeluvaltuutetut kävivät toistensa työmailla tekemässä havaintoja hyvistä ja huonoista asioista. Iltapäivän tilaisuudessa istuttiin alas vertaamaan valokuvia ja huomioita.

– Edelleen liian usein näkee, kuinka työmaalla joku ajattelee ”mä vähä vaan mene ilma valjait tuoho reunal”. Sitteen herätään sairaalasta – jos hyvin kävi, Malmi puistelee päätään. ■

Rakennusliiton puheenjohtaja Matti Harjuniemi tutustuu työturvallisuusviikon alussa Skanskan talotyömaan toimintaan Helsingin Lauttasaassa.

Hiekalle rakennettu unelma

Moni suomalainen loukkaantuu, jos joku tohtii moittia ilmastoamme. Minä sanon kuitenkin suoraan, että alkukesä on ollut kalsea ja tuuli on puhaltanut tukan päästä. Mutta vielä on kesää jäljellä.

Jossain paistaa aina aurinko, ja jossain aurinko paistaa lähes saletisti joka päivä, esimerkiksi Arabiemiraattien Dubaissa. Netti kertoo, että tätä kirjoittaessa Dubaissa aurinko paistaa täysillä ja lämpötila on 40 astetta. Kesäkuun keskimääräinen poutapäivien määrä Dubaissa on 30 ja muutkin kuukaudet ovat poutaa täynnä. Vuoden alin päivälämpötila on 24, yöllä lämpö voi laskea peräti 14 asteeseen! Noh, siitä ainaisesta paisteesta on toki seurauksensa, ja Arabiemiraateissa on paitsi pilvenpiirtäjiä, myös suuria aavikoita.

Aavikolle voi rakentaa, mutta Dubai on meren rannalla ja rantaviiva arvokasta ja sitä riittää vain tiettyyn pisteeseen saakka. Niinpä Dubaissa on rakennettu myös mereen. Esimerkiksi Dubain yksi tärkein maamerkki, Burj Al Arab, seisoo ihka oman tekosaarensa päällä.

Kahdessa viikossa luonnos pöytään

Mahtoikohan brittiläistä arkkitehtiä, **Tom Wrightia**, huimata, kun sheikki antoi hänelle vuonna 1993 toimeksiannon: suunnittelepa Dubaile maailman luksuksellisin hotelli,

ikoninen rakennus, josta tulee tunnettu Eiffelin ja Pisan kaltevan tornin tapaan.

Miehellä ei mennyt pupu pöksyyn, vaan kahden viikon päästä hän lätkäisi tilaajille pöytään hotellin luonnoksen. Wright oli etsinyt rakennukselle muodon modernista purjealusesta ja idea hyväksyttiin siltä istumalta. Niinpä arkkitehtitöiden suunnittelijat muuttivat perheineen projektin ajaksi Brittilän saiteista Dubain helteisiin.

Maailman korkeimmaksi hotelliksi nimitetty Burj Al Arab Jumeirah valmistui milleniumin juhliin hyvissä ajoin, vuonna 1999. Pilvenpiirtäjässä on ”vain” 60 kerrosta, sillä hotellin jokainen huone on kahden huoneen korkuinen sviitti. Huoneita on 202, joista suurimmat ovat 780 neliön lukaaleja ja pienimmätkin sviitit ovat 170-neliöisiä. Hotellin kattokorkeus on 210 metriä ja laivan mastolta muotonsa lainannut antenni kohottaa hotellin 321 metrin korkeuteen.

Rakennusteknisesti projekti oli erittäin vaativa, sillä tämä pilvenpiirtäjä sijaitsee meren tyrskyissä ja kovien tuulten tuiverruksessa. Myös alueen korkea lämpötila ja kosteus muodostavat omat haasteensa. Ennen kuin hotelleja ruvettiin rakentamaan, sille täytyi luoda oma saari. Saari on hiekkaa, betonia ja kiviä ja se on istutettu paikoilleen 230:lla 45 metrin korkuisella, hal-

IRMA KIERTÄÄ

Irma Capiten on toimittaja, jolla on kaksi reipasta, majoja rakentelevaa poikaa ja remontoimista rakastava aviomies. Vapaa-ajalla Irman saattaa tavoittaa hiihtämystä, kahvakuulan varresta, taidenäyttelystä, järvestä tai reissaamasta. Tällä palstalla Irma kiertää ihaillemassa ja ihmettelemässä kaiken maailman rakennuksia. Jos sinulla on mielessä rakennus, josta haluaisit lukea lehtijutun, niin vinkkaa osoitteeseen irma@rakennusliitto.fi.

kaisijaltaan puolitoistametrillä pilarilla. Saarta rakennettiin vuoden päivät ja hotelleja kolme vuotta ja rapiat.

Pallo hukassa, jos se tippuu 212 metriä

Burj Al Arabissa on useita erikoisuuksia, tai oikeammin sanottuna siellä ei ole mitään tavallista. Hotelliin on tapana matkustaa suoraan lentokentältä yksityiskuskin ohjaimalla Rolls-Roycella, tai helikopterilla hotellin omalle laskeutumisalueelle. Laskeutumisalueella voi myös pelata tennistä, 212 metriä meren pinnan yläpuolella.

Ravintoloitakin on taivaan ja maan välillä: rakennuksen huipulta avautuu toisenlaiset näkymät kuin saaren sisään rakennetusta ravintolasta, josta voi kuikuilla seinän läpi koralleja ja eksoottisia kaloja. Toisaalta ravintoloihin ei tarvitse välttämättä lähteä, sillä sviitteihin kuuluu hovimestareiden palvelut.

Jos halajaa varmaa aurinkoa ja luksusmeininkiä, Burj Al Arab tarjoaa oivan vaihtoehdon, kunhan lompas on tarpeeksi pulska. Kesäfiilikseen pääsee kyllä litteämmäläkin lompakolla, ja tiettyä luksusta on myös siinä, kun narraa ongella pulskia haukia aurinkoisen (tai vesisateisen) laiturin nokassa Suomen suvessa.

Toivotan kesääsi paljon lämpöä ja vähän hyttysiä! ■

Tiedätkö kuka?

– Pesii lähes koko maassa, mielellään esimerkiksi ulkorakennuksen sisällä tai kattohirren päällä.

Naaras ja uros rakentavat kodin yhdessä. Se on kupimainen ja päältä avoin, ja rakentamisessa käytetään savea, ruohoa ja höyheniä.

Pesään ilmestyy jopa kahdesti kesässä 4–6 valkoista,

ruskeapilkkuista munaa, joita naaras hautoo pari viikkoa.

Sekä naaras että uros ruokivat poikasia, jotka lentävät pesästä kolmiviikkoisina.

• • •

– No pääsky, haarapääsky.

Kai olet jo nähnyt pääskyjä tälle kesälle? Pääskystä ei päivääkään! Se on kesä nyt!

ONNEKSI RAKENNUS SÄILYI!

HEINÄHATUN KANSSA WILLIAMS VIRKÄMIENÄ uhkea nainen HETEKASTA KUNINKAALLA

USA:N OSA VA-LAKKA MA-SIINA TAKAR

OLIN MERILAINEN "TA-JUT" AVO-SUO

JYT-KYT-TÄJÄ HISSI-FIRMA JURKKA

PIENI MEREN-NEITO TYTTÖ KATA EPES-SÄKIN

JÄRVI TAI KAUPUNKI SEN RAN-NALLA VÄKI-VALTAISTA

JÄRJESTÖ-NAINEN MYÖTÄ-MÄKIÄ MENNÄ HUONOON SUUNTAAN DA VINCI SÄTA-MIA ARVO JEE-SAA-MISIA

LIND SISÄI-NEN LAMA ELI COLLI-ANDER

ARVO-MERK-KI MOD-ERNI-SOINTI

THAMMA ENNEN VUO-RISTO TIE-DOTTAA HEIVE-ROINEN LAU-LUSSA ISO

TOIS-TAJA RUN-SAITA MESSI RANDE-LIN + T SAIRAA-LASSA GOHONI LÄNG-BACKA MIT-TAUS-TA

KOSKEA KAS-SILA MUSEO ES-POSSA ISO-ISA REIJO MAALI-MIES MON-DEN TILILLE VII-SARIN KIER-ROS

-APU HYVÄ SUKKA, VOI PITÄÄ VUOSIA!

kotelo IHAN VIERAS TUN-NUK-SIA

SOILLE VOI HIKOI-LUT-TAA TOM-MOLA OTOL-LINEN

MATTOJA RUKSI

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu P.A.Manninen

		8	5	6	1		
5	3	6				2	
1			3	4	5		
7	2	5	4				
				8	7	1	5
	2	6	9				7
	1				4	9	2
	9	7	4	2			

5			1				
8	7	9	3		2		1
				9	7	5	6
4	5	6	8				
3		4	7	1	6	2	
			8			9	

6							
			4	8	2		7
3			7				
7							
5	3				6	8	
						1	
			1			4	
1	9	6	2				
							5

NSIKKA IKKA

T

www.sanaris.fi/Erkki Vuokila

19	9	1	13	13		11	22	13	16	19		3	6	8	13		21	3	18	15					
		3		23	3	12	3		18	20	1	3	13	23		23	20	3	12	3					
					1	2	3		23	2	3	10	13		18	2	12	23		20	23	4	18		
		4	16	21	22	2	22	13		13	19	18	18	2	3		6	8	4	19	8	13			
		18		13		18	3	13	3	1				21	18	20	6	8		4		8			
		3	12	3	10		13	1	19	19	8			23		23			13	3	20	14	3		
9	18	19	14			1	2	19	3		4		3	20	13	18	11	18	20	1		8			
3			18	3	19	13	3			15	3	4	19	8		24	22	13	23	6	16	20	16		
9	18	12	13	14		19	8	1	2	18		13	8	14	1		2	8	3	19		20			
23		7		18	6	3	12		23	19	19	3	13		18	14	1	13		4	12	8	13		
2	8	2	3	4		24	3	11	23		3	12	18	2	3				1	14	3	1	16		
1	20	18	11	3		22	4	3	19	13	3			8	4	3	13		22	22	20	3	10		
	20		18	2	13	13	8	2	3		11	18	24	1	18	11	18		11		20		21		
15	18	9	13	18				11	18	18	21	8	4	18	13		18	2	4	3	19	18	12	18	
								14	18	13	13	8		4	18	19	18	2	3		10		8	24	
1	2	3	4	5				23			17	18	18	2	3			12	18	13	3	19	13	18	
6	7	8	9	10				7	18	18	11	3	7		3		3	11	18	12		9	16		
11	12			13	14			23	20	17	18		20	18	13	11	3	18		4	3	3	20	13	1
15	16	17	18	19					17	3	12	5	1		8		2	1	9	4		12		22	
20	21	22	23	24				7	18	13	18		12	1	19	13	1	13		18	12	5	1	2	18

Lumikon näkeminen on sattumanvaraista ja piristävää. (Kuva Kilpisjärveltä)

Vanhat talot ja eläimet

Helsingin Seurasaarella asuu värikästä väkeä.

Antti Koli

Seurasaaren ulkomuseossa on eri ikäisiä taloja monin tavoin rakennettuna. Siellä on myös runsaasti eläimiä, ainakin lähiympäristöön verrattuna. Museo eli rakennukset ovat auki keväästä syksyyn, mutta teiltä ja pihoilta kävelijän sopii katsella eläimiä vuoden ympäri. Eläimiä, lähinnä lintuja ja nisäkkäitä tarkoitan, on niin pihoilta, rannoilla kuin metsäisemmilläkin osuuksilla.

Aikaisemmin maassamme talot ja pihat olivat väljemmin rakennettu niin kaupungissa kuin maaseudulla. Pihoilta oli muutakin kuin asfalttia,

nurmikkoa ja muita taloja, eläimille oli koloja ja piiloja sekä erilaista kasvillisuutta enemmän. Esimerkiksi rakennusten alla oli hyvää tilaa pesiä ja olla suojassa.

Joitakin lajeja, kuten tarha- eli rantakäärmeitä suosittiin paikoin suojelushenkinä tai käytännöllisemmin perustein. Aljo on nimitys pihaan tai sisään otetulle villieläimelle. Hauki aljona kaivossa suojeli sitä, tai ainakin kertoi veden puhtaudesta ja kenties hoiteli ei-toivotut pikkueläimet.

Nykyisen Seurasaaren pihosta puuttuu eläinten kannalta ihmiselon myönteinen vaikutus, esimerkiksi ruuan saatavuuteen. Suomalaisen

rakentamisen historiaa katsellessa ei silti tarvitse sulkea silmiään luontokappaleilta.

Nisäkkäitä

Oravia on saarella paljon ja ne ovat kesyjä, eli kerjäävät lahkeesta näykkien ja syövät sitten sormipähkinöitä. Oravat ovat ruokaa ketuille, huuhkajille ja kanahaukoille. Kärppä pesi saarella joitakin vuosia sitten ja perheen arveltiin vähentäneen oravia runsaasti. Itse näin yhtenä talvena paljon kärpän jälkiä suurimman lammen rannalla.

Kärppä on pihapiirin asukki, väl-tellen selkeimpiä erämaita, pienemmän tai suuremman veden rantaa se kuitenkin kaipaa. Ne syövät oravien lisäksi pikkunisäkkäitä sangen tehokkaasti. Saalistus tapahtuu usein

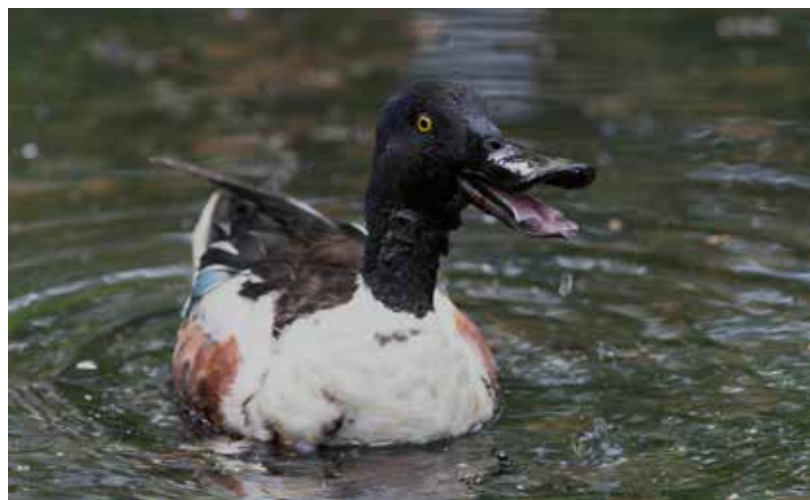
pyörimällä ja hyörimällä, kärppä ympäröi hajullaan ja läsnäolollaan pikkunisäkkään, hyökäten epätietoisuuden tai lamaanuttavan pelon hetkellä.

Pikkuveli lumikko pomppi yhtenä kesänä Niemelän torpan pihalla. Se elää vielä kärppäkin enemmän kulttuuri- eli ihmisalueilla. Orava lie-nee lumikolle liian iso, vaikka selvästi itseään isompia niin lumikko kuin kärppäkin ainakin yrittävät pyytää.

City-kettuja asuu ja liikkuu saarella, jääden niin pitkäksi aikaa kuin ruokaa riittää. Ne ovat tulleet pelkäämättömiksi, mutta liikkuvat silti eniten hämärissä, päivät piilotellen. Kettu on aina ymmärtänyt tunkuiden sekä pihan hiirien ja myyrien merkityksen. Supikoira on kaivelija, joka toisinaan esiintyy Seurasaarella.

Helmipöllö vielä pirteänä saalistamassa.

Lapasorsa suurimmassa lammessa.

Palokärkiä on niin talvella kuin kesällä eli luultavasti pesivät saarella.

Kärppä miettii voisiko kuvaajan syödä. (Kuva Viikistä)

Lepakoita on Seurasaassa runsaasti. Ne talvehtivat usein kylmissä rakennuksissa ja kesäisin pesivät erilaisissa koloissa tai kattorakenteissa. Lehtipuumetsät, niityt, rehevät merenrannat sekä lammikot tarjoavat riittävästi hyönteisiä öiseen aikaan.

Lentäminen alkaa auringon laskeutumisesta, ennen pimeää. Rantojen ja lammikoiden yllä saattaa nähdä vesisiipin, toinen helposti havaittava on yleinen pohjanlepakko, etenkin erilaisten rakennusten lähetyillä.

Hiiriä ja myyriä saassa on runsaasti. Suurin syy lienee talviruokinta, siis lukemattomat suuremmat tai pienemmät linturuokinnat. Pikkunisäkkäät nauttivat maahan pudonneita pähkinöitä, kauroja tai auringonkukansiemeniä. Talvisin normaalis-

ti tulee kato pikkunisäkkäille, mutta ruokinta auttaa eläinten selviytymistä talven yli.

Lintuja

Hiiret ja myyrät ovat pöllöjen ruokaa. Seurasaassa on suunnilleen vakituisesti varpuspöllö ja huuhkaja. Pikkupöllöt ovat linturuokintojen lähetyillä, huuhkajia on eniten näkyneet ravintolan ympärillä olevissa korkeissa kuusissa ja männyissä. Ne lentävät illalla kaupungin rottia ja kaneja nappaillemaan.

Seurasaassa on ruokaa pöllöille, vaikka muun maan metsissä myyräkannat ovat pieniä. Talvella voi nähdä minkä tahansa lajin, suojatunturipöllöä lukuun ottamatta. Viiru-, sarvi- ja helmipöllöt ovat melko helposti nähtävissä jokin-

vuosina. Nälkiintyneitä pöllöjä saatetaan piirittää lauma kuvaajia, nälkäiset pöllöt näet saalistavat myös päivällä. Olen nähnyt kuvasarjan, missä nääntynyt helmipöllö putoaa oksalta Seurasaassa.

Varisten kova räähkyminen on aina tarkistettava, se yleensä tarkoittaa pöllöä tai kanahaukkaa. Tintit hermostuvat pienemmistä pöllöistä ja varpushaukoista. Pikkulintu kelpaa pikkupöllölle, jos myyrien kanssa ei onnistu.

Isot pöllöt syövät vaikka oravan tai lumikon, huuhkaja melkein mitä tahansa, vaikka variksen. Huuhkaja on sangen rankka tyyppi, kettu tai kalasääski eivät ole huuhkajalle liian isoja tai vahvoja tapettaviksi.

Merikotka ei talviseen aikaan ole harvinainen havainto Seurasaassa

nykyisin. Pari vuotta sitten yksi istuskeli monena päivänä saaren puissa. Meren yllä lentelevän näkee kuitenkin todennäköisemmin. Merikotkia on muutenkin jo paljon rannikolla, yhä lähempänä ihmisiä eli siis kulttuuria.

Kesällä saariston haukka eli nuolihaukka voi pesiä vanhassa variksen pesässä tai saalistella sudenkontoja ruovikoiden yllä. Muutenkin Seurasaaren rannat ovat hyviä vesilintujen ja kahlaajien seuraamiseen.

Tiaiset ovat kesän ja talven lintuja, parhaiten nähtävissä talvella. Talviruokinnalla on kaiken lajin tiaisia, mustarastaita, hippiäisiä ja tikkoja. Viime talvena parhaimmillaan kolme pähkinänakkeliä oli kävijöiden ilona. Ne kesyyntyivät ja tulivat kuvatuiksi ruokkijain kämmeniltä. ■

Oma terveys huolettaa ikinuorta radikaalia

Jörn Donner: **Pikku Mammutti**. Otava.

Jyri Vasamaa

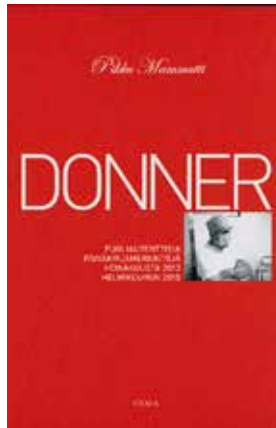
Jörn Donnerin parin-, kolmen puhelintuettelon kokoinen muistelmateos *Mammutti, Jörn Donnerin jälkeensä jääneet tekokset, pahoinvoinnin historiaa Suomessa*, on saanut nyt jatkokseen *Pikku Mammutin, puoliautenttisia päiväkirjamerkintöjä heinäkuusta 2013 helmikuuhun 2015*. Aikaisempaan teokseen tutustuneet muistavat varmasti, että Donner on ollut aina kova touhuilemaan kaikenlaista. Hän on eurooppalainen intellektuelli, joka on kaikeksi kukkuraksi hyvin ahkera.

Kirja alkaa sillä, että hän on juuri päässyt **Astrid Thorsin** tilalle eduskuntaan RKP:n listoilla. Loikkaus SDP:n riveihin houkuttaa. Donnerin loikkaa estää kuitenkin se, ettei Suomessa ole yhtään puoluetta, joka ajattelisi kuin hän. Ei edes sinne päin. Sivussa hän tekee kirjaa Ruotsista, elokuvaa **Armi Ratiasta**, kirjoittaa tätä kirjaa, markkinoi *Mammuttia*, kirjoittaa artikkeleita *Suomen Kuvalehteen* ja käy ahkerasti kalassa, viinanhakumatkoilla Virossa ja urheilee. Tätä kaikkea häiritsee huoli omasta terveydestä, mikä te-

kee hänestä vanhan vihaisen sköbän. Hän ei halua kuolla.

Donnerin luonnehdinnat julisuuden henkilöistä ovat hauskoja. **Stefan Lindforsin** elämää hän kuvailee kiinnostavaksi saippuaoopperaksi. Lindforsin kaikki kolme lasta, kaikki naiset ja anopit viettävät joulua yhdessä. Stefan kehuu Donnerille elävänsä uuden naisen kanssa, joka on vanha koulukaveri 30 vuoden takaa. Reservissä on kuitenkin helsinkiläinen 25-vuotias siivoaja, jolla on tatuointeja. Donner kutsuu Stefanina nussimaaniksi. Oikeastaan outo kommentti ihmiseltä, jonka nimestä on väännetty kansan suussa verbi jörnminen.

Stubbin valintaa Kokoomuksen puheenjohtajaksi ja Suomen pääministeriksi Donner seuraa vierestä kauhulla: ”Katselen sitä omakehun sontaläjää, jolla Alex Stubb yrittää päästä Kokoomuksen puheenjohtajaksi. Se on lähestulkoon pelottavaa, kuin **Hitler**”. Kun Stubb sitten tulee myöhemmin pääministerinä kertomaan matkoistaan ulkoasiainvaliokuntaan, Donner epäilee, ettei matkoilla ole muuta tarkoitusta, kuin tehdä henkilökohtaista PR:ää Stub-

bille itselleen. Raportit olivat tyyliin: ”Hauska tavata **Merkel** ja **Cameron**, pienempiä merkkihenkilöitä unohtamatta”. Myöhemmin hän kirjoittaa taksikuskin sanoneen **Stubbia** sketsihahmoksi.

27. marraskuuta 2014 Donner kirjoittaa päiväkirjaansa: ”Lähestulkoon lamaantunut hallitus, johtajanaan pääministeri (operettihahmo), joka ei tiedä, eikä välitä sisäpolitiikasta. Hän tapaa mieluummin **Merkeliä**. Miksipä ei? Hänhän on pitkä, Merkel vain 169 cm. Merkelillä riittää valtaa, hänellä puhetta”.

Tulevasta vaalivoittajastakin omasta terveydestään huolestunut Donner pääsee murjaisemaan mustaa huumoria. Kun hän sanoo **Sipilälle** toivovansa tämän voittavan vaalit, Donner jatkaa: ”Se että toivoo keskustan voittavan on merkki sairaudesta”.

Erikoista, että kirjan aikana tehdystä *Armi elää!* -elokuvasta on kirjassa kovin vähän. Oikeastaan ei paljon mitään. Sen sijaan kalan syönti ja paskantaminen jaksetaan mainita miltei päivittäin.

Kirjan takakannessa on Donnerin aforismi: ”Ole oma itsesi. Minä yritän, vaihtelevalla menestyksellä”.

Kiitämme: Kun 82-vuotias ukkeli kertoo joka päivä syövänsä kalaa, rupeaa väkisin uskomaan kalan syömisen terveellisyteen.

Moitimme: Kirjan sivut olisi saanut täytettyä muullakin kuin paskantamisella.

Treenaamisen raamattu?

Paolo Roberto: **Paolon Treeniraamattu**. Paasilinna 2015.

Riittääkö 15 minuuttia päivässä todella tekemään sinusta pienen voimakylän?

Maija Ulmanen

Nyrkkeilijänä ja tv-juontajana Ruotsissa tunnetuksi tullut **Paolo Roberto** kertoo uudessa kirjassaan, kuinka hyvään kuntoon pääsee muillakin tavoilla kuin tuntien päivittäisellä treenaamisella.

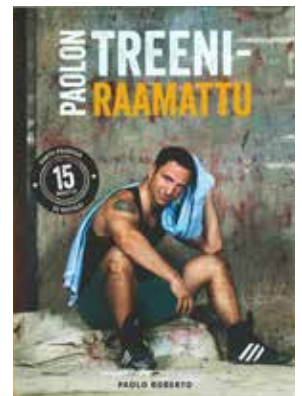
– Kuntoon pääsemiseen ei ole ihmelääkettä, mutta toisaalta siihen ei tarvita yhteen- ja vähennyslaskua korkeampaa matematiikkaa, Roberto kirjoittaa tuoreessa kirjassaan.

Hänen mukaan suuria edistysaskeleita saa pienillä muutoksilla. Kirjan perusväitteen mukaan 15 minuutin kotitreeni päivässä riittää hyvän kunnon saavuttamiseen: sen toimivuuden salaisuus on ainoastaan säännöllisyys.

– Viidellätoista tehokkaalla treeniminuutilla lihakset alkavat kasvaa ja rasvaa palaa. Ratkaisevaa onkin saada tuo 15 minuuttia säännölliseksi tavaksi. Vartti kuukaudessa ei riitä.

Kirjan suurin punainen lanka on, että Roberto haluaa ymmärtää ihmisiä, joilla ei ole aikaa eikä viitteleäisyttä rehkiä itseään kuoliaaksi trendikuntosaleilla. Itsensä saa hänen mielestään kyllä rehkiä puoli-kuoliaaksi myös kotona, omalla kehonpainolla.

– Ratkaisevaa treenaamisen onnistumiselle on aika. Siksi kotona

treenaaminen on ylivertainen vaihtoehto. Salille lähtemisessä, treenaamisessa ja kotiin palaamisessa kestää useita tunteja. Treenaaminen kotona on tehokasta ja fiksua, hän kirjoittaa.

Treeniraamattu on puhdas liikkepankkikirja, jossa käydään läpi kaikki tunnetuimmat, mutta myös vähemmän tunnetut liikkeet. Erityiskiitoksen Roberto ansaitsee liikkeiden nimeämisestä. Kirjasta löytyy muun muassa liikkeet; Painijanniska, Lentävä tähti ja Nelisarjasätky.

Lukijalle voi tulla alkusivujen jälkeen olo, että kirjan voi lisätä pitkän treenikirjojen jonon jatkeeksi, ettei sillä ole mitään uutta annettavaa, mutta tämä päätelmä ei pidä paikkaansa. Jopa kokeneelle treenaajalle kirja tarjoaa uusia liikkeitä ja ideoita. Usko tai älä, jotkut liikkeet ovat **TODELLA** rankkoja.

Kiitämme: Hienot kuvat ja oikea treenaamisen meininki.

Moitimme: Olisiko kirjan alussa ollut relevanttia kertoa hieman itse nyrkkeilijä Paolo Robertosta?

Hei rakentaja! Nyt on monta hyvää syytä tulla

LOMALLE

Hotelli Siikarantaan.

Vuonna 2015 hotellivuorokausi vain **28€** hlö/vrk/2 hh
Sis. aamiaisen ja päivällisen.

Vietä ihana kesäloma Hotelli Siikarannassa!

Tule nauttimaan ja kokemaan:

- Uusitut ranta- ja allassaunat
- Hieronta- ja kosmetologipalvelut
- Uusi A la Carte -lista
- Ulkona liikkumisen riemua
- Nuuksion kansallispuiston upeat maisemat

Etuhintaa koskee myös perheenjäseniä, 6 -16 v. lapset puoleen hintaan samassa huoneessa vanhempien kanssa. Etu koskee Rakennusliiton työssä olevia ja työttömiä jäseniä, jäsenkortti esitettävä saapuessa. Yhden hengen huoneissa 20 €/vrk. Rakentaja-veteraani jäsenille tarjoushinta 48 €/hlö/vrk/2 hh sisältäen aamiaisen ja päivällisen.

Uutta Siikarannassa! Hyvinvointihoidot, kysy lisää p. (09) 867 971

HOTELLI SIIKARANTA NARUPORTINTIE 68, 02860 ESPOO | PUHELIN (09) 867 971
MYNTI@SIIKARANTA.FI | WWW.HOTELLSIIKARANTA.FI

RATKAISUT

2	9	4	8	5	6	1	7	3
5	3	6	1	7	9	2	4	8
1	8	7	2	3	4	5	6	9
7	2	5	4	1	3	9	8	6
9	1	8	5	6	7	3	2	4
4	6	3	9	2	8	7	1	5
3	4	2	6	9	1	8	5	7
6	7	1	3	8	5	4	9	2
8	5	9	7	4	2	6	3	1
6	1	4	7	9	5	2	3	8
5	3	2	1	8	4	6	9	7
8	7	9	3	6	2	5	4	1
1	8	3	2	4	9	7	5	6
9	2	7	5	3	6	8	1	4
4	5	6	8	7	1	9	2	3
3	9	8	4	5	7	1	6	2
2	4	5	6	1	8	3	7	9
7	6	1	9	2	3	4	8	5
7	6	2	9	5	1	4	3	8
9	1	5	3	4	8	2	6	7
4	3	8	2	7	6	5	9	1
8	7	1	5	6	4	3	2	9
2	5	3	1	9	7	6	8	4
6	9	4	8	3	2	7	1	5
5	8	6	7	1	3	9	4	2
1	4	9	6	2	5	8	7	3
3	2	7	4	8	9	1	5	6

				SCOTT		VÄTYŚ			IMUT		PIAF
				I		EINI			ALOITE		ELIN I
				TORI		ERIÖT			ARNE		LEKA
				KYPÄRÄT		TSAARI			MUKSUT		
				A T		AITIO			PALMU		K U
				INIÖ		TOSSU			E E		TILHI
CASH				ORSI		K			ILTAVALO		U
I				AISTI		FIKSU			JÄTEMYLLY		
CANTH				SUORA		TUHO			RUIS		L
E				DAMIN		ESSIT			AHOT		KNUT
RURIK				JIVE		INARI			OHIO		Y
OLAVI				ÄKISTI		UKIT			ÄÄLIÖ		
L				ARTTURI		VAJOAVA			V L		P
FACTA				VAAPUKAT		ARKISANA					
				HATTU		KASARI			Ö U		J
				E		BAARI			NATISTA		
ORIKG				DAVID		I			IVAN		C Y
MDUCÖ				ELBA		LATVIA			KIILTO		
VN TH				BINGO		U			ROCK		N Ä
FYBAS				DATA		NOSTOT			ANGORA		
LPÄEJ											

				VIHANNEN		STEN			TUHO		
				IDAHO		RUUNA			ENOK		
				LENAT		ÄLLIT			NEVA		
				TAKAA		SOINI			OTIS		
				T		A			NERO		E
HARPP				I		MARTTA			HAMINAT		
ERIE				TUULI		ARVI			M		V
RIISTO				NATSA		UUDISTUS					
NENÄ				SIAM		INFOTA			IITA		
ELATUS				KAKET		RALFIT			V		
E				RUOKAILUTILA		SOLU					
NUUKA				SATTUA		NEIL			U		
PUHALTAA				U		E			UNTO		
ASKI				ASTELUT		UPPOUTO					
LIESKAT				MIKA		VAAKUNAT					
OJAT				VOIMAINPONNISTUS							
TATAMIT				ASTI		SUOTUISA					

On ammattiliitoissa nuoriakin

Tämän päivän uutisointia ammattiliitoista seurattessa laulu on lähes sama lähteestä riippumatta: ammattiliittoon kuuluminen on vanhanaikaista, epäcoolia ja epätoivoista vanhaan aikaan kaipaamista. Ei siis mitään, mikä lähtökohtaisesti kiinnostaa nuoria tai kuuluisi tämän päivän dynaamiseen, virtaviivaiseen ja yksilökeskeiseen työelämään. Hallitus lisää pököä pesään kolmen Ässänsä äänellä ja heittelee kohtuuttomia kiristysvaatimuksia työelämään vierittäen samalla Suomen taantuman duunarin harteille. Teidän on vika, että meillä menee huonosti! Te duunarit kehtaatte vaatia hyvää ja reilua työelämää! Maksattekin niin pirstusti ja lakkojakin on ihan riesaksi asti! Hävetkää! Ei siis mikään ihme, jos positiivisuutta on hankala yhdistää liittotoimintaan.

Raksan nuorisotyöryhmä haluaa kuitenkin kertoa oman kantansa. Meitä on työryhmässä parisenkymmentä alle 35-vuotiasta rakennusalan ammattilaista ympäri Suomen. Ay-uramme tuskin riittää liiton vanhimpien konkareiden kanssa samalle tasolle edes yhteenlaskettuna, mutta yhteistä meille kaikille on sisäinen kipinä: halu toimia yhteisen hyvän puolesta, ammattitylpeys ja rehellinen työ. Me seuraamme tarkalla korvalla uutisointia työelämästä ja liian usein uutisissa meitä, ammattiliittoaktiiveja, lyödään kuin vierasta sikaa. Olemme muka vanhanaikaisia, haluamme tukea lihaviiden ay-pamppujen kaviaarikerhoa. Liitot ovat salaseuroja ja täysin irti tämän päivän työelämästä. Näissä uutisissa puhutaan meistä. Näissä uutisissa kerrotaan, että meidän on vikamme, kun Suomella ei kulje. Me emme ole samaa mieltä.

Rakennusliiton nuorisotyöryhmälle liittoon kuuluminen on ennen kaikkea solidaarisuutta. On se sitten työpaikalla uuden kesäduunarin huomioimista ja puolien pitämistä, tai isommassa kuvassa osallistumista erilaisiin kampanjoihin, kuten Operaatio Vakiduuniin tai SASK:n ”Vahvan Tehtävä”-kampanjaan, perusajatus on sama. Pidetään heikomman puolta. Me olemme ylpeästi ammattiliittolaisia, puolustamme heikompa ja näemme oman kuplamme ulkopuolelle. Meillä on vielä varaa auttaa.

Arvostamme asioita, jotka ovat nykyään itsestäänselvyksiä. Lomarahat, isyyslomat, työturvallisuus, jopa kahdeksan tunnin työpäivät. Ne kaikki on saatu ammattiliittojen sopimisen kautta ja ne ovat työelämän peruspilareita, joista tulemme tulevaisuudessakin pitämään kiinni. Meille työnantaja ei lähtökohtaisesti ole vastustaja, vaan yhteistyön kautta pyritään hakemaan tilannetta, jossa kumpikin osapuoli tyytyväinen. Meille ainut oikea ratkaisu ei ole se, että toinen voittaa ja toinen häviää.

Jos taas hallitus ja työnantajajärjestöt haluavat meidän häviävän ja tarjoavat ainoastaan huonoja tai vielä huonompia ratkaisuja, me olemme myös valmiita puolustamaan nykyistä työelämää, meidän arvojamme. Olemme valmiita puolustamaan hiljaisia ja heikoimmassa asemassa olevia duunareita. Piinkovia ammattilaisiamme ja vasta alalle saapuneita uusia kavereitamme. Liittoamme. Meitä. Suomi on vielä sopimusyhteiskunta, eikä se saa muuttua saneluyhteiskunnaksi tulevaisuudessakaan. ■

Rakennusliiton nuorisotyöryhmä

Palkankorotukset 1.6.2015

Asfalttiala

Palkkoja korotetaan 1.6.2015 jälkeen lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta.
Yleiskorotus 0,4 %
Urakkapalkat 0,4 %

Aikapalkka

Aikapalkkajärjestelmässä palkka muodostuu kolmesta osatekijästä, jotka ovat:

1. Taulukkopalkka
2. Henkilökohtainen palkanosa (pisteityksen perusteella yksi piste on prosentti)
3. Ammattitutkintolisästä 0,31 €/h ja erikoisammattitutkintolisästä 0,72 €/tunti.

Palkkaryhmä

1	9,89 €/h
2	13,66 €/h
3	14,53 €/h
4	15,37 €/h
5	16,23 €/h

Vuorotyölisät

Iltavuorolisä 1,44 €/h.
Yövuorolisä 4,75 €/h työstä, jota tehdään klo 21.00- 05.00 välisenä aikana.

Siirretty työaika (klo 16.00-21.00) 1,44 €/h.

Tuotantopalkkiotyö

Tuotantopalkkiotyössä työntekijän palkka muodostuu seuraavista osatekijöistä:

1. Tuotantopalkkion taulukkopalkasta.
2. Tuotannon määrään perustuvasta tuotantopalkkiosta.
3. Tuotantopalkkion lisäksi maksettavasta urakkapalkasta.

Alle 50 tonnin kohteissa maksetaan edellä mainittujen kohtien 1 ja 2 sijasta uutta kiinteää taulukkopalkkaa.

Ammattitutkintolisä maksetaan 0,31 €/h ja erikoisammattitutkintolisä 0,72 €/h maksetaan taulukkopalkkojen (taulukkopalkka, kiinteä taulukkopalkka ja kokonaistuntipalkka) päälle.

Tuotantopalkkion palkkaryhmät ovat samat kuin aikapalkkaryhmitelyssä.

Tuotannon taulukko

alle 50 tonnin tuotantopalkkiotyönkohteet työn kok.palkka

palkkaryhmä	€/h	€/h	€/h
1	7,44	12,60	12,16
2	10,28	15,49	14,98
3	10,92	16,16	15,63
4	11,56	16,82	16,25
5	12,21	17,47	16,90

Tuotannon tulee olla vuonna 2015 viikon tarkastelujaksolla vähintään 4,89 €/h.

Lattianpäällystysala

Palkkoja korotetaan 1.6.2015 jälkeen lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta.
Yleiskorotus 0,4 %

Aikapalkat

Palkkaryhmä	
0	10,41 €/h
I	12,00 €/h
II	14,18 €/h
III	15,64 €/h

Urakkapalkat

Kesken olevissa urakoissa palkkoja korotetaan 0,4 % urakan jäljellä olevassa osassa. Urakan lopullisen laskennan yhteydessä suoritetaan vuoden 2015 yleiskorotusajankohdan jälkeisten tuntien osalta urakan keskituntiansion 0,4 % nosto.

Maa- ja vesirakennusala

Palkkoja korotetaan 1.6.2015 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.
Yleiskorotus 0,4 %

Aikapalkat

I	10,67 €
II	11,59 € *
III	12,49 € **
IV	13,49 €
V	14,57 € *
VI	15,81 € **

*) Ammattitutkinnon tasoinen ammattitaito

***) Erikoisammattitutkinnon tasoinen ammattitaito

Ajoneuvonosturinkuljettajan työkohtainen lisä

Ajoneuvonosturinkuljettajalle maksetaan työkohtaista lisää aina koneen teholliselta työajalta vähintään:

Nostokyyky	Työkohtainen lisä
30 tn tai alle	1,24 €
yli 30 tn, mutta alle 70 tn	1,57 €
70 tn, mutta alle 140 tn	1,72 €
140 tn mutta alle 200 tn	1,95 €
200 tn ja yli	2,26 €

Nostokoriautojen ja kurottajan kuljettajille maksetaan työkohtaista lisää aina koneen teholliselta työajalta vähintään:

Nostokorkeus	Työkohtainen lisä
20 m tai alle	1,24 €
yli 20 m, mutta alle 60 m	1,57 €
60 m ja yli	1,72 €

Maalausala

Palkkoja korotetaan 1.6.2015 jälkeen lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta.
Yleiskorotus 0,4 %

Aikapalkat

Palkkaryhmä	
I	9,83 €/h
I B	11,18 €/h
II	12,21 €/h
III	13,63 €/h
IV	14,91 €/h
V	16,07 €/h
Ammattitutkintolisä	0,43 €/h
Erikoisammattitutkintolisä	0,75 €/h
Urakan takuupalkka	16,07 €/h

Urakkapalkat

Kesken olevissa urakoissa palkkoja korotetaan 0,4 % urakan jäljellä ole-

vassa osassa.

Urakan lopullisen laskennan yhteydessä suoritetaan vuoden 2015 yleiskorotusajankohdan jälkeisten tuntien osalta urakan keskituntiansion 0,4 % nosto.

Tuoteteollisuus

Palkkoja korotetaan 1.6.2015 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta.

Yleiskorotus 0,4 %

Työnvaativuusluokan mukaiset tuntipalkat

1.	9,52 €/h
2.	9,96 €/h
3.	10,42 €/h
4.	10,91 €/h
5.	11,42 €/h
6.	11,95 €/h
7.	12,49 €/h

Nuorten työntekijöiden tuntipalkat

Alle 17-vuotiaat	8,03 €/h,
alle 18-vuotiaat	8,41 €/h
Iltavuorolisä	1,32 €/h
Yövuorolisä	2,28 €/h
Olosuhdelisä	0,68 €/h
Kaivoslisä	2,08 €/h

Palvelusaikalisien määrät

Palveluksessa oloaika	lisän määrä
Yli 5 vuotta	0,27 €/h
Yli 10 vuotta	0,32 €/h
Yli 15 vuotta	0,38 €/h
Yli 20 vuotta	0,43 €/h
Yli 25 vuotta	0,49 €/h
Yli 30 vuotta	0,55 €/h
Yli 35 vuotta	0,62 €/h

Talonrakennusala

Palkkoja korotetaan 1.6.2015 jälkeen lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta.

Yleiskorotus on 0,4 % joka maksetaan kaikille työntekijöille. Kesken olevissa urakoissa palkkoja korotetaan 0,4 % urakan jäljellä olevassa osassa.

Aikapalkat

Palkkaryhmä	
I Aloitteleva työntekijä	9,83 €/h
II Vähän kokemusta omaava työntekijä	11,18 €/h
III Aloitteleva ammattilainen	12,34 €/h
IV Ammattilainen	13,68 €/h
V Kokenut ammattilainen	14,96 €/h
VI Erittäin kokenut ammattilainen	16,07 €/h

Talotekniikka-ala

Henkilökohtaisia aikapalkkoja (PTP +HPO) korotetaan sen palkanmaksukauden alusta, joka alkaa 1.6.2015 tai lähinnä sen jälkeen 0,4 %.

Taulukkopalkat

Pr	€/H
S	10,16
1	12,44
2	14,88

3	15,68
4	16,60

Kuukausipalkat

Kuukausipalkkoja korotetaan 0,4 %.

Urakkapalkat

Putki- ja ilmastointiasennusalan normituntikerroin 16,06 €/NH.

Putkieristysalan urakkahinnoittelun rahakerroin 3,56 €/yks.

Palkkiopalkkaustyöt

(könttäurakat)

Työt, joista palkkiopalkkaus sopimus on tehty ennen 1.6.2015 tai lähinnä sen jälkeen alkaneen palkanmaksukauden alkua, maksetaan tehdyille tunneille erillisenä lisänä 0,06 €/h tilikausittain seuraavan palkan korotusvaiheen alkuun saakka. Tätä erillistä lisää ei vähennetä suorituspalkkaussummasta.

Työt, joista palkkiopalkkaus sopimus on tehty ennen 1.5.2014 tai lähinnä sen jälkeen alkaneen palkanmaksukauden alkua, maksetaan tehdyille tunneille erillisenä lisänä 0,18 €/h (0,12 €/h + 0,06 €/h) tilikausittain seuraavan palkan korotusvaiheen alkuun saakka. Tätä erillistä lisää ei vähennetä suorituspalkkaussummasta.

Vedeneristysala

Palkkoja korotetaan 1.6.2015 jälkeen lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta.

Yleiskorotus 0,4 %

Urakkapalkat nousevat 0,4 %.

Keskeneräiset urakat maksetaan 7 snt/h.

Palkkaryhmät

Palkkaryhmä 1 9,82 €/h

- Harjoittelijat, opiskelijat.
- Matka-aika työaikana tai työajan ulkopuolella, sääeste ja odotus työntekijän palkkaryhmästä riippumatta.

Palkkaryhmä 2 12,39 €/h

- Alle 2 vuotta alalla olleet vedeneristysalan työntekijät.
- Alle 5 vuotta alalla olleet muut kuin vedeneristysalan työntekijät.
- Kuivaus, tulitöiden jälkivartiointi, varastotyö, mittaus ja nostot palkkaryhmään 2-4 kuuluville työntekijöille.
- Matka-aika työaikana.

Palkkaryhmä 3 14,46 €/h

- 2-10 vuotta alalla olleet vedeneristysalantyöntekijät.
- Vähintään 5 vuotta alalla olleet muut kuin vedeneristysalan työntekijät.
- Matka-aika päivärahaan oikeutetusta työmatkasta.

Palkkaryhmä 4 16,29 €/h

- Yli 10 vuotta alalla olleet vedeneristysalan työntekijät ja yli 5 vuotta alalla olleet soveltuvan ammattitutkinnon suorittaneet vedeneristysalan työntekijät.

Löneförhöjningar 1.6.2015

Asfaltsbranschen

Lönerna höjs från och med början av den lönebetalningsperiod som följer närmast efter den 1.6.2015.
 Generell lönehöjning 0,4 %
 Ackordslöner 0,4 %

Tidlöner

I tidlönesystemet består lönen av följande tre komponenter:

1. Tabellön
2. Personlig lönedel (enligt poäng, ett poäng är en procent)
3. Yrkesexamenstillägg 0,31 €/h och specialyrkesexamenstillägg 0,72 €/h.

Lönegrupp	€
1	9,89 €/h
2	13,66 €/h
3	14,53 €/h
4	15,37 €/h
5	16,23 €/h

Skiftarbetstillägg

Kvällsskiftstillägg 1,44 €/h.
 Nattskiftstillägg 4,75 €/h för arbete som utförs mellan kl. 21.00 och kl. 05.00. Flyttad arbetstid (kl. 16.00–21.00) 1,44 €/h.

Produktionspremiearbete

För arbetstagare inom produktionspremiearbete består lönen av följande komponenter:

1. Produktionspremie och tabellön.
2. Produktionspremie som grundar sig på produktionsmängden.
3. Ackordslön som betalas utöver produktionspremien.

För objekt under 50 ton utbetalas en ny, fast tabellön i stället för det som nämns ovan under punkterna 1 och 2. Yrkesexamenstillägget på 0,31 €/h och specialyrkesexamenstillägget på 0,72 €/h utbetalas utöver tabellönerna (tabellön, fast tabellön och totaltimlön).

Lönegrupperna för produktionspremier är desamma som för tidlönegrupperna.

Produktionstabell

Lönegrupp €/h Projekt under 50 ton
 Totallön för produktionspremiearbete

Lönegrupp	€/h	€/h	€/h
1	7,44	12,60	12,16
2	10,28	15,49	14,98
3	10,92	16,16	15,63
4	11,56	16,82	16,25
5	12,21	17,47	16,90

Produktionen bör under en granskningsperiod på en vecka år 2015 vara minst 4,89 €/h.

Golvebelägningsbranschen

Lönerna höjs från och med början av den lönebetalningsperiod som följer närmast efter den 1.6.2015.
 Generell lönehöjning 0,4 %

Tidlöner

Lönegrupp	€
0	10,41 €/h
I	12,00 €/h
II	14,18 €/h
III	15,64 €/h

Ackordslöner

I oavslutade ackord höjs lönen med

0,4 % för det återstående ackordet.

I samband med den slutliga redovisningen av ackordet utbetalas en höjning av ackordets genomsnittliga timlön med 0,4 % för antalet arbetstimmar som utförts efter tidpunkten för den generella lönehöjningen år 2015.

Jord- och vattenbyggnadsbranschen

Lönerna höjs från och med början av den lönebetalningsperiod som börjar den 1.6.2015 eller närmast där efter.

Generell lönehöjning 0,4 %

Tidlöner

I	10,67 €
II	11,59 €
III	12,48 €
IV	13,49 €
V	14,57 € *
VI	15,81 € **

*) Yrkesskicklighet på yrkesexamensnivå

**) Yrkesskicklighet på specialyrkesexamensnivå

Uppgiftbaserat tillägg till förare av fordonslyftkran

Till förare av fordonslyftkran betalas ett uppgiftsbaserat tillägg alltid för effektiv arbetstid för maskinen på minst:

Lyftkapacitet	Uppgiftsbaserat tillägg
30 ton eller under	1,24 €
över 30 ton, men under 70 ton	1,57 €
70 ton, men under 140 ton	1,72 €
140 ton, men under 200 ton	1,95 €
200 ton och över	2,26 €

Till förare av lyftkorgs- och mobilkranar betalas ett uppgiftsbaserat tillägg alltid för effektiv arbetstid för maskinen på minst:

Lyfthöjd	Uppgiftsbaserat tillägg
20 m eller under	1,24 €
över 20 m, men under 60 m	1,57 €
60 m och över	1,72 €

Målningsbranschen

Lönerna höjs från och med början av den lönebetalningsperiod som följer närmast efter 1.6.2015.

Tidlöner

Lönegrupp	€
I	9,83 €/h
I B	11,18 €/h
II	12,21 €/h
III	13,63 €/h
IV	14,91 €/h
V	16,07 €/h

Generell lönehöjning 0,4 %

Yrkesexamenstillägg 0,43 €/h
 Specialyrkesexamenstillägg 0,75 €/h
 Garantilön för ackord 16,07 €/h

Ackordslöner

I oavslutade ackord höjs lönen med 0,4 % för den återstående delen av ackordet. I samband med den slutliga redovisningen av ackordet utbetalas år 2015 en höjning av ackordets genomsnittliga timlön med 0,4 % för antalet arbetstimmar som ut-

förts efter tidpunkten för den generella lönehöjningen.

Byggproduktindustrin

Lönerna höjs från och med den 1.6.2015 eller från början av den närmast infallande löneperioden.
 Generell lönehöjning 0,4 %

Timlöner enligt arbetets svårighetsklass

1.	9,52 €/h
2.	9,96 €/h
3.	10,42 €/h
4.	10,91 €/h
5.	11,42 €/h
6.	11,95 €/h
7.	12,49 €/h

Timlöner för unga arbetstagare

Under 17 år	8,03 €/h
Under 18 år	8,41 €/h
Kvällsskiftstillägg	1,32 €/h
Nattskiftstillägg	2,28 €/h
Tillägg för obekvämt arbete	0,68 €/h
Gruvtillägg	2,08 €/h

Belopp för tjänstgöringstillägg

Tjänstgöringstid	Tilläggsbelopp
Över 5 år	0,27 €/h
Över 10 år	0,32 €/h
Över 15 år	0,38 €/h
Över 20 år	0,43 €/h
Över 25 år	0,49 €/h
Över 30 år	0,55 €/h
Över 35 år	0,62 €/h

Husbyggnadsbranschen

Lönerna höjs från och med början av den lönebetalningsperiod som följer närmast efter 1.6.2015.

Den generella lönehöjningen är 0,4 % och den betalas till alla arbetstagare. I oavslutade ackord höjs lönen med 0,4 % i den återstående delen av ackordet.

Tidlöner

Lönegrupp	€
I Nybörjare	9,83 €/h
II Arbetstagare med liten erfarenhet	11,18 €/h
III Yrkesskicklig nybörjare	12,34 €/h
IV Yrkesman	13,68 €/h
V Erfaren yrkesman	14,96 €/h
VI Mycket erfaren yrkesman	16,07 €/h

Till varje arbetstagare ska en personlig lönedel alltid betalas utöver den lönegruppsbaserade timlönen.

Husteknikbranschen

Grundtimlönerna höjs med 0,4 % den 1.6.2015 eller från och med början av den närmast infallande löneperioden.

Tabellöner

Lönegrupp	€/timme
S	10,16
1	12,44
2	14,88
3	15,68
4	16,60

Månadslöner

Månadslönerna höjs med 0,4 %.
 Ackordslöner fr.o.m. 1.6.2015

Normtimkoefficienten inom rör- och ventilationsbranschen 16,06 €/NH.

Penningkoefficienten enligt ackordlönesättningen inom rörisoleringsbranschen 3,56 €/enhet.

Premieavlönning (klumpackord)

För arbeten för vilka ett avtal om premielön har ingåtts före 1.6.2015 eller från den lönebetalningsperiod som börjar närmast efter den, betalas ett särskilt tillägg på 0,06 €/h för varje utförd arbetstimme per räkenskapsperiod till och med början av följande löneförhöjningsskede. Detta separata tillägg avdras inte från prestationslönesumman.

För arbeten för vilka ett avtal om premielön har ingåtts före 1.5.2014 eller från den lönebetalningsperiod som börjar närmast efter den, betalas ett särskilt tillägg på 0,18 €/h (0,12 €/h + 0,06 €/h) för varje utförd arbetstimme per räkenskapsperiod till och med början av följande löneförhöjningsskede. Detta separata tillägg avdras inte från prestationslönesumman.

Vatteninsoleringsbranschen

Lönerna höjs från och med början av den lönebetalningsperiod som följer närmast efter 1.6.2015.

Generell lönehöjning 0,4 %
 Ackordslönerna stiger med 0,4 %
 För oavslutade ackord betalas 0,07 €/h.

Lönegrupper

- Lönegrupp 1 9,82 €/h
- Praktikanter, studerande
 - Restid under eller utanför arbetstid, väderhinder och väntetid oberoende av arbetstagarens lönegrupp
- Lönegrupp 2 12,39 €/h
- Arbetstagare inom vattenisoleringsbranschen med under två års erfarenhet.
 - Andra arbetstagare inom branschen utöver arbetstagare inom vattenisoleringsbranschen med under fem års erfarenhet.
 - Torkning, efterbevakning av eldarbeten, lagerarbete, mätning och lyft för arbetstagare som hör till lönegrupperna 2–4.
 - Restid under arbetstid.
- Lönegrupp 3 14,46 €/h
- Arbetstagare inom vattenisoleringsbranschen med 2–10 års erfarenhet.
 - Andra arbetstagare inom branschen utöver arbetstagare inom vattenisoleringsbranschen med minst fem års erfarenhet.
 - Restid för arbetsresa som berättigar till traktamente.
- Lönegrupp 4 16,29 €/h
- Arbetstagare inom vattenisoleringsbranschen med över tio år inom branschen och arbetstagare inom vattenisoleringsbranschen med lämplig yrkesexamen med över fem år inom branschen.

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuussa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteytietosi!

TAPAHTUMAT

Kainuun rakentajaveteraanit

Kesän toimintakalenteri ja matkat: **Perheretki** la 27.6. Ranuan eläinpuistoon. Osallistumismaksu 16 €/hlö joka sisältää: kyydin, ruokailun ja sisäänkäynnin.

Eukonkannon MM-kilpailut la 4.7. Sonkajärvellä. Osallistumismaksu 15 €/hlö joka sisältää kyydin ja sisäänkäynnin.

Teatteriretki to 30.7. Ämmänsaareen. Osallistumismaksu 20 €/hlö joka sisältää: kyydin, ruokailun ja sisäänkäynnin.

Kesäkauden päättäjät to 3.9. Suvirannassa. Ohjelmassa: perinteinen tikkakisa palkintoineen, sauna, makkara-, ja voileipätarjoilu. Tarkemmat tiedot ja ilmoittautumiset matkoista Taisto p. 050 405 4431 ja Kalevi p. 050 322 1760. Aurinkoisia kesäpäiviä kaikille!

Syyskokous to 12.11. klo 12, Kainuun aluetoimisto, alakerta, Pohjo-lankatu 28 A, Kajaani. Esillä sääntöjen määräämät asiat sekä muut esille tulevat asiat. Kokouksen päättyttyä ruokailu.

Maa- ja vesirakennusalan veteraanit

Tapaaminen 29.–30.8. Jyväskylässä. Tilaisuus alkaa klo 12, linja-autokuljetuksella hotelli Cumuluksen edestä Keski-Suomen tieliikennemuseoon, tämän tarjoaa os. 542. Museon jälkeen yhteinen ruokailu, ohjelmallinen illanvietto ja mukava yhdessäolo. Majoitushinnat 2hh 68 €/hlö/vrk, 1hh 102 €/hlö/vrk. Kysy omasta osastostasi avustusta. Lisätietoja ja sitovat ilmoittautumiset viimeistään pe 31.7., Jari Mäkinen p. 050 406 1851, Antero Hänninen p. 040 778 4510 tai Kauko Kuhmonen p. 040 558 1741.

Os. 007, Rakennusalojen ulkomaalaiset ammattilaiset Kesäretki

15.–16.8. Pietariin Al-legrolla. Omavastuu 50 €/hlö. Puolison saa ottaa mukaan. Paikkoja rajoitetusti. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään ti 30.6., Helmut p. 0400 758 096 Hallitus

Os. 016, Turku Ryhmämatka

14.–16.7. Tallinaan. Matkan hinta jäsen/avec 100 €/hlö, yhden hengen lisä 20 €. Hintaan sisältyy: kuljetukset (bussi mukana koko matkan ajan), majoitus jaetus kahden hengen huoneessa, hotelli-aiamiainen. Paikkoja vielä jäljellä. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään su 14.6., Risto Rannikko p. 050 326 4670, risto.rannikko@

pp.inet.fi. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 056, Salo Saunailta

pe 26.6. Lehmijärvellä. Lähtö klo 17.30 Salon torilta, paluu noin klo 22. Bussi kiertää Pahka-vuoren kautta. Tarjolla erilaisia virvokkeita, Kivikylän makkaroita, kahvia ja pullaa. Saunan lämmittää vuosien kokemuksella Tuomo R. Jäsenet perheineen tervetuloa! Toimisto avoinna maanantaisin klo 16–16.45.

Aurinkoisia kesää kaikille!
Hallitus

Os. 064, Alavus Kesämökki

Kesänviettopaikka on taasen varattu osaston jäsenille ajalle 15.6.–31.8. Kattelusjärveltä. Varaukset mieluummin iltaisin p.040 578 0026.
Hallitus

Os. 086, Kokkola Ruskaretki

18.–20.9. Leville. Omavastuu jäsen 50 € ja avec 170 €. Mukaan mahtuu 40 ensimmäistä. Ilmoittautumiset osaston toimistolle maanantaisin klo 16–17.
Hallitus

Os. 100, Hämeenlinna Teatterimatka

la 4.7. klo 14 Pyy-nikin kesäteatterin näytökseen Avioliittosimulaattori. Muutamia lippuja jäljellä hintaan 25 €/kpl Hämeenlinnan toimistolta p. 040 575 8349 sekä Rampe Leppäselältä p. 050 413 3283. Lippu sisältää kuljetuksen. Lähtö klo 11.30 Hatusen talli, Parola, klo 12 Wetteri, Hämeenlinnan jäähalli ja Iittalan Shell. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 150, Forssa Kesäongintakilpailut

ti 16.6. klo 18 Kynäränharjulla.
Hallitus

Os. 162, Kouvolan maalarit ja mattomiehet

Kesäteatteri to 2.7. klo 19, Korvenkylän kesäteatteri, Grease-musikaali. Osasto maksaa liput jäsenille ja perheenjäsenille. Ilmoittautumiset viimeistään to 18.6., puheenjohtaja Ari Tuominen p. 0400 939 831 klo 17 jälkeen. Tervetuloa!
Kesäongintakilpailut la 8.8. klo 9–11, Pessankoski, Kymijoki, Kuusankoski. Hyvät palkinnot, joten porukalla mukaan!
Hallitus

Os. 244, Kurikka Onkitapahtuma

la 27.6. klo 11 Jalasjärven Hirvijärvellä, Marttilantie 216, Salmen silta. Tarjolla pientä

purtavaa ja tietenkin nokipannukahvit. Iloinen mieli mukaan. Osaston jäsenet perheineen tervetuloa! (Kurikka Jalasjärvi Jurva Teuva)
Hallitus

Os. 297, Ruovesi Kevätkokous

ti 16.6. klo 18, Työväentalo Sointula, Museokatu 1, Ruovesi. Esillä sääntöjen määräämät asiat: a) käsitellään hallituksen laatima toiminta- ja tilikertomus edelliseltä kalenterivuodelta; b) käsitellään toiminnantarkastajan lausunto; c) päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä; d) päätetään mahdollisista muista esille tulevista asioista.
Hallitus

Os. 378, Orimattila Risteily

14.–15.8. Tallinaan. Ilmoittautumiset viimeistään ti 30.6., Juhani Rätty p. 0400 492 844 mieluummin klo 18 jälkeen.
Hallitus

Os. 395, Jyväskylän putkimiehet ja -eristäjät Teatterimatka

ti 14.7. Riihivuoren kesäteatteriin esitykseen Pirunpelto. Lippuja varattu 20 kpl. Omavastuu 10 €/kpl. Ilmoittautumiset viimeistään pe 19.6., Ari p. 0400 546 088.
Hallitus

Os. 495, Uurainen Teatteriretki

la 11.7. klo 14 Martin kievariin Hietamalle, esitykseen Melkoisia muskettisotureita. Lippujen omavastuuhintaa 10 €/hlö ja niitä on varattu 40 ensimmäiselle. Ilmoittautumiset viimeistään ti 30.6., Hannu Katajamäki p. 040 584 7934. Vain osaston jäsenille perheineen. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 507, Kaavi Lippu kesäteatteriin

Osasto tarjoaa lipun jäsenelle Luikonlahden kesäteatterin näytökseen. Esitä jäsenkortti kassalla. Rantakala la 22.8. klo 16 Vilho Räsänen mökillä, Rasimäki, Mökkönen.
Hallitus

Os. 601, Helsingin muurarit

Muurarien kesäpäivät 27.–28.6., Hotelli Tallukka, Tallukantie 1, Vääksy, Asikkala. Ilmoittautuminen viimeistään pe 19.6, Tapio Knuuttilla p. 0400 473 24. Kuljetus järjestetään tarpeen mukaan. Tervetuloa!
Hallitus

ONNEA

70 vuotta

Vauromaa Olavi Juhani 20.6., Vihti.

60 vuotta

Mikkonen Juha Tapani 4.7., Kouvola.

Os. 060, Kouvola

KUOLLEITA

Saarenpää Osmo Juhani

Osastomme jäsen ja Pohjois-Kymen muurarit 616:n pitkäaikainen puheenjohtaja Osmo Juhani Saarenpää kuoli 5.5.2015. Hän oli syntynyt 23.6.1939 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 14.1.1958. Muistoa kunnioittaen 029, Kuusankoski

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä <http://rakennusliitto.fi/saarrot>

VOIMASSAOLEVAT:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- Betamer Eesti Oü
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Decas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- Duramek Oy
- Edmonton Oü
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Ehiter Arendus Oü
- Eikner Oü
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü

- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalauk ja Målning Ky
- Garantmeister Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- LInk Star Grupp Oü
- Marsalis-Ehitus Oü
- M.A.T.K.O. Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Navero Oy
- Nordicom Rakennus Ky
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Rimatex Oy
- Roiha Oy
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Ou
- Savega AS
- Scantrim Oy
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Slovac s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oü
- Vahote

LOMIA

RANTAKUNNAS – RAKENTAJIEN LOMAKEIDAS

Rantakunnas sijaitsee Pohjanlahden rannalla Uudenkaupungin Pyhämaan kylässä. Alue 12,5 hehtaaria ja rajoittuu Isojärveen. Rantaviivaa on yhteensä 600 m. Alueella on 8 mökkiä (4 vuodetta, jääkaappi, keittolevy ja kahvinkeitin), 2 saunaa, takkahuone, keitto- ja grillikatos sekä 2 wc:tä. Telta- ja asuntovaunupaikkoja. Ympäristössä hyvät marja- ja sienimetsät, veneitä ja kalastusmahdollisuus. Varattava mukaan omat keitto- ja ruokailuvälineet sekä liinavaatteet tai makuupussit.

1.6.–1.9. välisenä aikana Rantakunnas on avoimena ympäri vuorokauden, kun taas touko-, syys- ja lokakuussa vain perjantaista sunnuntaihin.

Rantakunnaksen hinnasto:

Mökki, jäsenosasto	17 €/vrk	80 €/viikko
Mökki, liiton jäsen	20 €/vrk	100 €/viikko
Takkahuone, jäsenosasto	35 €/vrk	27 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Takkahuone, muu liiton osasto	45 €/vrk	37 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Asuntovaunu ilman sähköä	9 €/vrk	
Asuntovaunu sähköllä	11 €/vrk	
Saunatunti 2 aikuista + lapset	4 €, ylimeneviltä lisähinta 1 €/hlö	
Asuntovaunu, kesä	230 €	
Asuntovaunu, sähkö kwh	0,18 €	
Vene, päivä	4 €	
Teltoa, vuorokausi	5 €	

Tiedustelut ja varaukset Jari Aalto p. 040 547 6879.

HYVINVOINTILOMIEN LAPSIPERHEIDEN LOMAJAKSOT 2015

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla, Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa.

Täysihoiteloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen.

Joululoma	Hakuaika päättyy	Omavastuu
22.–7.12.	11.9.	100 €/aikuinen/alle 16-vuotiaat maksutta

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Täytä hakemus huolella, puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Huom! Myös lasten henkilötunnus on oltava hakemuksessa täydellisesti. Sähköisen lomahakemuksen voit täyttää myös Hyvinvointilomien kotisivujen kautta www.hyvinvointilomat.fi

Matkakuluista ja mahdollisten retkien kustannuksista lomalaiset vastaavat itse.

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

HYVINVOINTILOMIEN TYÖTTÖMIEN PUHTIA ARKEEN -LOMAJAKSOT 2015

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)
www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla, Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoiteloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen. Matkakuluista ja mahdollisten retkien kustannuksista lomalaiset vastaavat itse.

Lomajakso	Hakuaika päättyy	Omavastuu aikuiselta
2.–7.11.	24.7.	50 €/hlö

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Täytä hakemus huolella, puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Sähköisen lomahakemuksen voit täyttää myös Hyvinvointilomien kotisivujen kautta www.hyvinvointilomat.fi

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

TAPAHTUMIA

NYT ON TAAS OULUSSA LIKKOJEN LENKKI!

Aika: la 15.8.
Mukana: Skandinavian Hunks, Aki Louhela ja Lauri Tähhä. Katso tarkempi ohjelma Likkojen Lenkki -sivustolta: www.likkojenlenkki.fi/oulu/ohjelma/
Lenkin jälkeen saunotaan ja syödään!

Sitovat ilmoittautumiset viimeistään pe 26.6., Titta p. 040 547 9463.

Oulun aluejärjestö

ALUETOIMISTOT TIEDOTTAVAT

KEMIN JA ROVANIEMEN TOIMISTOT TIEDOTAVAT!

Toimistot ovat suljettuina tiistaina 16.6. koulutuksen vuoksi.

LOMAMÖKKI AHVENANMAALLA!

Vuokrattava mökki 130 m²:

Mukavuudet: suihku, wc, avotakka, TV, sauna ja soutuvene.
Autotie perille. Vuokra 490 €/viikko.

Tervetuloa lomailemaan Ahvenanmaalle!

Ay-väen Öran-mökki

Hammarland, Öra

varaukset p. 040 534 5666

STUGA PÅ ÅLAND!

Uthyres stuga 130 m²:

Bekvämligheter: dusch, wc, öppen spis, TV, bastu och roddbåt.
Bilväg fram. Hyra 490 €/vecka.

Välkommen att fira stugsemester på Åland!

Fackföreningarnas Örastuga

Hammarland, Öra

Bokning och prisuppgifter tel. 040 534 666

HYVINVOINTILOMIEN ELÄKELÄISTEN LOMAJAKSOT 2015

Lomakeskus Huhmari

83700 Polvijärvi (Joensuu)

www.lomakeskushuhmari.com

Lomakeskus Huhmari sijaitsee Höytiäisen rannalla, Huhmarisvaaran kainalossa Pohjois-Karjalassa. Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan, päivällisen ja lomaohjauksen.

Lomajaksot	Hakuaika päättyy	Ostavastuu/hlö
7.–12.12. Tanssien hyvälle mielelle	31.8.	100 €

Lomalaisten valinnassa noudatetaan STM:n ja RAY:n ohjeita. Täytä hakemus huolella, puutteellisia hakemuksia ei käsitellä. Merkitse hakukaavakkeeseen seikat, jotka toivot huomioitavan lomakohteessa (pyörätuoli, rollaattori jne.).

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Rakennusliitto, lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnät Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta. Kirjautuminen vaatii jäseneltä henkilökohtaiset Nordea, Danske Bank, Osuuspankki, Tapiola, S-Pankki, Handelsbanken, Aktia, Säästöpankki tai Pop.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplik eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor. För att kunna logga in krävs personliga bankkoder i Nordea, Danske Bank, Osuuspankki, Tapiola, S-Pankki, Handelsbanken, Aktia, Säästöpankki eller Pop.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats) _____

Puhelin / Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

____/____ 20 - ____/____ 20

TYÖTÖN (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)

SAIRAS / SJUK

OPISKELIJA / STUDERANDE

ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT

ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG

ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG

HOITOVAPAALLA / VÄRDLEDIG

OMAISHOITAJANA / NÄRSTÄENDEVÄRDARE

MUU SYY _____ / **ANNAN ORSAK** _____

Päiväys / Datum _____

Allekirjoitus / Underteckning _____

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Jos jäät työttömäksi

- Ilmoittaudu heti työttömäksi jäätyäsi TE-toimistoon työnhakijaksi. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain ajalta, jolloin olet ollut työttömänä työnhakijana TE-toimistossa.
- Ansiopäivärahaan on oikeus työttömyyskassan jäsenellä, joka on ollut vakuutettuna yhdenjaksoisesti työttömyyskassassa vähintään 26 työttömyyttä edeltävää viikkoa ja on vakuutettuna ollessaan täyttänyt työssäoloehdon. Työttömyyskassassa vakuutettuna olemisen tarkoittaa sitä, että henkilö on työttömyyskassan jäsen ja jäsenmaksut on maksettu.
- Työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on ollut jäsenyyssä 26 kalenteriviikkoa palkkatyössä, jossa työaika on kunakin kalenteriviikkona ollut vähintään 18 tuntia. Työn ei tarvitse olla yhdenjaksoista, vaan työssäoloehdot kerryttäviä viikkoja voi kertyä välittömästi työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautumista edeltäneen, 28 kuukauden mittaisen tarkastelujakson aikana. Lisäksi edellytetään, että työstä maksettu palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Ellei alalla ole työehtosopimusta, palkan on oltava kokoaikatyöstä vähintään 1 154 euroa kuukaudessa.
- Työssäoloehdon voimassaolo päättyy, kun henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta yli kuusi kuukautta ilman hyväksyttävää syytä. Työttömyyskassa voi maksaa etuusia vasta, kun henkilö on täyttänyt työssäoloehdon uudelleen. Myös se, jos henkilö toimii palkansaajakassan jäsenyyssä päätoimisena yrittäjänä yli 18 kuukautta, aiheuttaa työssäoloehdon voimassaolon katkeamisen.
- Työttömäksi jäävän on aina päivärahahakemuksen toimittaessaan annettava työttömyyskassalle selvitys työttömyyttä edeltäneestä ajasta. Tiedot tarvitaan sekä työssäolosta että mahdollisesta työmarkkinoilta poissaolosta.
- Työssäoloaika osoitetaan palkkatodistuksilla, joista

on käytävä ilmi työsuhteen alkamis- ja päättymisaika. Palkkatodistuksiin olisi aina hyvä saada tieto pidetyistä vuosilomista. Palkkatodistuksiin tulee merkitä työnantajan y-tunnus. Myös kopiot irtisanomistai lomautusilmoituksista tulee toimittaa työttömyyskassalle.

– Mikäli olet ollut lomautettuna työstäsi viimeisen vuoden aikana, palkkatiedot tarvitaan silloin tämän lomautuksen jälkeiseltä ajalta.

– Työviikoista, jolloin työtä on tehty vähemmän kuin 18 tuntia, tulee palkkatodistuksessa ilmoittaa erikseen työtunnit ja palkat. Näitä viikkoja ei oteta mukaan työssäoloehdotukseen eikä palkanmääritykseen.

Hakemuksen täyttäminen

- Päivärahaa haetaan ansioturvan päivärahahakemuslomakkeella. Hakemuslomakkeita saat TE-toimistosta tai liiton aluetoimistosta. Ansiopäivärahan esihakemuksen että jatkohakemuksen voit tehdä myös sähköisesti eAsiointi-palvelumme kautta. eAsiointin kautta voit toimittaa liitteitä ansiopäivärahaan hakemukseen. eAsiointi-palveluun pääsee kirjautumaan työttömyyskassan kotisivujen, www.rakennuskassa.fi, tai Rakennusliiton kotisivujen, www.rakennusliitto.fi, kautta. Lisäksi jatkohakemuksen voi toimittaa puhelimitse puheentunnistuspalvelun kautta, mikäli olet kokonaan työtön tai kokonaan lomautettu.
- Verotietoja kassalle ei tarvitse ilmoittaa, ellei verotietoihin ole haettu muutosta tai ellet ole saanut portaikkoverokorttia.
- Alle 18-vuotiaista huollettavista lapsista lapsikorotusta haetaan ilmoittamalla hakemuksessa lapsen syntymäaika. Tavallisesti lapsista ei tarvita todistuksia, koska lapsitiedot saadaan Väestörekisterikeskuksen kautta.
- Hakemuksessa on ilmoitettava mahdolliset sivutulot ja sosiaalietuudet ja liitettävä näistä todistukset mu-

kaan. Maatalous- tai yrittäjätuloista on liitettävä mukaan selvitys viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päivärahan hakeminen

- Normaalisti päivärahaa haetaan neljän kalenteriviikon jaksoissa jälkikäteen. Hakemuksen tulee päättyä sunnuntaihin.
 - Työttömäksi jäävä voi kuitenkin täyttää ensimmäisen hakemuksen lyhyemmältä ajalta. Tällöinkin hakemuksen on päättyvä sunnuntaihin. Suotavaa on, että täysiä kalenteriviikkoja on jo kertynyt kolme.
 - Normaalia neljän viikon rytmiä noudatetaan silloinkin, kun työttömänä ollessa tekee satunnaisia lyhyitä työkätköjä, jotka alkavat ja päättyvät kyseisen neljän viikon jakson aikana.
 - Jos maksujaksolla alkanut yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö jatkuu yli kyseisen neljän viikon jakson, voi hakemuksen päättää työn aloittamista edeltävään päivään. Lisäksi hakemukseen merkitään milloin yli kaksi viikkoa kestävä kokoaikatyö on aloitettu.
 - Jos teet osa-aikatyötä, josta saat palkkaa kuukauden jaksoissa, hae päivärahaa kuukauden jaksoissa ja liitä mukaan palkkatodistus.
 - Hakemuksen kaikki kohdat on täytettävä huolellisesti, jotta niitä ei jouduta palauttamaan täydennettäväksi. Työttömyyspäivärahaa on haettava kolmen (3) kuukauden kuluessa siitä päivästä, josta sitä halutaan maksettavaksi. Postitse toimitetut hakemukset lähetetään työttömyyskassan osoitteeseen:

RAKENNUSALAN TYÖTTÖMYYSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Hakemuksia voi jättää myös aluetoimistoihin ja joillakin paikkakunnilla osaston taloudenhoitajalle.

Om du blir arbetslös

- Anmäl dig genast när du blir arbetslös på TE-byrån som arbetssökande. Kassan kan betala inkomstdagpenning bara för de dagar då du har varit arbetslös arbetssökande hos TE-byrån.
- Rätt till inkomstdagpenning har en sådan medlem i arbetslöshetskassan, som utan avbrott har varit försäkrad i arbetslöshetskassan i minst 26 veckor före arbetslösheten och som uppfyllt arbetsvillkoret under den tid han eller hon har varit försäkrad. Att vara försäkrad i arbetslöshetskassan betyder att personen är medlem i arbetslöshetskassan och har betalat sina medlemsavgifter.
- Arbetsvillkoret uppfylls då personen under sin medlemstid på 26 kalenderveckor har haft lönearbete, där arbetstiden under respektive kalendervecka är minst 18 timmar. Arbetet behöver inte ha pågått utan avbrott, utan man kan samla veckor till arbetsvillkoret under en granskningstid på 28 månader innan man anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Dessutom förutsätts att lönen för arbetet betalats enligt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen i heltidsarbete vara minst 1 154 euro i månaden.
- Arbetsvillkoret gäller inte längre när personen har varit borta från arbetsmarknaden i över sex månader utan godtagbar orsak. Arbetslöshetskassan kan betala ut förmåner först då personen har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt. Om en person under den tid han eller hon är medlem i en löntagarkassa arbetar som företagare i över 18 månader leder det till avbrott i giltighetstiden för arbetsvillkoret.
- Den som blir arbetslös ska alltid då han eller hon lämnar in sin ansökan om dagpenning ge arbetslöshetskassan en utredning över tiden före arbetslösheten. Vi behöver uppgifter om såväl tid i arbete som eventuellt frånvaro från arbetsmarknaden.
- Tiden i arbete bevisas med löneintyg, av vilka det framgår när anställningsförhållandet började och sluta-

tade. Det vore bra att alltid i löneintygen också få uppgift om den semester man hållit. Arbetsgivarens FO-nummer ska finnas på löneintyget. Du ska också skicka in kopior av meddelandet om uppsägning eller permittering till arbetslöshetskassan.

– Om du har varit permitterad från ditt arbete under det senaste året behöver vi löneuppgifterna för tiden efter denna permittering.

– Du ska separat uppge antalet arbetstimmar och lönen för dem för de arbetsveckor då du har arbetat mindre än 18 timmar. Dessa veckor räknas inte med i arbetsvillkoret eller då lönen definieras.

Så här fyller du i ansökan

- Du ansöker om dagpenning på blanketten för ansökan om inkomstrelaterad dagpenning. Du får blanketter på TE-byrån eller förbundets kretskontor. Du kan göra den första ansökan om inkomstdagpenning och även de fortsatta ansökningarna elektroniskt via vår tjänst eAsiointi. Via eAsiointi kan du skicka in bilagor till din ansökan. Du kommer in på tjänsten eAsiointi genom att logga in via arbetslöshetskassans hemsidor, www.rakennuskassa.fi eller via Byggnadsförbundets hemsidor www.rakennusliitto.fi. Du kan också skicka in din fortsatta ansökan per telefon via röstidentifieringstjänsten, om du är helt arbetslös eller helt permitterad.
- Du behöver inte skicka in några skatteuppgifter till kassan, ifall du inte har ansökt om ändringar eller du har fått ett graderat skattekort.
- Du ansöker om barnförhöjning för barn under 18 år genom att i din ansökan uppge barnens födelsetid. Det behövs vanligtvis inga intyg över barnen, eftersom vi får uppgifter om barnen via Befolkningsregistret.
- Du ska i ansökan uppge eventuella biinkomster och sociala förmåner och bifoga intyg över dessa. Om du har jordbruks- eller företagarincome ska du bifo-

ga en utredning över den senast fastställda beskattningen.

Så här ansöker du om dagpenning

- Du ansöker normalt om dagpenning i perioder på fyra kalenderveckor i efterskott. Ansökan ska sluta på en söndag.
 - Den som blir arbetslös kan dock fylla i den första ansökan för en kortare tid. Också då ska ansökan sluta på en söndag. Vi rekommenderar att du har samlat på dig tre fulla kalenderveckor.
 - Den normala rytmen på fyra veckor följs också då du som arbetslös har tillfälliga korta perioder med arbete som börjar och slutar under denna fyraveckorsperiod.
 - Om ett heltidsarbete på över två veckor har börjat under betalningsperioden och fortsätter över fyraveckorsperioden kan ansökan avslutas den sista arbetslöshetsdagen. Dessutom ska du i ansökan anteckna att du har påbörjat ett heltidsarbete på över två veckor.
 - Om du har deltidsarbete, för vilket du får lön per månad, ska du ansöka om dagpenning per månad och bifoga löneintyg.
 - Du ska noggrant fylla i alla punkter i ansökan, så att vi inte blir tvungna att returnera dem till dig för komplettering. Du ska ansöka om arbetslöshetsdagpenning inom tre (3) månader från den dag då du vill ha dagpenningen. Ansökningar per post skickas till arbetslöshetskassan på adressen:

BYGGNADSRANSCHENS ARBETSLÖSHETSKASSA PL 135, 70101 KUOPIO

Du kan också lämna in ansökan på kretskontoren och på vissa orter till avdelningens kassör.

Teeveen tulevaa ohjelmistoa:

MTV3 22.40 lauantai 13.6.

Kadonnut

Lomalla on turvallisinta pysyä kotona ja katsella tv-ohjelmia, joissa ihmiset ovat lomalla. Ikävästi käy esimerkiksi Hughesin perheelle, joka kadottaa pienen poikansa Ranskassa. **James Nesbittin** näyttelemä isä pyhittää seuraavat vuodet lapsen etsimiselle. Brittsarjaa on keuhutu maasta taivaisiin, mutta kotisohvaltakin näkee, että rantaviiva ei ole Ranskasta. Selitys löytyy verohelpotuksista, joilla Belgia houkuttelee elokuva- ja tv-tuotantoja.

Ava 23.05 perjantai 12.06.

The Affair

Lomailuun liittyvä ympäristönvaihdos on uhka onnellisimmallekin avioliitolle. Noah Solloway on raamatullisesti nimetty neljän lapsen isä ja opettaja, joka suuntaa lotjansa appivanhempien luokse Long Islandille, koska näillä on nappulaa. Matkan varrella pesue pysähtyy kuppilaan, jonka tarjoilija paljastuu Noahin sielunkumppaniksi. Syntien pesemiseen tarvitaan muutama vedenpaisumus. Kaksi ensimmäistä jaksoa ovat uusintoja sunnuntailta.

Teeveen menevää ohjelmistoa:

Sub 21.00 maanantai 22.6.

Beach

Reppumatkailijat törmäilevät vastaan tulijoihin, koska heidän silmissään välkehtii paratiisi, jossa chillailaan ilman rihman kiertämää ja grillailaan luonnon antimia. Tällainen esiteollinen onnena on mahdollinen vain teoriassa, sillä heti kun joku paratiisinsa löytää, hän myös turmelee sen. **Danny Boylen** lomatragediassa **Leonardo DiCaprio** päättää kokeilla kalaonneaan Thaimaassa, mutta toivoo pian tyytyneensä pakastealtaan frutti di mareen.

Sub 21.00 sunnuntai 28.6.

Speed 2 – vaara iskee vesillä

Koska lomalle asetetut tavoitteet eivät toteudu, pilvilinnoista pudotaan tylästi merenpinnalle ja koetaan kamala katastrofi. Sama pätee pomminvarmasti elokuvien jatko-osiin. Speed 2 yrittää toistaa linja-autossa koetun vauhdin hurman, mutta valtamerialuksen nopeuden arvioimiseen tarvittaisiin enemmän kiintopisteitä. Tarjoilu pelaa, mistä voi kiittää pultteja, joiden tukemana pöytä seisoo kovassakin merenkäynnissä, toisin kuin matkustajat.

Jurassic World

Ensi-ilta 12.6.

Pöljintä on viedä perhe Jurassic Worldiin. Kahden aikuisen ja lapsilauman liput limuineen verottavat lomabudjettia kymmeniä euroja, ja huonossa lykyssä koko poppoo päättyä dinosaurusten aineenvaihduntaan. Eläintarhasta voi myös pitää epäeettisenä liiketoimintana, koska eihän ihmisiäkään tarhata, paitsi tietenkin lapsia. Sosiaalisessa mediassa vaaditaankin hirmuliskojen vapauttamista luontoon eli jonnekin Itä-Suomeen.

Lehdestä reväistystä

Jyrki Raina muistuttaa sopimisen perinteestä

Teollisuustyöntekijöiden maailmanliiton, Industriall Global Unionin pääsihteeri **Jyrki Raina** muistuttaa *Helsingin Sanomissa* (8.6.2015) siitä, miten hieno sopimisen perinne suomalaisilla työmarkkinoilla on. Raina itse asuu Ranskassa, jossa on jäykkä ja kettumainen lakkoilun perinne. "Työmarkkinat ovat täällä masentavat. Melkein joka viikko jokin taho on lakossa. Suomessa on kerrassaan hieno sopimisen perinne, jota ei kannata särkeä."

Nyt voikin vain toivoa, että tuoreen hallituksen ministerit lukevat Hesaria. Voisivat ne erilaiset heittelyt työmarkkinatoimijoiden suuntaan jäädä vähemmälle. Ellei Sipilä sitten toivo Suomeen ranskalaisia tunnelmia keväälle 2016.

HS, 8.6.2015

"Suomessa on kerrassaan hieno sopimisen perinne, jota ei kannata särkeä."

Pääsihteeri Jyrki Raina, Industriall Global Union

SUOMALAISET eivät Rainan mielestä ymmärrä pohjoismaisen työelämän ainutlaatuisuutta. Suomessa kaksi kolmasosaa palkansaajista kuuluu ammattiliittoon, kun maailmanlaajuisesti järjestäytymisaste on alle kymmenen prosenttia. Joissain maissa, kuten Saudi-Arabiassa, ammattiliitot ovat lähtöisiä. Järjestäytymisaste ei aina kerro totuutta työmarkkinoista. Ranskassa ammattiliitot on koossa näiden runsaasti valtaa

Laimennettua verta

Työväenliike tarkoittaa yhä useammin työväen liikettä koko Euroopan alueella kohti kohtuullisempaa ja oikeudenmukaisempaa työpaikkaa. Mutta suo siellä, vetelä täällä. Työtä ja elämää heikentävät edelleen nollasopimukset, tuntityöläisyys, lomautuslappuruletti, työehtosopimusrikkomukset ja puuttuva tai puutteellinen työterveyshuolto. Työstä on tullut yksilöiden taistelulaji, jossa vahvimmat, osaavimmat ja nopeimmat pärjäävät. Oman edun tavoittelu heikentää yhteistä rintamaa, yhteiskuntaa, jossa kaikilla tulisi olla samat, yhteisesti neuvotellut pelisäännöt.

Yhteisen rintaman hajottaminen todentuu lainsäädännön harmailla alueilla. Yrittäjyyteen pakotettujen itsensä työllistävien näennäisyrittäjäys on todellisuudessa emoyhtiön riskien ulkoistamista näennäisyrittäjien kapeille hartioille. Emoyhtiön kullatuilla lauseilla luvatut voitot valuvat näennäisyrittäjien investointeihin ja käteen jää minimipalkan verran, jos sitäkään. Toisaalla kaunistellaan työvuorolistoja pimittämällä tehtyjä työtunteja, jätetään maksamatta työntekijälle kuuluvia palkkoja ja laiminlyödään työterveyshuollon järjestäminen. Herää kysymys, miksi työntekijöiden riisto ja yritysten lainvastainen toiminta jatkuu vuodesta toiseen, etenkin kun harmaiden yritysten sopimuskumppanina on julkinen sektori.

Avainasemassa kohti terveempää työelämää ovat kunta-sektorin kilpailuskriteerit, työsuojelupiirien valvontaresurssit ja ammattiliittojen lujattoinen edunvalvonta. Julkisen sektorin projektien ja sopimuskumppanuuksien kilpailuskriteerit tulisi rakentaa tukemaan kunnon työtä, kestämään päivänvaloa ja ennen kaikkea valvoa sopimuskumppanien toimintaa. Julkisen sektorin sinisilmäinen hintakilpailutus johtaa ainoastaan harmaan talouden hyvinvointiin. Pitkällä aikajänteellä työpaikkojen tervehtyttäminen työsuojelupiirien ja ammattiyhdistysten valvonnalla on kaikkien etu. Työsuojelupiirien resurssipula ja ammattiyhdistysten sidotut kädet ovat kunnon työn este.

Työväen juuret on revitty irti vasemmistolaisesta maaperästä, jonka perusideologia on oikeudenmukaisuudessa ja heikoimman puolustamisessa. Hyvinvointivaltion rannioilla sankarit kuolevat saappaat jalassa turvattomille työmaille, puutteelliseen työterveyshuoltoon ja köyhyyteen. Heikko yhteiskunta tarvitsee vahvaa työväenliikettä, jolla taataan oikeudenmukaisemman hyvinvointivaltion jatkuvuus. Työväen yhteisen rintaman tulisi puolustaa oikeutta kunnon työhön, pitää kiinni yhteisesti neuvotelluista sopimuksista ja taistella hyvinvointia tuottavan työhistorian puolesta. Kenen joukoissa seisot? ■

Kati Rantanen

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4
PL 307, 00531 Helsinki

1.6.–31.8.
ma-pe klo 8.30–15.15

Vaihde 020 774 003

sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Rakennusalan Työttömyyskassa

Siltasaarenkatu 4,
00530 Helsinki

sähköposti:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennuskassa.fi

Keskustoimisto on suljettuna 22.6.–24.7.

(5 viikkoa)

Palvelunumerot

1.6.–31.8.
ma-pe klo 8.30–15.15

Jäsenasiat
020 690 231

Työehtoasiat
020 690 232

Työttömyyskassa
020 690 230

Takaisinperintä
020 690 250

Palvelunumeroihin soittaessa
puhelu maksaa lankapuhelimella
paikallisverkkomaksun ja matka-
puhelimella matkapuhelinmaksun.

**Työttömyyskassan
päiväraahakemukset
toimitetaan osoitteella:**

Rakennusalan
työttömyyskassa/
Skannauskeskus
PL 135, 70101 Kuopio

**Jäsenrekisteriin
toimitettavat asiakirjat
toimitetaan osoitteella:**

Rakennusliitto ry/
Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Toimistojen aukioloajat

Toimistot avoinna
maanantaisin ja tiistaisin
8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto
avoinna
ma-to 8.30–12.00
13.00–16.30
pe 8.30–12.00
13.00–15.30

TOIMINTA-ALUEET

**ETELÄINEN
UUDENMAAN ALUETOIMISTO**
Siltasaarenkatu 4,
00530 Helsinki

Lahden toimisto,
Hämeenkatu 32
15140 Lahti
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

**LÄNTINEN
HÄMEEN ALUETOIMISTO**
Tampereen toimisto,
Sorinkatu 4,
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto,
Birger Jaarlinkatu 18 B,
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO
Liisankatu 18,
28100 Pori
Toimisto suljettuna 29.6.–24.7.
(4 viikkoa)

TURUN ALUETOIMISTO
Uudenmaankatu 6 a,
20500 Turku
Toimisto suljettuna 13.7.–24.7.
(2 viikkoa)

**ITÄINEN
ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO**
Kirkkokatu 1,
70100 Kuopio

Joensuun toimisto,
Torikatu 30,
80100 Joensuu
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

Mikkelin toimisto,
Vuorikatu 11 A 6,
50100 Mikkelä
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

KYMEN ALUETOIMISTO
Salpauselänkatu 60 C,
45100 Kouvola

**VÄLI-SUOMI
KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO**
Yrjönkatu 30,
40100 Jyväskylä

POHJANMAAN ALUETOIMISTO
Pitkäkatu 43
65100 Vaasa
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

**POHJOINEN
KAINUUN ALUETOIMISTO**
Pohjolankatu 28 A,
87100 Kajaani
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

LAPIN ALUETOIMISTO
Kemin toimisto,
Keskuspuistokatu 50,
94100 Kemi
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

Rovaniemen toimisto,
Maakuntakatu 15,
96100 Rovaniemi
Toimisto suljettuna 29.6.–31.7.
(5 viikkoa)

OULUN ALUETOIMISTO
Rautatienkatu 40
90120 Oulu